

310250

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ నవంబరు నెల 14-వ తేది మంగళవారము

No. 188

చెన్న పట్టణము

దుండుభినామ సంవత్సరము, కార్తీకమాస బహుళ దశమి ౧౦

సంచిక ౧౮౮

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు నయనైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని నాశనకరించును.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-క ౪౦ 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ॥ 1-4-0

1. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు మంచి యణమిచ్చినది.

లక్షి సరిహద్దు వ్యాధి సోమవారపేట, కూర్మజిల్లా.

2. మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు అతి ఉపయోగకరమైనది. మరల దేవులుగల పంపణి లేదని.

కాలరామచార్య, విశాఖపట్నం, చిక్కోడి రెవెన్యూ.

3. మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు గర్భిణులకు మిక్కిలి ఉపయోగించినది. 6 బుట్టు వెంటనే పంపణి లేదని.

ఎన్. ఆచార్య, స్కూల్ మాస్టరు కిరీగనపాళ్య, తెంగుపాళ్య.

సారస్వతానందము విద్యార్థులకు, వ్యాధివారులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సంగీతజ్ఞులకు, వారు, పీఠ యననెల పెదదు సంబంధమైన పనిగలవారి పాలిటికి సంకీర్తన.

20 దినములకు సరిపోవు బొవడ వెల 1—0—0 వి. పి. ఖర్చు చేరు.

ప్రాంతి ఆఫీసు, నం 881 తంబుకెట్టిబీధి మద్రాసు. వి. పి. ఆర్డరు మద్రాసు నండి పంపబడవు.

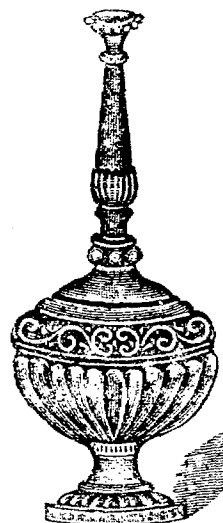
301-594

పాశ్చాత్య మోటికాచల పండితులు శ్రీ శీతారామన వైద్యశాల మైసూరు. (1)

మా ప్రదర్శనగదికి ఒకసారి

దయచేయుడు! (3)

ప్రస్తుత వాణిజ్యమునకు తగిన మొదటిరకం పెండింగ్స్ రుచులు, గిన్నెలు, కట్టలు, శంకుములు, బహు మతినో సంకుటకు తగిన సామానాలు, దొప్పలు మహాత్మ్యగాంధీ, తిలక్, చక్రముగల పతకములు మన్నన నవి అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. చిక్కోళు వెండి, బంగారపు పూచీగానుండును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి అందుకంపెనీ నాలగర్లకులు, చెవాబాబుగోడ్డు మద్రాసు.

స్వదేశీ సామానులు

కంచుతో చేయబడినది.

కంచుతో చేయబడినది.

కత్తిలేని కంచుతో తెయారు చేయబడినది.

ఇంకకు పూచీ యయ్యబడును.

స్వెట్ 1-క ౪౦ రూ॥ 4—8—0

స్వెట్ 1-క (గరితెగోసహ) ౪౦ ,, 5—0—0

స్వాకింగు, తపాల ఖర్చులు వేటు.

వైన తెలుపబడిన కప్ అందు సానల్లు 3 స్వెట్లకు అర్జునపంపిన స్వాకింగు, తపాలుఖర్చు ఇనాం! ఇనాం!

S. Rama Iyer

Box No 238 P. O Calcutta

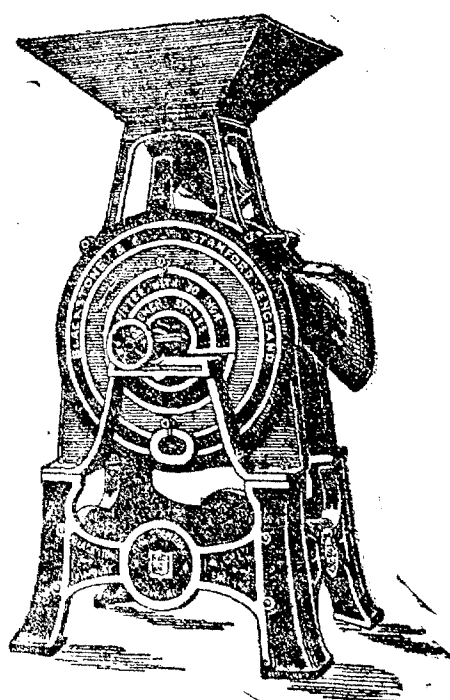
శ్రీకృష్ణ తఃతాభారము

బందరు నోడల్ కళాశాల ప్రాథమికగారైన కీర్తిశేఖరైన ముత్తరాజు సుబ్బరావు పంతులు (M. A.) గారిచే రచించబడిన నాటకము.

క్రమం 1-0-0 పోష్టేజీవేరు. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే నిలయును. వ్యాపారస్థులకు ధారాళమైన కమిషన్ యివ్వ బడును. యం. వి. రమణ అండు కో., నెల్లూరు.

5 నిమిషములలో గుణము

లోకప్రఖ్యాతి చెందిన బాస్మిక్ గారి సెయిరిలోవన, కీసానులూ పల్లె పోట్ల యందును, అవారకృతులైన రోమణులను ఎత్తివేయును 5 నిమిషములలో గుణము ధరలు 1-క 1-0-0 అమరావతి ఏజన్సీ పార్కుటవున్ మద్రాసు

వేడియొండదు లేక శబ్దము లేదు, తిరుగల్గవు సులభముగా బాగుచేయవచ్చును.

ఉపయోగించబడిన బాగా లన్నిటిలోను

తృప్తి కలుగ జేసినది.

ఆరుల్ ఎంజను, స్టీము ఎంజను, ఎలెక్ట్రిక్ మోటారు లేక లైను పాపు ఏజిలో చేరితో

వైసను నడుపవచ్చును.

క్రాంత తిరుగల్గవు స్టాకుగో నున్నవి.

పొట్టును, లోచిభాగమును బాగుగా విసరి మెత్తని పిండిని విసరును.

సిందూరజేతమును అంటును, ఇండ్లందు చేతము లోను వేసరు వేలు ఉపయోగించబడు చున్నవి.

Marshall, Sons & Co., India, Ltd.

Engineers.

9, Second Line Beach, MADRAS.

and at

CALCUTTA, BOMBAY, LAHORE, BEZWADA, & TANJORE.

శబ్దకౌముది

జేములో నిమగ్నము చేయుటకు ప్రతి 1-కి రు. ౧-౦-౦
కాగితము - తయారైనది. ప్రతి 1-కి ,, ౧-౦-౦
చంద్రావతిపరిమళము ,, ,, ప్రతి 1-కి ,, ౦-౦-౦
వీటికి తయారు చేయు వేలు. నలయువారలు:-
యస్. పింగళాచార్యులు, సుంబలము - సైభాపేట
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కేంద్రమునందున్నది.

బెండుచేయబడిన, స్త్రీల పాటలు.

1 భాగము 300 పేజీలు	రు	1-0-0
భాగము 272 పేజీలు	రు	1-0-0
భాగము 280 పేజీలు	రు	1-0-0
కాగితము 1 భాగము 488 పే.		1-8-0

(369) 72 పేజీల కేటలాగు ఉచితము.
మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు కృష్ణాజిల్లా.

సింహపురి మండల ప్రీలకాంగ్రెస్ సంఘమువారు
ప్రీక్ష్తజన్మస్థానమునండి పునరుత్థాపన సోదరుల కన్వింది
వినివృత్తము

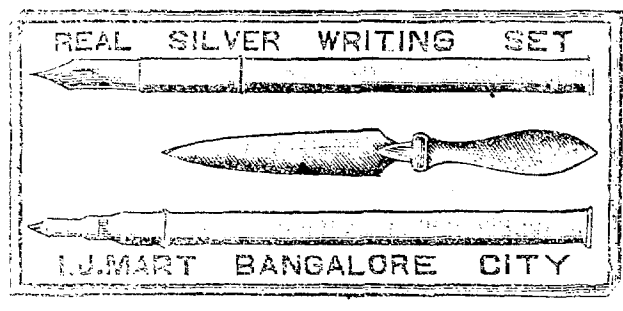
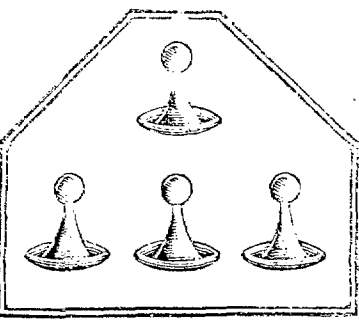
అనంతపురపుడు గాంధీ జుహుత్వముచే ప్రారంభించిన యీ భారత స్వాతంత్ర్యమున ముగింపబడున ప్రభుత్వమున ముందు టిటికి పునరుత్థాపన మిమ్మెట్లబొందించి మా కృతజ్ఞతను తెల్పిచుకొనవలెనని తెలియజేస్తున్నది.

పరభగ్నవలంబనమున, కేవల మనుకరణమువలన, సర్వమును గోల్పోయి యనాపరముల కంటికి దూకుటమైన మనకు ఆత్మ పారిశుధ్యముగలటకు సాధనముగా మహాత్ముని యసహాయోద్యమమును నెలకొల్పెను. ఈ యనకాశమును కర్మఫలమున, సంపన్నదారుణ తనము నన్ని యిట్లగ్ని పరీక్షయందు తీర్చి యిడుచుదించిన దీక్షతో కర్మకాండను సాగించుటకు సిద్ధమైన తమరెంతయు భవ్యులు.

మీరు కారాగృహము ప్రవేశించిన కాలికిని నేటికిని మన జేతనీతి నుండు, ప్రపంచస్థితి నుండు కాకావిధములగు మార్పులు నూతన వాతావరణములు నేర్పడి భావిస్థితియెట్లుండునో యీ హింసకాలి వివచనీతిలో నున్నాము. మన నాయకుడు ఎల వాదచెలసాలలో ఘోరతనస్సనస్సురు మనధర్మ నిర్వహణభాగమును మనవైశేష్యమెరిపియున్నాడు. భూజలోలిత పుష్పములన్నట్లు స్వధర్మస్వరూపము యథాక్రమమున నందల దృష్టికిని కనబడుటలేదు. ఈసంఘటన కనుమీరము మీయొక్క నెల్లొద్దరుగు మమ్ము సత్యపథమున నడిపించుభారము మీపై నెక్కుడుగా నున్నదని నిన్ను వినుచున్నాము.

నేనాతత్పరులగు తమ్ము మహాత్ముడు నిర్దేశించిన ధర్మ మార్గమున నడిపించి నిష్పాదు కళాశాలలుగుట్లుజేసి మిమ్ము ధరించుటయేగాక, తమ్ములమున భరతభండమును, ప్రపంచమును లోక కళ్యాణమునర్పదని లోకేశ్వరుని సర్వదా ప్రార్థించుచున్నాము. సత్యమేవజయతి.

ప్రీలకాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు.

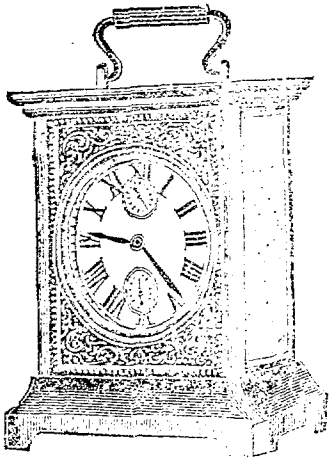
మంచి బంగారుతో
రియారుచేయబడిన వస్తుగుండీలు.
వెనుకప్రక్కకు వెండివిల్ల వేసినది.
వెల 4 గుండీలకు
2-8-0 మాత్రమే.

మంచి వెండితో చేయబడిన పెన్సిల్, స్త్రీలుకడ్డి
పేపర్ కట్టర్ అంతయు రూ. 12-0-0 మాత్రమే. బహు
మతిగా, నిచ్చుటకు నిండా శ్లాఘ్యమైనది. ఒకటి తెప్పించి
చూచినయెడల దీని కూలిమాత్రమే 12 రూ. ఇవ్వవచ్చు
నని మీ కే తెలియును. కొద్దిగానున్నవి. "డిశెంబరు" నెల
నమీపించినది. తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు.

పాస్టు ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్బు, నగర్రజేట, బెంగుళూరు ఇటి.

జో కర్ క్యా రే జి క్లా క్

ఇది మేలైన సామానులచే మిక్కిలి దృఢముగా చేయబడినది.
చాలకాలమువరకు పనిచేయును. కాలమును మిక్కిలి సరిగా తెలుపును.
పెద్ద గడియారములవలెనే గంటలు, ఆగ్రంజులు కొట్టును. మిక్కిలి
అందమైన గడియారము. ప్రతి గడియారమును పంపుటకు మునుపు
బాగుగా పరీక్షచేసి పంపబడును.
ధర 1-కి రు. 15/- జర్మనీ అలారమ్ టైమ్ ఫీసు ధర 1-కి రు. 5-8-0
వి. పి. చార్జ్ ప్రత్యేకము.
లక్ష్మీవిలాస వరకశాల,
గడియారము వ్యాపారస్థులు, తపాలపెట్టె నెం 35, మద్రాసు.

త్వరపడుడు! కొద్ది టిక్కెట్లుమాత్రమే!! మించిపోవును!!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకు మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ.
మొత్తము 3,300 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్లు 1-కి రు 5 లు మాత్రమే.

అగ్రహార! కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులో మునిసిపల్ నె 143 ఆగల కాస్తాన్డిక్ మైన ఫ్లములో నేను
1918 సం॥లో కట్టించిన ఈదండములు గలిగిన నామేడను అద్దాల బీరువాల ఫిట్టింగు సహా గవర్నమెంటువారికి తెలియ
జేయవలెనని లాటరీమాలనుగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని
టిక్కెట్లు మాత్రమే కలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినచో లభింపగలవు 2. టిక్కెట్లన్నియు పూర్తియైన వెంట
నే లాటరీ యెప్పుడు కలిపేదియో, లాటరీ జేయువిధానమును తప్పింజగా ముందు యావృత్తికలోను, స్వరాజ్య పత్రికలోను
ప్రచురించిన పిక్చరు గొప్ప సిద్ధాంతములు, పెద్దపతనములు కలయికల యెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును.
3. టిక్కెట్లన్న కనూలయ్యే సామ్యులో ఏలూరు ఏలూరువారు రా ఆర్పులచోను మిగతాసామ్యు లాటరీ టిక్కెట్లు
పూర్తి అయ్యే వరకును యేలూరు వెంట్రాక్ కో ఆఫరేటివు బ్యాంక్లోనుంచి లాటరీ అనంతరము దీర్చికొనబడును.
4. ఈ మేడను జేయునది నేరే ఆన్వార్తాంధ్రము చేసి జేసియుండలేదు. సరకు జేడకు ఎవరికెల్ల యేతగాదాలవచ్చినా
గా స్వంత ఖర్చుతో పోషకములను యీ మేడలాటరీను స్థిరపరచుకొనెను. లాటరీలో గెలుపొందిన వారు వారి
స్వంత ఖర్చుతో గెలుపొంది 15 సం॥లో టైమ్ కలతో గెలుపైన దస్తావేజు ప్రాయమింకొని యేలూరు సురక్షిత
స్థానం ఒకటినుగా ఏలూరు కేయింజుకొనబయింజు. అందుకు నాకర్షణ్యమైన టైమ్ టిక్కెట్లు, టైమ్ ఫిట్టింగు కల
రాలు నిచ్చుటకలవలెను యిచ్చి ఆ స్త్రీ పృథ్విక పరచబడును. 5. టిక్కెట్లు కాలంన కాదు తమ ఆదర్శమును స్వప్రయోగ
ప్రాయము, టిక్కెట్లు 1-కి రు 5 లు మాత్రమే నాకే మునిమాడ్డు చేసినయెడల అందిన వెంటనే లాటరీ టిక్కెట్లు తిరుగు
టపాటు జరిగించబడును. 6. 40 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనవారికి ఒకటి టిక్కెట్లు కలిపాముగా యిచ్చబడును. 7. ముందు
టిక్కెట్లు 1. వి. గా పంపబడును. 8. పాస్టు ఖర్చులు పంపదే జనాలు యిచ్చబడును.

మాటూరి సర్వేశం, మేడ హక్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

నెల్లూరు నాయకులకు స్వాగతము

శ్రీ భారతమాతృ దాస్యమొత్తమైన దీక్షాపరాధులు
నా, భారత స్వరాజ్య సంపాదనావిధానగత నిజస్వాతంత్ర్య
మార్గమున, శ్రీ గాంధీమహాదేవోపదెచ్చ వరాశ్రయ నైత్య
ధర్మతత్త్వనిస్సంగియును, నిశేషా శ్రవోదిత స్వాధ్యాయ
యోగియును, భారతపుత్రకల్యాణులు నగు

శ్రీ కందాడై శ్రీనివాసరాజు
శ్రీ వెన్నెలగంటి రాఘవయ్య
శ్రీ గుంటూరు వేంకటసుబ్బయ్య
శ్రీ చేజెర్ల లక్ష్మీనరసింహముగార్లకు:

నెల్లూరు వాస్తవ్యులగు హిందూ మహమ్మదీయార్థ్యశేష
జన మర్పించు స్వాగతము:-

ధీరులారా! జేతనమునకై పాటుబడుట దోషమని
నిర్దోషుల నిర్దోషింపబడిన ధర్మకల్పమునందు విశ్వాసముచాల
మి, మీరు శిష్యాపాత్రులై, కారాగృహవాసముననుండి వెలువ
డితిని పట్టుటమియెడల మహాపరాధము గావించినట్లును.
అయితాతవాసమున మీయండిన చీకటికనములు గడపి, నిర్బంధ
మెరుగక యుత్పదముల వివరించుచుండిన మీ యంతరాత్మలకు
వలె, మీ కాదుములకును స్వతంత్ర స్థితిని సాధించిన మీ
శమాదిసాధనసంపత్తి మన యాంధ్రదేశమున ఇతోధికవకాశ
ప్రయోజనములు గలిగి వెలంగడిని.

పరిశ్రమకు మనజేతమును నిర్మల్యముజేతు సమకట్టిక
మీ సదుద్యమ ప్రఖ్యాతి దేశాంతరములకు వ్యాపించి, మన
మండలమున కెంతయు ఖండాంజరపఖ్యాతి గలిగినది.

మీ ప్రవాసము ప్రాంతాంతరమున గుమాధిస్థితినుండి
నాగ్రతనొందిన తపోధనుల కన్యకేబలుమూడ్చి దిగంతముల
కు వ్యాపించి ఆసేతుసామాన్యమున, శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని
విశ్వాభావనలైన భేదములను వివరించిచెడును.

స్వారాజ్యసంపాదనార్థ చక్రితులగు మీకు విరాయురా
గోగ్యములును, ఉద్దిష్ట కార్యసాధనా సమర్థులుగు కైర్వల్యై
ములును, అనంతప్రాధిపత్యముగలగుటలను సర్వదా ప్రార్థించు
చుందుము.

నెల్లూరు వాస్తవ్యులు.

శాంతిని కేతనము - బోత్ పూర్

[యలమంచిలి వేంకట్రామయ్యచౌదరి గారు]

ఒక నాటి సంధ్యాకాలమున, పల్నాటిగూర్జరేశ్వరుని సమయమున, కవిభూషణ శాత్రుజిత్ తండ్రియైన, మహర్షి జేవేంద్రనాథ శాత్రుజిత్ గారు, శాంతిని కేతనమునందుగా, మార్గమధ్యమందు ప్రార్థనానుశంబయ్యెను. అప్పుడు మహర్షి ఆనతిమానమునందున్న ఆమెలక్ష్మి, కృత్యములతోపు క్రింద, స్నానమునలంబరించి మార్గస్థులయందును, వీక్షించుచు, తపస్సు యందు నిమగ్నుడయ్యెను. దానియందు ఆయన ఈశ్వరుని యొక్క ఆనందమును పొందుచుండగా, మార్గస్థులయందు మయ్యెను. ఇంతలో పల్నాటిపులమండి తారాచండలము క్రమమందును. కాని ఆయన దైవనిమగ్నుడయ్యెను యందును. ఆరాత్రి యంతయు మేల్కొంచి యుండెను. మార్గస్థులయందు మగమగ్నతరీ మహర్షి మార్గస్థులస్థానంబునగి ఆస్థానమున కశాపీతగా చేసెను: అనాటినుండి ఆస్థానము మహర్షి కి కవిభూషణంబయ్యెను. కొన్ని వేళలయందు మహర్షి నక్కడకేగి ఆస్థానము మీదనే దైవప్రార్థన చేయుచుండెడివాడు. ఆనందములయందు ప్రావల్యము విషయములను మరచి ఆస్థానమున స్వీకరించుచుండెడివాడు. ఆస్థలమున ఆయన ఎక్కువగా ప్రేమించుటచేత ఆస్థానంబు చిన్నవనమున నిర్మించి, దానియందు ప్రయాణికుల నిమిత్తమై, ఒక గృహమును, ఒక దేవాలయమును, మార్గము రాత్రితో నిర్మించెను. ఆ దేవాలయమునందు ఏవిధమైన విగ్రహమున లేదు. ఆ ఆశ్రమమునందు జీవహంస నిషేధింపబడినది. మహర్షి స్వర్గానోహణ చేసెనపుడు ఆశ్రమముయొక్క సమస్తవస్తువులు సకూపింపబడెను. మహర్షి యొక్క కృత్యములందును, ఆయనయొక్క కడసారి పుట్టడయిన కవిభూషణ శాత్రుజిత్ తండ్రిని ఇట్లు అడిగెను. "నేను చిహ్నములకు పాఠముల బోధించు నిమిత్తమై ఇంద్రుని పాఠములను నిర్మించుటకు ఆజ్ఞ నిమిత్తమై వచ్చియుంటి ననెను" అప్పుడు మహర్షి సంతోషపూర్వముగా సమర్పించెను. కాలానుసారముగా బోధ దీక్షామానముగా జరుగుచుండెను. ఆ కాలమునందు ఆశ్రమముయందు, బాటి, మత వర్ణభేదము లేమియును లేవు.

ఇట్లు మహర్షి శాత్రుజిత్ ఆమెలక్ష్మి, తండ్రియైన యందు, దైయక ప్రార్థన చేయుచుండెను. ఆస్థలమునకు అనతిమార్గమున కే, బండిపోటు దొంగలు మొదలయిన నందరినాగులవారిను నివసించుచుండెడివారు. వారిలో నాడుకుడు ప్రతినిమిషము మహర్షిని చూచుచుండెడివాడు. ఏ సమయమునందు చూచి పట్టికొని ఆయన ఆస్థానమున అలంకరించి యుండెడివాడు. అందుచేత ఈ దురాగతులకు కొడుకు ఆస్థానములందు బంగారు ధనము దాచి యుండెనని యూహించి, మహర్షిని హత్య గావించుటకును, అధనమును సంగ్రహించుటకును నిశ్చయించు కొనిరి ఎప్పుడు ఈ నాయకుడు మహర్షిని ప్రారంభభావపు దృష్టితో సమీపించెనో అప్పుడు ఆయనకు తపోధనముగల్గి లభించిన, తేజస్సును శాంతి తయను, నిర్మలతయను, మొదలైన వానిలకు ఈ వోరుడు నడిగివచ్చెడి, పశ్చాత్తాపమును పొంది మహర్షి యొక్క పాదముల మీద దొంగెను. అప్పుడు మహర్షి ఆ వోరుని బహు అనందముతో ఆశ్చర్యించి కాగలించుకొనెను. అనాటినుండియు ఆ వోరుడు, ఆయనయొక్క ప్రాణాభ్యులలో నొక్కడయ్యెను: శాంతిని కేతనము నిర్మించుటకు ఇది యొక మూలకారణమై యున్నది. అటులేదాని ఈ ఆశ్రమము నిర్మించిన స్థలముయొక్క జమీందారు తానెరకు తానే వచ్చి మహర్షి యొక్క పాదముల మీద దొంగి ఇట్లు చెప్పి నారంభించెను. "నేను మీ ఆశ్రమమునకు సంబంధించిన స్థలమును, దానిని అంటి యొక్క కనులును మీకొసంగుచున్నా నని" నడివెను నుమారు దీనియొక్క వైశాల్యము నాలుగువందల ఎకరము లుండును. అప్పుడు ఈ ఆశ్రమము చాటి, కవిభూషణయితోను పరిచయమైన మనుషులయితోనును నింటి, దానియొక్క శోధన ప్రకారము జేయుచుండెను. ఇట్టి తిరి మహర్షి దైవ ప్రార్థన చేయుచుండగా, శాంతిని కేతనము, అనగా (The abode of peace) అను నానుడు జ్ఞప్తికిరచ్చి, అనానుమున లెవయొక్క ఆశ్రమమునకు వుండుటకు, ఇచ్చావూరి తుండయ్యెను. అనాటినుండియు, శాంతిని కేతనమి పిలువబడుచుండెను.

జేవేంద్రనాథ శాత్రుజిత్ (మహర్షి) స్వర్గానోహణ నంతరమున ఆయన తపస్సారంభించిన స్థలమున దొక స్థానక చిహ్నమును నిర్మించెను. అహమ్మీని రాత్రిమీద మహర్షి యొక్క స్వప్నాస్త్రముతో నొక పరిశ్రమైన ఘోరము నిట్లు లిఖించి యుండెను. (He is the Repose of my life ; He is the joy of my heart ; He is the Peace of my soul) ఆశ్రమవిద్యార్థులు లెవమగా సంధ్యాకాలములందును, నిందు పూర్వము సమయములందున్న ఆస్థలమునకేగి దైవ

కాళింగులు

నేను ఈ గాది సంచితలో వ్రాసిన వ్యాసము ఆసంఘము లో కొంత కదలిక కలిగించినందుకు చాలా సంతోషించుచున్నాను. ఆ సంఘముయొద్దలనుండి అయిన ఒకరు నా కి దిగుత ఆశ్రమమును వ్రాసినారు.

ఈ కాళింగులను ప్రస్తుతస్థితినుంచి ఉద్ధరించగల విషయములను నాకు తెలిపితే చాలా సంతోషిస్తాను. ఈరీతిగా ఆయాసంఘములు సంస్కరింపవలసిన విషయములలో సంస్కరణములు చేసుకుంటే దేశభివృద్ధికి తోడ్పడుతారని వేరే చెప్పనక్కరలేదు.

రాజమహేంద్రవరం 1-11-22 చిలుకూరి నారాయణరావు.

మహారాజరాజుగారి, చిలుకూరి నారాయణరావు, యం. ఏ. యల్. టి. గారి దివ్యపన్నుధికి:—

అనేక దండప్రజామము లొక్క వ్రాసికొన్న విజ్ఞాపన. అగ్ర్యత్రమా! యిదిసరిలో మాజాగిని సరస్వరించిటులై అనేక ప్రయత్నములు చేసియు, లేకమున ప్రయోజనము లేక పోయినది. మాజాతియందు అనేక దురాచారములు మిళితమై యుండున్నది. మే మేకవిధముగా క్రయత్నించిన కడలిక లేకపోయెను. మీ దివ్యకృత్యములన్నిటి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ 10-5-22 తేదీ సంచితయొక్క 150 లేక 155 పుటలలో వ్రాయించిన కాళింగులు అనే వ్యాసమునట్టి వంచితకలిక పుట్టి సంఘసభలజేయుచు, సంఘసంస్కరణప్రయత్నములు ప్రారంభమయినందుకు మీకు అనేక కృతజ్ఞతలు. ఇంకా మా బూర్గము కాళింగులలోని కొన్ని లోపములు మీకు విశదపడవలెను ఆవ్యాసము విరమించివారు గావోలు. అవిషయములన్ని యందులలో వ్రాసి పంపించుకొనడమయినది.

బూర్గము కాళింగులలో ఉపయోగ, కర్మ మిగుల నియమముతో చేయుదురు. ఉపయోగము చేయనివో, తమ సంఘమునుండి బహిష్కరింపబడినంత కఠినము కలదు. అదేవిధముగా, సీమంతము (గర్భప్రతిష్ఠ) కూడ మిక్కిలి దీక్షతో ప్రధానసంతానమునకు చేయుదురు. వివాహ కార్యమునకంటె, యీ సీమంతదిధి చాలా వైభవముగా, సానిమేళములు, బ్యాండు మొదలయినవాటితో చేయుదురు. సీమంతము చేయబడినవో, సంఘసహిష్కారము తప్పక చేసేతరుదురు. వీరిలో, కొందరు భార్య కృత్రిమిని గర్భవతి యయ్యెననిన్ని, అందు తన ప్రవేశము కొంచెయైన తదనిన్ని, చిట్కలు పెట్టుటయు, అందు పలుగిని భార్యకన్న వాగో, లేక బాధ్యతగల సన్నిహితులలో కొంత ప్రకటించి వెనక, సమర్పించి సీమంతము చేసికొనుటకలదు. భర్తను యే తరహాను బోధించిన వివర పోయినయెడల, కులాధికారి, (నాయకుడు) గానికి లోపాయి కారిని కొంతసామ్మించి వారి అపజ్ఞ పొంది, భర్తతో నిమిత్తము లేకుండా భర్తను బహుళంగా వో కొబ్బరికాయతో సీమంతము చేయదురు. కొబ్బరికాయతో చేయబడిన సీమంతములు ముఖ్యముగా కృత్రిమారసంతానము లనట సుష్టము. యీ సీమంతములో పెట్టి పేదనా రయినను తనకీక్కి మించిన కార్యము చేయవలెను. ఎక్కువవటుల్యము కలిగియుండవలెనని విధి కలదు. సంకర్షణలు చేయుటలో అన్నము, మాంసములు, పులును, పక్షు మొదలయినవాటితో చేయుదురు. బంధువులకు పిండికలలతో సత్కరించుటలేదు. పలుకుబడి గలవారు, ధన

(ప్రార్థనచేయుచుండురు. మహర్షి యొక్క (Universal human ideal) అనునారముగా ఆయనయొక్క కడగట్టు పుత్రుడైన కవిభూషణ శాత్రుజిత్ 'విశ్వభారతి' అను యూనివర్సిటీని అనగా (International University) ఒకటి స్థాపించెను. పాశ్చాత్యులకును, హిందూదేశీయులకును గొప్పసంబంధముగలగజేయుటయే దానియొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యమైయున్నది. బాటి, మత, వర్ణ భేదములును, ఈర్ష్య అనాయ మొదలయినవాని నన్నిటిని నిర్మూలించివేసి విశ్వమంత నొక్కటిగా చేయ కలయునని దానియొక్క ప్రధానోద్దేశ్యము. ఇది ఎంతవరకు కొనసాగవలె భవిష్యత్తు దెలుపవలదు.

అటువంటి శాంతిని కేతన మిప్పుడు దేవప్రమానముగా, త్రొక్కుడుకలములతోను (Cycles) మోటారు కలమునాను (Motor Car) కర్మాగారములలో నున్నా, విద్యుచ్ఛక్తితోను, గాలియంక్రిములతోను, గొప్ప గొప్ప సౌధములతోను, ఇంగ్లీషువారియొక్క భోజన కాలలతోను, పరినిధములైన ధ్యమలతోను, నిండి మధ్యందిన నూర్యులతో ప్రకాశించుచున్నది. దీనినంతటికి తీసికొని వచ్చినది పాశ్చాత్యులయొక్క సేవపు నాగరికతయే గాని వేరోకటి కాదు. దీనియందు ఆశ్రమముయొక్క చిహ్నము లలోను ధర్మములలోను ఒక్కటియైనను శానంబుట దుర్లభమైయున్నది.

నంతులు ముందుగా పంక్తి కూర్చుండురు. వారికి మట్టుకు పన్ను, నెయ్యి, కూరలతో కడించెదరు. అటుపయి క్రమక్రమముగా, నెయ్యిపప్పును నిలిపివేయటమేగాక, పులును నాల పప్పును, అందులో గంజికలిపి, నర్దుబాటుచేక కడించెదరు గాని ఆసంగతిమాత్రము వైగా తెలుక గోప్యముగా నుండుదురు. సంతకయొక్క అధికృత. "యెన్ని బియ్యము వుడికను." అను ప్రశ్నతో ఆధారపడియుండునే గాని, పిండి, బెల్లము, నెయ్యి అను ద్రవ్యము వుండవు. ఏబడిపుట్టు బియ్యము వుడికి సంతకపుట, రెండురూపాయల నెయ్యి ఖర్చు కాబడుట దుర్లభము. కుభ శోభక కార్యములందు యెంత చౌక గల పోగోహితుడు లభించిన అంతగా ప్రేమించెదరు. వివాహ వేదికవద్ద పూర్ణవంధములు నలవైపుల నుండుటగాని, కర్మావరులు, మనోములు, (భౌతికములు) ధరించుటగాని యాచారమువారికి మామూలులేదు. ఆ చండాల బ్రాహ్మణ పర్యంతమును వివాహ కాలమున వధూవరులు మనోములు లేక భౌతికములు, ధరించుచుండగా యీ వొక్కజాతిమునకు మాత్రము ఆవిధానము లేకపోవుటకల గల కారణమేమో, దురభ్యాము. వీరిలో సామాన్యుల పెండ్లిండ్లు వొకపగలు, వొకరాత్రి అనగా వొకరోజుతో పూర్తియగును. ధనికులు గొప్పనారు పెండ్లిండ్లు రిరోజులు చేయుట అరుదు. ఆ ద్వంతములు 2 రోజులలో పూర్తియగును. నాగకర్మ యెట్టిదో సాధారణముగా కొందరికి తెలియదు. గాని ఆ సమయము వసంతమాడుటతో ప్రారంభములు. బుర్రకు, బుగ్గి మొదలయినవాటితో సకనుము లాడుదురు. కింతలి కాళింజులవలె వీరిను కృతులను కాలెదరు. మృతకేసులు శ్మశానమునకు గొంపోవునప్పుడు పోగోహితుడు కొంత సారాయమును కట్టుకొని వెంటబెళ్ళును. అచ్చట మృతిజలములో శవమును సుగంధింపి కాలెదరు. పిమ్మట మెరుమాళ్ళపూజచేసి పోగోహితుడు కృష్టిగా సారాయాగ్రాగి మతితప్పి యెట్లో యింటికి చేరుకొనును. అకుచి, అంటూ, పురుషులుమారెం ముఖమున బాట్టు పెట్టుకొనుట, పదిరోజులవరకు మానిపెట్టెదరు. కాని, యధోధిగా ఆ పదిరోజులను, మత్స్య, మాంసాదులు భుజింపుచునే వుండురు. దశాహారోజున మృతుని జ్ఞాతులు దైర్యకర్మ చేయుచుకొని మృతునికి పిండము పెట్టించెదరు. మట్ల చేయు చుంటికుండలు కొన్ని పూజాంతములనుండి భద్రముగా నుంచబడియుండును గాని ఆ పదిరోజుల వాటిని పారవేసి కొత్తకండలు ప్రవేశపెట్టుకొనరు. కలింగ బ్రాహ్మణులనుటకు యాదిధి చాలాదూష్యముగా నుండున్నది. రజస్వలాత్సర్వమే వివాహముచేయుదురు. గాని కింతలి కాళింజులవలె విధవా వివాహములచేయుదురు. అయితే విధవలు తమయిష్టము వచ్చిన వారిని ప్రాపకంచేసుకొని, తమ స్వంతయిండ్లలో భార్య భర్తలవలె మెలగుటకు ఎట్టి అభ్యంతరము లేదు. అందుకు బలము వారిలో యెట్టి తపిదములేదు. యెట్టి కృత్రిమారము కంటె విశేషమిదివాహము గొప్ప ప్రయోదాయము. వీరిలో వేదాంత కేతనము గలరు. కాని అట్టి వేదాంతులకు స్వార్థాధిలాష మొందు. స్వార్థత్యాగ అనటతో యాచారములో అనేకులు గోకమే మునిపోయె నని తలచుదురు. పురుషులకు ఆదాదాధికారముగలరు. గాని న్యయాధికారములేదు. స్త్రీల యనజ్ఞతేక వొకచిల్లి గవ్వయినను ఖర్చు పెట్టుటకు పురుషునికి అధికారములేదు. అట్లు ఖర్చు పెట్టినవో నింటిలోని వారందరు కలిసి తన్ను లోలోన చాలినంత పరాభవించెదరు. యాచారమునకు పూర్వము, మద్యపానము, ఎంతసేపేధముగా నుండెనో, యిప్పుడు అంత ప్రబలముగా మద్యపానము చేయుచున్నాడు. పంచమలకంటె కుభ్యపానమునందు వీరు యేమాత్రము తీసిపోరు. స్త్రీలు బహిష్కరియిన మరుసటిదినమే స్నానముచేసి గంటపనులలో ప్రవేశించురు.

ఎలెక్ట్రిక్ మెచ్

ఈ జర్మన్ సిల్వర్ దీపము సీమలో తయార చేయబడినది. దీనిని తెలిగించుటకు అగ్గిపుల్ల (Match) అవశ్యము లేదు. ఇది ఎలెక్ట్రిక్ శక్తివలన వుండును. దైర్యను ప్రకారము చేసి దీపము వై నుండు చక్రమును తిప్పినయెడల, తక్షణమే ప్రకాశముగా వుండును. చూచుటకు బహు ఆకర్షణ్యముగా నున్నది. జేయుచుండు సహ ఉంచుకోవచ్చును. దీపము 1-కి రూ 1-కి.0.

జనరల్ మెయిల్ ఆర్డర్ కంపెని,

పోస్టు బాక్సు 232, మదరాసు.

మోహిని తైలము

మొదలునకు చలువచేయును. స్త్రీ పురుషులు నాచుటకు యోగ్యమైనది. సీసా 1-కి 0-12-0

అన్యతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

శ్రీమద్విగయగారి గోపాలకృష్ణయ్యగారు

1. ఈ మాసపు 8వ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో శ్రీమద్విగయగారి గోపాలకృష్ణయ్యగారు కమ్యూనిస్టుల వారైన ఉపరాష్ట్రపతి అయిన పి.వి. నెలమి, తిలక్ స్వరాజ్యనిధి మాట పడువాడయ్యానంటే తిలక్ గారి వివాదము నొసంగ సంఘమున నుండేదేమో, అట్టివైన మని వాగ్దానమున ద్వి ప్రతిభాధిపతి మొదలైనవారితో బిట్టియ్య గారు మొదలు వారి కోర్టులో దావాచేసి ఆయన ఘోషించిన ఖర్చులతో సహా పుచ్చుకోవలసినదానిని ప్రయోగించిరి. ఈ ప్రయోగ మంతి సమరము గాదని వాదించిరి. ఇదివరకు గోపాలకృష్ణయ్యగారిపై ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కుండే కక్షవివాదములు తుదముట్ట శీ ప్రయోగము ప్రధానంగా మొదలుపెట్టెను.

2. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు బీబీఎస్ వెళ్ళు ఇరు చుట్టూచేసి చుట్టూలంక విముక్తయ్యె. 3. తనూ ద్వయ పీరి ఆ ప్రతిమానమును వాగ్దానియే ఆ సమాన వివాదయై పుణ్యమును ఆ ద్వితీయం ను నేకసేవాధారంప ర్యమున, ప్రపంచ మొదలం బిట్టియ్యగారు మొదల. పీరి కాగా గృహిణి విధింపబడినపునా వ్యావస్థాపన పీరి ద్విగయగారి గోపాలకృష్ణయ్యగారు వీరిని ఆనందించి చదువరి యుండెను. పీరి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో భూమిలమై, కిత్తుగోమయల పీరిగారు పుదు, సహచరుల కంతయు సంతోషము సూర్యులు నమస్కర్మ వాముతో పనిచేసి రినుమాలు అవలంబించుట ప్రసిద్ధము. ఇం తటి ప్రజానింతు, కార్యాచరణము గడిపి మరీక్షితులు ఇంకా సెరిగితిగ ననియు మల సహచరుల కలిసికొని ఆసహాయో ద్యమము జరిగెదముగ నెలవేరుటై యున్నవాముతో పని చేయుచున్నాడని విన్న ఏ భారతీయుని శీతములవెంట ఆనంద బాష్పములు రాకవులే? ఏ మానవుడు కంటిసింపకు? ఎక డిటిని దిగ్యుంగళముల్లిన కన్నుల కర్ర తు పీరి పీక్షింప నచేక్షింపకు?

3. ఇట్టి యువ పీరి ప్రయతన మొనర్చుట సరిగానెద. తిలక్ స్వరాజ్యనిధి కై భవము ప్రోగించేయవలయునా చాలింత క్రమ మింకన ప్రోగించెను. కావున పీరియపాదము పన్ని రిగావించె. చాల బాగున్నది. మంచి అభిప్రాయ మేగాని అట్టి ద్వితీయమైన బిట్టియ్యగారు మొదలు వారి కోర్టులో దావాచేసి ఆయన ఘోషించిన ఖర్చులతో సహా పుచ్చుకోవలసినదానిని ప్రయోగించిరి. ఈ ప్రయోగ మంతి సమరము గాదని వాదించిరి. ఇదివరకు గోపాలకృష్ణయ్యగారిపై ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కుండే కక్షవివాదములు తుదముట్ట శీ ప్రయోగము ప్రధానంగా మొదలుపెట్టెను.

గూడెంపాడు బి. క. సహాయవాది

మదరాసుశాసనసభ

ఆర్కాటునవాబుసంస్థాపనవిల్లు

మదరాసు పోర్టుట్రస్టు సవరణవిల్లు

[ఫలహారాంతరము]

కానకభక్తులు సమావేశమై ఆర్కాటు నవాబువిల్లుపై చర్చ ప్రారంభించిరి.

సంస్థాపన పరిపాలన సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు నిబంధనలను ప్రకటించుటకు ముఖ్య ప్రతినిధి ప్రాయము కనుగొన కలయునని సదుల్లాఖాదావా సాహెబు గారి రిక సవరణ నుపపా దించిరి. అద్యక్షులు జనరలుగారు సమాధానము చెప్పగా సాహె బుగారు సవరణ ఉపసంహరించుకొనిరి.

సివిల్ కోర్టులు - ధర్మనిధులు

1863-వ సంవత్సరపు ధర్మనిధులచట్టము ననుసరించి ఆ ర్కాటునవాబు సంస్థాపన పరిపాలనవిధానమై సివిల్ కోర్టు లలో ఆర్కాటునవాబుపై ఎట్టిదావా తేగూడదని విల్లు 5-వ క్లాజునందు నిర్ణయింపబడినది.

ఈ భాగమున గదుచేయవలయునని రా|| బి|| ఎ|| యన్. కృష్ణారావుగారు రుపపాదించుచు ఇట్టిధర్మనిధులపరిపాలనను సక్ర మముగ నెలవేరలందులకై ఆక్షేపణలను విచారించుటకు సివి ల్ కోర్టులకు అధికారముండవలయుననియు మహమ్మదీయులలో కొందఱుగూడ సట్లే అభిప్రాయమును వ్యక్తించిరి. సివిల్ కోర్టుల అధికారమును తొలగించుచున్నందున నుపపాదకరమగు తర్హి యనియు చెప్పిరి.

సవరణను బలకరచుచు మోచర్ల రామచంద్రారావుగారు, ఇతరధర్మనిధుల పరిపాలనసందర్భమున సివిల్ కోర్టుల అధికారము తొలగించుచు ప్రభుత్వమువారు వాగ్దాన మొసకల యనని కొరిరి.

అద్యక్షులు జనరలుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఆర్కా టునవాబుగారి రిక ప్రతిష్ఠ కింకార్యములు అవసరమనియు, సివిల్ కోర్టులకు అధికార మిచ్చిన నవాబుగారు సంస్థాపనల పరిపాలించుట కంతమాత్రము అంగీకరించరనియు చెప్పిరి.

రామచంద్రారావుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇతరధర్మ నిధులపరిపాలనసందర్భమున సివిల్ కోర్టుల అధికారమును తొల గించు విషయపై ఎట్టివాగ్దాన మిచ్చుటకు పీలులేదని గా|| పానుగల్లురాజుగారు చెప్పిరి.

మహమ్మదీయుల పక్షమున మాట్లాడుచు మహమ్మదు ఉస్మానుగారు సవరణను ఖండించిరి.

సవరణపై సమ్మతులు పుచ్చుకొనెను. అధికసంఖ్యా కులచే సవరణ ఆమోదింపబడినది.

సంస్థాపన పరిపాలన సందర్భమున ఆర్కాటునవాబు గారికి కలవాడయ్యుటకు బిక్ సంఘ ముండవలయుననియు తిరు చినాగిల్లికలెక్కగారు తిరుచినాపల్లియందుండు మహమ్మదీయు లలో 5 మందిని సంఘసభ్యులుగ నియమించెద రనియు విల్లునం దుండెను. తిరుచినాపల్లియందలి మహమ్మదీయులు ఈ 5 మంది సభ్యులను ఎన్నుకొనవలయునని కృష్ణారావుగారు రిక సవ రణ ఉపపాదించిరి. అద్యక్షులు జనరలుగారు సవరణను ఆక్షే పించిరి సవరణ నిరాకరింపబడినది.

మరీగొన్ని ఇతరసవరణలను కృష్ణారావుగారు రుపపాదించిరి. కానకభక్తులు యాత్రము యాచర్యములపై ఉత్సాహము ప్రక టించెను. బిక్ పర్యాయము సవరణకు అనుకూలముగ నున్న వారు సమ్మతి తెలుపవలయు నని అద్యక్షులు రిక గా సభ్యులం దరు డొక నేయండిరి. సవరణకు ప్రతిపాదముగ నున్నవారు అసమ్మతి తెలుపవలయు నని అద్యక్షులు రిక గా అప్పడు కూడ సభ్యులంద యాటండిరి. సభ్యులకు విల్లుపయమై ఎట్టి క్రొత్తకోట్లు తీరుచున్నదని అద్యక్షులు చెప్పిరి.

విల్లు ఆమోదింపబడుట

కనకభక్తులను విల్లును ఆమోదింపవలయు నని అద్యక్షులు బలముగా రుపపాదించిరి. మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబు గారు ఈ తీర్మానమును బలపరచుచు ఈ విల్లును తయారు చేయు సందర్భమున మహమ్మదీయ అభిప్రాయములను క్షార విండియలకి స్థానిక స్వరాజ్యము వాగ్దానప్రతిగారికి అద్యక్షులు, జనరలుగారికి వివరము లప్పించిరి.

విల్లు సభ్యులచే ఆమోదింపబడినది.

ప్రధాను సర్వే షాంజీను విల్లు

విల్లుపై సెలెట్టు కమిటీవారి నివేదికమును ప్రవేశ పెట్టుటకు విల్లుపై చర్చ జరుగవలయు నని గా|| సత్ హాబిల్లు గారు రుపపాదించిరి.

షాంజీగారు ఆర్డరుల ననుసరించి సవరణల నుపపాదించెన మని సభ్యులు 7 దినముల మునుపు నోటీసు ఇయ్యవలయుననియు నివేదికము సకాలమున సభ్యులకు చేరవలయుననియు సవరణలను తంపు

టకు పీలులేదనియు, కావున విల్లుపై చర్చ జరుగుట నిబంధనలకు విరుద్ధమనియు ప్రభాకర శంకరుగారు చెప్పిరి.

7 రోజుల నోటీసు లేకున్నను సవరణల సంగీకరించి విల్లుపై చర్చ జరుగునట్లు చేయుటకు అద్యక్షులు ప్రత్యేకాధికార మున్నదనియు, ఆ యాధికారము ననుసరించి ప్రభాకరశంకరు గారు ఆక్షేపణ గణనార్హ ముకాదనియు అద్యక్షులు నిర్ణయించిరి.

పిమ్మట విల్లుపై చర్చ దినంబరు నెల 18 వ తేదీవరకు ఆపవలయు నని టి. ఎ. రామలింగం కెట్టిగా రుపపాదించిరి.

తీర్మానమును బలపరచుచు సభ్యుల నేతలు ఎన్నిగూ సమాఖ య నుపపాదించెదమని నోటీసు వుంపిరియు, సవరణలపట్టిక నాటి దిగవలయుమే సభ్యుల కియ్యవలెననియు, కావున చర్చ ఆపుట యొక్కమనియు కృష్ణయ్యగారు గురగురము చెప్పిరి. గా|| సత్ హాబి బిల్లుగారు కూడ ఎట్టి ఆక్షేపణ చెప్పలేదు. రామలింగంకెట్టి గారిట్టి తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

పోర్టుట్రస్టు సవరణవిల్లు

సెలెట్టు కమిటీవారి నివేదికమును ప్రవేశ పెట్టి విల్లుపై చర్చ జరుగవలయునని గా|| సత్ టానుసాహెబుగారు రుపపాదించిరి.

పోర్టుట్రస్టు సభ్యుల సంఖ్య 9 మందికి తక్కువగాదనియు 15 మందికి మించగూడదనియు విల్లునందుండెను. '9 మందికి తక్కువగాదనటకు బదులు '11 మందికి తక్కువగాదద' దనియుండ వలయునని చక్రీయసామిల్లెగా రిక సవరణ రుపపాదించిరి. సర్ టాడేహంటురుగారు పోర్టుట్రస్టు అద్యక్షులకు కలనలు వెట్టి గారు ఈసవరణకు ప్రతిపాదముగ మాట్లాడిరి. సవరణపై సమ్మతులు పుచ్చుకొనెను. 54 మంది సవరణకు అనుకూలముగను 15 మంది సవరణకు ప్రతిపాదముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి. అధికారు లందరు సవరణకు అనుకూలముగను అధికారులు ఆంగ్లేయు లందరు సవరణకు ప్రతిపాదముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి.

దక్షిణఇండియా సిగ్నస్ అండువైపు అసోసియేష నువారు బిక్ ప్రతినిధిని, మద్రాసు పీనుగులకు అసోసియేషను వారి రిక ప్రతినిధిని పోర్టుట్రస్టు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనవలయునని చక్రీయసామిల్లెగా రు రుపపాదించిరి.

ఈసవరణను అంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారి కిష్టము లేకపోయినను అధికసంఖ్యాకులచే ఈసవరణ ఆమోదింపబడు నని సమ్మతులు తెలియుటచే సర్ టానుసాహెబుగారు సవరణను ఖండించుచు అధికముగ మాట్లాడెను.

సవరణ ఆమోదింపబడినది. పిమ్మటసభ్యులకు విసుగు పుట్టునట్లు ఎన్నియొచ్చిన సవరణలను గా|| కె. శ్రీనివాసయ్యం గారు రుపపాదించుచుండిరి. ఎట్టిచర్చలేదు సవరణలయొ ట ఆమోదింపబడుచుండెను. కాన్యకమంతయు ముగిసినపిమ్మట మోచర్ల రామచంద్రారావు గారిట్లు చెప్పిరి:—

ప్రభుత్వమువారు విల్లులను ప్రవేశ పెట్టు సందర్భమున కొన్ని విషయములను గమనించుటయొక్కమని అభిప్రాయపడు చు న్నాను. కడచిరిదినము ఆమోదింపబడిన సవరణలన్నిటిని నురుకటిబాడు సభ్యుల కిచ్చుకార్యక్రమమునందు చేర్చుట యొక్కము. ఇదికాక ప్రాంతచట్టములను సవరించుటపై సవరణ విల్లులను ప్రవేశ పెట్టునపుడు సవరణవిల్లుతో పాటు సవరింపబడు చట్టమును కూడ సభ్యులకు వంచి పెట్టి న మిగుల లాభకరముగ నుండును. సవరణవిల్లుమాత్రము మాచే యండుండును. ప్రాంతచట్టమునం దేమున్నదో మాకు తెలియదు అందుచే ప్రభుత్వసభ్యుల వారును సంపూర్ణముగ ప్రాంతముల కవ్వచుకుచున్నది. మరీముగ విషయము: ప్రభుత్వమువారు విల్లు లను ప్రవేశ పెట్టునపుడు సాఫ్టుమైంట్ కరకు చురల తామే సవ రణల నుపపాదించవలసిన అసలము లేకుండునట్లు శ్రద్ధతో విల్లును తయారుచేయుట యొక్కము. విల్లును ప్రవేశ పెట్టుట, నాటి ప్రభుత్వమువారి తొగ్గలేని సవరణల నుపపాదించుట ముగిగురదర్శి కాదు. అవసరముగ కాలసారణ మనుచుండును. ఈవిషయమై అద్యక్షులు తన ఉత్తరవులను ప్రకటింపవల యునని గారుచంద్రారావుగారు కొరిరి.

కొంతెను ఆంగ్లమైన అధికముగ నోషముగా లేని విషయన ప్రభుత్వమువారు విల్లులను తయారుచేయుట లాభకర మని అద్యక్షులు ప్రభుత్వసభ్యులకు హితమునగిరి.

మద్రాసు పోర్టుట్రస్టు సవరణ విల్లునందలి 5 వ క్లాజు తక్కు మిగిలిన భాగములన్నియు ఆమోదింపబడినది. 5 వ క్లాజు పై సమాఖ్య నేటిదిన సుపపాదించవలయుననియు పిమ్మట విల్లు సంపూర్ణముగ ఆమోదింపబడినది నని తీర్మాన ముపపాదించ బడునని గా|| కె. శ్రీనివాసయ్యంగారు తెలిపిరి.

ఆంతటితో సభ ఆపుటల చేయబడినది. మరల కానకసభ నేటిదినము ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశమగును.

ఇండియన్ మేటిక్ కంపెని బంధు

16-11-22

జనవాది మొలవరంపాచి హాలులో

రామరావు చరిత్ర

(Fall of Vigayanaagr)

(రామరావు చరిత్ర గాథలు (పాదవిల్లు)

అనుబంధము. వెంకటేశ్వరరావు గారు (పాదవిల్లు)

Ch. V. Ratnam, Manager

K. V. Ramanayya Naidu B. A. B. L.

President.

[illegible]

దేశీయ వార్తలు అకాలీల సత్యాగ్రహము

మొత్తము 5015 మందిని అరెస్టు చేయుట

అకాలీలు కోర్టులో వాదించెదమని చెప్పుట శంకరాచార్యులవారు మరల అమృతసరువచ్చుట

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ.

కలకత్తాలో నవంబరు 18-వ తేదీని జరుగును

భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ

కలకత్తాలో నవంబరు 20-వ తేదీని జరుగును. అధ్యక్షుని ప్రకటనము

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసభ

దేశబంధుదాసుగారు శాసనసభలనుగూర్చి ఉపన్యసించుట

బర్మాదేశీయమహాసభ

శాసనసభలను న్యాయస్థానములను ప్రభుత్వపాఠశాలలను బహిష్కరింపవలెను-ఉత్తమగారి నాయకత్వము

అకాలీల సత్యాగ్రహము

మొత్తము 5015 మందిని అరెస్టు చేయుట

18 వ తేదీనిచారణ-ముద్దాయిలు వాదించగోరుట

12 వ తేదీని అరెస్టు చేయబడిన 161 మంది కేసు విచారణ 13 వ తేదీని జరిగినది. ముగ్గురి కదలికలేవి. ఫిర్యాదీల పక్షమున నలుగురు సాక్షులువిచ్చిరి. ముద్దాయిలు అసహాయోద్యమకర్తలని మానము కపించుట మునివేసిరి. తాము వాదించెదమనిరి. కాన 16 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

భాయిరా నందసింగుగారి అరెస్టు

తారన తారానలో పెద్దెంబరు నెలలో అకాలీ ఉద్యమమును గూర్చి ఉపన్యసించినందుట నందసింగుగారిని అరెస్టు చేసిరి.

శ్రీశంకరాచార్యులవారు మరల వచ్చుట

శ్రీకారదా పీఠ శంకరాచార్యులవారు మరల 12 వ తేదీని అమృతసరుకు వచ్చిరి. సిక్కులలో భిన్నాగ్రములకు మైత్రిని కలిగించుటకే నేను మరలవచ్చితిని. క్రిందటిసారి కేసు వచ్చినపుడు సమాధానమునకు కొంత మూలాధారము చేకూరినది జగద్గురు శంకరాచార్యులవారు తెలిపిరి.

ఫింఛనుసిపాయిల సభలు

ఫింఛను సిపాయిల జతలను అధికముగా గురుకబాగుకు పంపుటను గూర్చి ఏర్పాటు చేయుటకు రిక్లూరు అనూపు సింగుగారి ప్రకటనము ప్రకారము 13 వ తేదీ ఉదయమున అమృతసరులో సభ జరిగినది. 50 మంది ఫింఛనుదారులు వచ్చిరి వారిలో ముగ్గురు కలుగురు ఫింఛను వైకోడ్యోగులు. 18 వ తేదీ సాయంత్రము జలియకవాలాబాగులో పరిమృత సభ జరుగును. అందులకు చాలమంది ఫింఛను సిపాయిలును వైకోడ్యోగులును అమృతసరుకు వచ్చిరి.

12 వ తేదీ అరెస్టులు

12 వ తేదీ గురుబాగులో 101 మందిని అరెస్టుచేసిరి. చెరసాలలోమరియొక అకాలీకి అస్పృశ్యతలుగుట అమృతసరు చెరసాలలో మరియొక అకాలీగూడ హత్యగ్రస్తుడై యున్నాడు.

గురుకబాగు గురుద్వారమునకు వెళ్లనియొకభూవుట

అర్చనము చేయుటకు గురుకబాగు గురుద్వారమునకు వెళ్లగోరువారి నెవ్వరిని పోలీసులు నిరోధింపలేదని పంబాయి శాసనసభసభ్యుడు హెచ్. డి. ప్రకాశుగారు చెప్పినది. గురు ఎ.బి.కో పోలీసులు నిరోధించిరి. భాల్సా కలెక్టరేట్లోపాధ్యాయుడును ఆసని అన్నయ్యను స్త్రీలతోపాటే పోలీసులు అన్య దమ్ముల నిర్బంధించి కట్టిరి సంఘమునకు ప్రకటించిరి.

మనోహరిని నివహింపగ

సహాయనిరాకరణయైన కాంగ్రెసున పరిక్షుల మార్పును టకు నిరాకరింపబడిన మనోహరిగారు ఈసంవత్సరము పరిక్షుల రావచ్చునని నెనెటువా రుత్తరవునిచ్చిరి.

భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ.

అధ్యక్షుని ప్రకటనము

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ యానెల 18 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 1 గంటకును స్థాయిసంఘసభ యానెల 20 వ తేదీని కలకత్తా నగరమున భివానీపూచలో రిస్సాకోడ్డునందు 148 వ సభ్యులను జరుగును. స్థాయిసంఘసభలో ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘసభకము చర్చింపబడును.

సభను జరుపకుండుట కధికారము లేదు

20 వ తేదీ కలకత్తాలో స్థాయి సంఘసభను జరుపుటనవసరమని పలువురు వ్రాసిరి. స్థాయిసంఘసభ్యులలో హెచ్చుమంది ఆట్లు తీర్మానించినగాని సభను నిలుపుటకు వా కధికారము లేదు. ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘమున నియమించినవారిప్పటి సంఘ సభ్యులే కాన సంఘని వేదికమును వారే చర్చించు కర్తవ్యము. దానిని పరిష్కరింపకుండ ప్రత్యేకసంఘమునకు వదలదు. ఎని కలందినవో వారే ఆట్లు చేసెదరు. కాన స్థాయిసంఘసభ యానెల 20 వ తేదీ కత్తాలో తప్పక జరుగునని అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

*** **

ప్రతిభావంశము దేశీయమహాసభ

తీర్మానములు

స్వదేశీకర్మవులను బట్టలనే యుపయోగింపవలెను. వంచాయితీకోర్టుల నేర్పరచవలెను. సాక స్త్రీలులకును నిరీర మండలములకును సంస్కరణకానము కర్తవ్య దనట అక్రమము అను తీర్మానములును మతికొన్ని తీర్మానములును ఏకగ్రీవము గ నామోదింపబడినవి. వివాద కేసులు తీర్మానములు చాలగ నామోదింపబడినవి.

సంఘములపద్ధతులు విధులు మున్నగువానిని గూర్చి చర్చించి నిరీరపరచిరి. వదలుకొని నీలిపోవుచున్న వాడుకులు తమకర్తవ్యమును ఉత్తములను కత్తములను రెక్కలను ఒప్పగింపవలెనని సభ్యులు కోరిరి.

స్త్రీలదేశాభిమానము

సభకు వచ్చిన స్త్రీలు సభలో జరిగిన కార్యక్రమమును గాంచి దేశాభిమానభరితరై రాజకీయములందు దీక్షతో పనిచేయుటకు సంకల్పించిరి. బర్మాస్త్రీల ప్రధానసంఘము నేర్పరచ నిశ్చయించిరి. మరువాడు 800 స్త్రీలసంఘముల ప్రతినిధులు సమావేశమై ప్రధాన బర్మాస్త్రీసంఘము నేర్పరిచి. ఎం. ఎ. తాపాదియను గారిభార్య వాసుంధుమున కధ్యక్షురాలినిగా నియమించిరి. ఆమె జపానులో మూడేడ్లును, కాలిఫోర్నియాలో ఏడేడ్లును నివసించెను. ఆమెకొకకవిద్యాలయమున బి. ఏ. పరీక్షలో కృతార్థురాలయ్యెను. విశాఖ ఆమెకాఖండములందు సంచారముచేసెను. లక్నోలో కడపటిసారి జరిగిన భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభకు కల్పి యుండెను. (ఈస్టిత్తాంత మామెభర్త చరిత్రమో ఆమెచరిత్రమో తంతివార్త కలన సుప్తముగుటలేదు).

యు. ఉత్తమగారు

శాసనసభల యొన్నికలలో బర్మాదేశీయులు వోటులనియ్య గూడదు స్వదేశీకర్మమును దీక్షగా నకలంపింపవలెను. వాద మాడ గూడదు. మంద్య పా నము కూడదు. నల్లలందు నినిచేయ గూడదు. పంచాయతీ కోర్టుల నేర్పరచ వలెను. సహకారసంఘములను సహకార కర్తవ్యి దుకాణములను ఏర్పరచవలెను. విదేశీకర్మవులను బహిష్కరింపవలెను. జాతీయ పాఠశాలల నెల కొల్పవలెను. బుద్ధదేవుడు బోధించిన అహింసాధర్మమును దౌర్జన్యరాహిత్యమున అవలంబింపవలెను. బొద్దులు కానివారను హింసాదీలును ఆచరణానుకూలములగు తీర్మానములను చేయవలెను. ఈ ధర్మముల నన్నిటిని నిత్యకర్మములందు కేకియు లంఛనము ఆచరించుటలు మాపు జీలు దేశమందంతటను! సంచారముచేసి జేరాలయములలోను సభలలోను ఉపన్యాసముల నొసంగవలెను. దేశీయులు ప్రభుత్వ వ్యాయస్థానములలో దావాలు కేసులు చేయగూడదు. యువకులు ప్రభుత్వవిద్యాలయాలలో విద్య సభింపరాదు. విదేశీబట్టలను ధరింపగూడదని ఉత్తమగారు దీక్షాన్యాస మొసంగిరి.

అధికోత్సాహము

సభ 9 వ తేదీ ప్రారంభమై 11 వ తేదీ రాత్రి చాల నేపటి వరకునుగూడ జరిగినది. బర్మా దేశీయుల చాలజాతిప్రదముగా నిరీరమానముగా అపూర్వముగా నిరీరమన్నాకమహాసభ జరిగినది. ప్రజలందరిలోను పొటక జనులలోనుగూడ సభికోత్సాహము నెలకొనినది. భరతదేశమున గాంధీనహత్యునివలె బర్మాదేశీయన ఉత్తమగారు ప్రజలమాండ్యమును పోనాడి వారి సభికోత్సాహముల గావించిరి.

ధూమకేతు పత్రికకేసు

ప్రకాశకుని జామీనుమీద వదలుట
కలకత్తాలో ధూమకేతు పత్రికా ప్రకాశకడకు మాన్వీ ఆశ్రయము మున్నేనుగారిపై లేబడిన కేసులో 11-వ తేదీని యద్వాయకలన 5000 మాఫాజులకు జామీను పుచ్చుకొని వదిలి కేసిరి.

శ్రీమతి సరోజిని దేవిగారు

పంజాబు రాష్ట్రీయ సభకు వెళ్లుట
పంజాబురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభ 1-వ తేదీని రాటకు లో జరుగును. సరోజిని దేవి గారాసభకు వెళ్లవలసి 11-వ తేదీ రాత్రి బొంబాయినుండి బయలుదేరి. ముదు అగ్రాకు వెళ్లి అట నుండి రోటకుకు వెళ్లెదరు.

బర్మా జాతీయ సంఘసభ

ద్యుంద్య పరిపాలనమును నిరీరించుట
బర్మాలో లేయుట ముహూర్తముగా దీక్షా సంఘసభ జరిగినది. దేశమున ద్యుంద్య పరిపాలనము నేర్పరచుట అననుకూలము విలుక్రిమినలు కేసులను విచారించుటకు పంచాయతీ కోర్టుల నేర్పరచవలెనని వారు తీర్మానించిరి.

భూరమగు రైల్వే ప్రమాదము

ఇద్దరు చనిపోయిరి ఆరుగురుకి గాయములు తగిలినవి
వర్షరావుపేట, నవంబరు 13:—సాతూరు వర్షరావు పేటలకు మధ్య 468/2 నంబర్ 468/3 కరకు కంబులు నీటిచే నడలియుండెను. 51 నంబరు మిక్కును బండి రాత్రి 10-30 గంటలప్పు డీఫులము ప్రవేశించగా ఇంజను కొన్ని పెట్టెలకు ప్రమాదము జరిగెను. మంగు బేటబండి, రెండు మాడక కొను బోగీ పెట్టెలను కంబుల వెలుపల నిలబడెను. నిష్పవేయు వాడు షేటబాబుసాహెబు, బెజవాడ వెంకటస్వామి వీరిద్దరు చనిపోయిరి. గుంటూరు సీతారామయ్య, రత్నయ్య, సరై నప్పలెఱాకు వెరులిపురి వాగనుబు దొడ్ల కోటిరెడ్డి, సింగారెడ్డిగారి వెంకటరెడ్డి అను నలువురుకు గాయములు తగిలి ఎముకలు విరిగిపోయినవి. శత్రైసపల్లె తాలూకా కొత్తవెనులిపుర కాపురములు దొడ్ల గంగిరెడ్డి, పరిగె రామయ్య అను నిరువురుకు కాళ్లకు పెద్దగాయములు పడినవి. అనేక దినములకాక రైల్వే నేరుగా పోబాలపు బండిమార్పులగుడ్యక్రమము ఆసాధ్యము.

డి. టి. యస్. గుంతకల్లు

*** * * *

ఎంతమంది చనిపోయిరో తెలియదు

బెజవాడ-నవంబరు, 14:—మాస్కోరు విలేజ్ లి ఇట్లు తండ్రి నిచ్చిరి:—ప్రమాదము జరిగిన సమయమున బాదిన వారిక రీ క్రింది సులభమైన సమాచారము తెలుపుచున్నాను. 12 తారీఖు నాకు రాత్రి 7 గంటలకు బెజవాడ విడదిన రైలు బండి, వర్షరావుపేట తాలూకా బొమ్మలగడ్డ సమీపమున తల క్రిందయ్యెను. నంతేన భద్రముగ నే యున్నది. అయిన యిరువైపుల 200 గజముల రైలు కంటిలు కొట్టుకొని పోయినవి. 30 అడుగుల అగడ్త యొక్కదిది ఇంజన్, రి బియ్యపు పెట్టెలు, రి మాడక తరగతి బండ్లు ముగిసిపోయినవి. డ్రైవరు, అందరుగార్లు మాత్రము జీవించియున్నారు. ఎంత మంది చనిపోయిరో తెలియదుగాని, అనేక మంది హతులైరి.

*** * * *

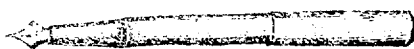
చాలనప్పము కలుగుట- చాలమంది కనబడకుండుట

(స్వకీయలేఖరి - బెజవాడ)

గడచిన రాత్రి గుంటకల్లు నుండి 8-30 గంటలకు బెజవాడకువచ్చు మెయిలుబండి ఘూరు 1 గంట వేళప్పుడు సాతూరు స్టేషనుదాటి ఫిరంగిపురమునకు వచ్చుచుండగా ఒక కొండవాగునంతైన మీదికి వచ్చునకు అంతైన అతి భయము చేత చచ్చిన నిటిచేత అదివరకే ముగిసిపోయియుండి యీబండి దానిమీద యుక్కువరకు యింజనున్న దానికి అంటు మతి యున్న రి ప్రయాణికుల బండ్లకు హానికొని పడిపోయిన. యింజనులో వుండు వారుగాని పడిపోయిన బండ్లలోని వారు గాని యెవరును బ్రతికి యున్నట్లు యింతవరకు తెలియలేదు. వారులో పడకుండ మిగిలియున్న బండ్లలోయిండు వారలకు మాత్రము అనేక గాయములు బెబ్బులు తగిలినవి. రయిల్వే అధికారులు అప్పలమునకు వెళ్లి వారు. తరువాత సంగతులు తెలియలేదు గుంటూరు జిల్లాలోని డెబ్బాభాగమంతయు వర్షముచేత ముగిసి యున్నది. ఒక్క-కోజులో నుమారు 10 దుక్కుల వర్షము గురిసిరి.

అగ్నిప్రమాదము:—బొంబాయి, నవంబరు 12:—నేడు 8-15 నిమిషములకు సానూనాదాక్కునందు ప్రత్తిజేలకు నిప్పు అంటుకొనెను. వాల్కార్లు బ్రెడ్ రోవారిని వేయిచేల్లమిడి, కాబోయెను. 1½ లక్షలరూపాయలు కంపెనీకొనవలసిన అంచనా వేయబడి ఇన్సూరెన్స్ కు రాబట్టబడినవి. నిప్పెట్టుకొనినది తెలియదు.

బెస్టుఫౌన్ టన్ వేనాలు

ఈ వేనాకు క్యాచెలు నిబ్బి పాలివేసియున్నది. ఈ వేనాతో వాయుటలన ఆటకడములు ముక్కుములనలె మద్దుగా వ్రాయెను. ఒకటిని తెప్పించి, వ్రాసిచూచియుండల మీకే సంతోషపడుదురు. ఈ వేలవరకు సగము భరతు విక్రయించెదము.

వేనా ఒకటికి సగము భరతు 1—0—0

సిటీ వాచ్ కంపెనీ,
16, తిరుపల్లిపేథి, మదరాసు.

ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘనివేదికము

శా న న స భ ల కు వె ట్ల ట

బారిష్టరు జయకరు, శ్రీమతికస్తూరిబాయి, బీలమ్మను, గాన్త ప్రకటనలు. కలకత్తానభ.
పత్రికాభిప్రాయములు, శాసనసభలకు వెళ్ల గూడదని చాలమంది నిశ్చయించుట

శాసనసభలకు వెళ్లుట

ప్రముఖుల అభిప్రాయములు

ఎం. ఆర్. జయకరు గారు

శాసనసభలకు వెళ్లవచ్చునని పండిత శ్రీహరిగారు మున్నగు వారు చేసిన సూచనను నే సంగీకరించుచున్నాను గాని సంస్కరణములను రూపుమాపుట కొరకే జాతీయవాదులు శాసనసభలకు వెళ్లవలె నను సూచన మూలము సమాచితము గాదని బొంబాయి బారిష్టరు ఎం. ఆర్. జయకరుగారు పత్రికలకు వ్రాసిరి.

సెన్సిటైలు పత్రిక-పాల్నా

ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘనివేదికము చక్కని ఉపదేశము చేయబడిపోవుట కోచనీయము. గయలో జరుగుచేత మహాసభలో నీ వివాదవిషయము సరిగా పరిష్కరింపబడుటకు వీలగు నట్లు దానిని గూర్చి వేకియులు కృతధయిండుగానే బాగుగా చర్చించుటకు మాత్రము యీ నివేదికము కలన సవకాశము కలిగినది.

బేహారు హెరల్డు

గాంధీమహాత్ముడు కాంగ్రెసునందు లీనమై పోయెను. అందువలన నత ధనుష్టాన పూర్వకముగా నేర్పరచిన అసహాయోద్యమము, జీవితనిబంధనముగా నేర్పడెను. తన జీవిత నిబంధనము నతడు రాజకీయవ్యక్తికలగా మార్చెను. ఇతరు లెవ్వరును సాధించుటకు పోయిన ప్రవర్తనా నిర్ణయ పరివర్తనమును కలిగించు నుద్దేశముతోనే మహాత్ముడు నాయకత్వమున కంగీకరించియుండును.

కలకత్తాలో రెండవసభ

10 వ తేదీని కలకత్తాలో బీదెనువాహలో డాక్టరు గూర్గా నాయకుడు ఆగమగిరి గారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది. చాకింతయు ప్రజలతో నిండిపోయినది. డాక్టరు ప్రభుత్వచంద్రహాస, హరిదాసు వాల్మీకి, నృసింహచంద్ర పిల్లై గార్లు మున్నగు ప్రముఖులు ఎవరందుకు రుహస్యసింహిరి. అంతయు శాసనసభలకు వెళ్లగూడదనియే హెచ్చరించిరి. అసహాయవాదులు శాసనసభలకు వెళ్లవచ్చు ననునది వ్యాపకవాదులు మరల వకాల్సిన ప్రారంభించుట కనుకూలము కలుగజేయుటకే ఉద్దేశింపబడినది వాల్మీకిగారు నడిచిరి. ఈ సూచన నియమవిరుద్ధము చెల్లగూడదని ఘోషాగారజరి. సంఘమువారు నూచించిన రీతిని శాసనసభలలో అసహాయవాదులు నిరోధమును కలిగించుట కట్టి అవకాశమును తేదీని రాజకీయసంస్కరణ నిబంధనలను వివరించుచు మక నలాలు నేనుగారు నడిచిరి. ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘమువారి సూచనలకు హెచ్చుచుండి అసహ్యులై తెలుపుచున్నారు. (హిందు)

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు

సింధురాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షునకు వ్రాసిన లేఖ

నేను మీమండలమున వారముకోజులు సంచారము చేసితిని. మీభక్తిని అతిభయమునకు నేను మీ కందరికిని చాల బృతజను. లాధానాసభలో స్వప్నముగ గోచరించిన కార్యక్రమము ఉత్సాహమును తిలకించిన పిమ్మట నైన సంకీర్తనాత్మకులు స్థిరభిత్తులగుదురుగాక. అసహాయోద్యమము పట్ల ప్రజలకు సంపూర్ణమగు నమ్మకము కలదని గ్రహించుచు గాక. శాసనసభల బహిష్కారము అసహాయోద్యమమున ప్రభావాశక్తిగాన మీరందరను ఉద్యమమునే నమ్మియుండవలెను. ఇద్దరునే ధరింపవలెను. భరతిమతకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు జరుపబడుచున్న నీసమరమున దేశీయులకు సర్వేత్తుడును సంపూర్ణ సామర్థ్యము నొసంగుగాక యని నేను ప్రార్థించుచున్నా నను గానందేశమును మీరు రాష్ట్రీవాసుల కందరికిని తెలుప గోరుచున్నాను. నేను నేడిటనుండి వెళ్లుచున్నానని 9 వ తేదీని మీ పురభాగమండి మాతా కస్తూరి బాయిగారు సింధు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షునకు వ్రాసిరి.

పండిత నెహ్రూగారు

లక్నోలో నువన్యసింఘులు

10 వ తేదీని సాయంత్రము లక్నోలో బహిరంగ సభలో పండిత నెహ్రూగారు వ్యవస్థించిరి. శాసనసభల స్థానముల నన్నిటిని అసహాయవాదులే బడయవలె ననిరి. సభకు చాలమంది వచ్చిరి.

మన రెండేడ్లపని నిష్ఫలము

కా గూ డ దు

పురుషు లనమరులైన స్త్రీలే నాయకత్వము వహించవలెను

బీ అమ్మయగారు

“కాంగ్రెసు భిలాఫతు ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘములవారు చేసిన సూచనలనుగూర్చి నేను బాగుగా జాలోచించితిని. రెండేడ్లనుండి మనము అధిక దీక్షతో పనిచేయుటవలన 25 శేలమంది శ్రేష్టులకు భారతపుత్తులను కారాగృహముల కంపుట వలనను ప్రజలలో కలుగజేసిన భక్తిభావ మంతయును మరల నిపుడు శాసనసభలకు వెళ్లినచో పూర్తిగా విఫలమగును. కాంగ్రెసు భిలాఫతు సంఘములవారు నిర్ణయించిన నిర్మాణ విధానమును కొనసాగించుటకు మనదేశమునందు పురుషులకు తగినంత ధైర్యములేక పోయినచో స్త్రీలే ముందుకు వచ్చి ఆభారమును వహింపవలెనని నేను భారత పుత్రికలను వేచుచున్నాను. అట్లు పురుషులనవద్దలై స్త్రీలు ముందుకువచ్చి రాజకీయ రంగమున ప్రవేశించి విధానమును కొనసాగింపవలసినట్లు చేయవలెనుగాక యని మరయొకసారి ముందుగా పురుషులనుగూడ కొరుచున్నాను. పురుషులారితగా తమ ఆర్థికగౌరవమునకు కాళ్ళకదుకు కళంకమును కలిగించకుండురుగాక. అందులకు కలయు వివేకమును ధైర్యమును మన దేశీయులకు సర్వేత్తుడగు అల్లా యుసుగుగాక” అని అలీసాదతుల జననియగు బీ అమ్మయగారు తెలిపిన 9 వ తేదీని రాంపూరు సంఘాసమునుండి సాదికు ఆలీఖానుగారు స్వరాజ్యకు తంతివార్త నంపిరి.

మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము

భారత కాంగ్రెసుసంఘ ప్రతినిధుల ఎన్నికలు

శాసనసభలకు వెళ్లకలెనువారి కక్షయున ఎస్. సి కెల్కర్లు వి. జె పటేలు, జమనాదాసు మెహతా, డాక్టరు వెల్కర్లు, గొడ్సే, భోపల్కర్లు, కరండికరు గార్లు మున్నగు వారును వెళ్లగూడదని వారి ప్రతినిధులను గూడ ఎన్నికలకు నిలచిరి. 16 గురిని ఎన్నుకొనవలసియున్నది.

మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు సంఘము

క్రొత్తసభ్యుల సమావేశము

ఈ సంఘమునకు 13 వ తేదీని ఎన్నుకొనబడిన యిరువదీ మందియును శాసనసభలకు వెళ్లవలెనయే అంగీకరించిరి. అధ్యయకరు, అశేకరు, చోల్కర్లు పరంజీ, ఎస్. కె. వైద్య కాంతి బాయిప్పర్లుగార్లు మున్నగువారు ఎన్నుకొనబడిరి. డాక్టరు ముజుగారు వెనుక రాష్ట్రీయ సంఘాధ్యక్షుడుగా నుండుటచే ఆశునకు గూడ సభ్యుక కలిగిడి.

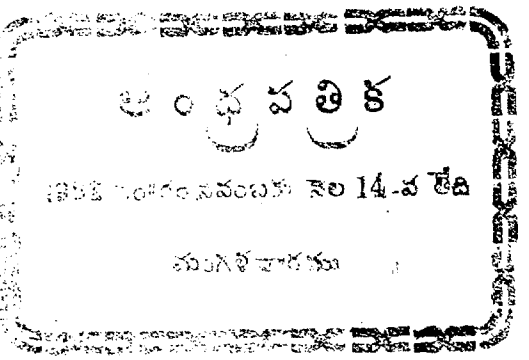
నడియాడు మ్యునిసిపాలిటీ

అధ్యక్షుని తొలగించుట

అసహాయ వాదులకు సంఘసభ్యులు రాజీనామాలు నిచ్చినపుడు అధ్యక్షుడు రాజీనామా నీయనందున సభని తొలగించిరి మని దొరతమువారు ప్రకటించిరి.

కేసు కొట్టి వేయుట

నడియాడు మ్యునిసిపలు సంఘసభ్యులు మ్యునిసిపలు వన్సులసోమ్యున్దెర్నోయముచేయుచున్నారని దొరతనమువారు వారివై తెచ్చిన దావాలో వాదావాను పరిష్కరించు లోక వారు సామ్యుకు కనులుచేయనూడదు కృతపరులగుడదని జిల్లాజడ్జి యింజక్షన్ చేసెను. ఆ ఉత్తరువును సంఘము వారుల్లంఘించిరి మఱి నేను జేయుగా వారిని చెరసాలకేల సంపూద దని జడ్జికోటిగొచెనెను. వారు యింజక్షన్ చేయబడిన బాబులకు సామ్యుకు మట్టలేదనియును యింకర బాబులకు సామ్యుకు కృతపరులనియును రుజువుగుటచే జడ్జికోటుకొట్టి వేసెను.

కిలాఫాత్

శాసనోల్లంఘన సంఘనివేదిక

కిలాఫాత్ శాసనోల్లంఘన సంఘనివేదిక ప్రకటించబడినది. ఈ సంఘమునందలి సభ్యులలో, బహుశా అహమ్మద్ గారు దీనిని మిగిలిన వారందఱును క్షాసనసభా ప్రవేశము బహిరీకరించిన తీర్మానమును తిరస్కరించుటకు సంకల్పించెదమని, అహమ్మద్ గారు, లీ సంఘమువారి నిర్ణయమును సోపించి, శాసనసభా ప్రవేశమున కియ్యకొనకుండు రుగాక. ఈ విషయమును చర్చించుట కయినను ఇది తిరస్కారముగాదని, కిలాఫాత్ సంఘమువారు స్పష్టముగ చెప్పిరి. దేశీయతనమును స్వార్థత్వము భావమును పురికొల్పుటయందును, కార్యోత్సాహమును ప్రజ్వరిల్ల జేయుటయందును వినియోగింపవలయునని, మీరు గోరుచుండు సంభాషణమును నున్నది. ప్రజలదృష్టిని మరియొక వంకకు ద్విక్షుట అపాయకరమని మీరు యుద్దేశము. ఎన్నికల విషయమును గూర్చి చర్చించ మొదలిడుచో, జ్ఞానరము వాటిల్లునని మీరు యుద్దేశము. క్రింది బహిష్కారమును ఎక్కుడు శ్రద్ధతో కొనసాగించవలయునని మీరు పోషించిరి. ఇందుకు దోడుగ వంశాయతులను స్థాపించియు, జాతీయ పాఠశాలను నెలకొల్పియు ప్రజాశక్తిని బోషింపవలయునని మీరు గోరుచున్నారు. సమష్టి శాసనోల్లంఘనకు గడంగుట కిదను తిరుణమురాలేదని వీరంగీకరించుచున్నను, నిర్మాణ కార్యక్రమమున కడ్డగలిగించెడి నిర్బంధములను పాటించవలదని మీరుహిత మొనగుచున్నారు. నెహ్రూ హాజీరీ కన్నను, వీరెక్కుడు మాతృదృష్టిని, దేశ దీక్షయందు దెక్కుడు గౌరవమును, ప్రజాశక్తియందు దెక్కుడు విశ్వాసమును, భావి పరిణామమునందు దెక్కుడు ఆశను గనుబంటిరనుటకు నందియములేదు. వనికీమాలిన శాసనసభల వంకకు ప్రజల దృష్టిని మరల్చక, మీరు స్వార్థత్వమును, కార్యోత్సాహమును ప్రజ్వరింప బ్రయత్నించెడి. ప్రస్తుత సందర్భములందు శాసనసభలలోనికి ఆత్మగౌరవముగల నిరాకరణవలంబులు బోజాలరు. దేశమంతయు ఒక్కొక్కటి, నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించి, స్వరాజ్య పాదమును త్వరిత నిర్మింపవలసిన యవసరముగదు. నెహ్రూ ప్రభృతు లొక్క యుపకారము జేసిరి. ప్రజలు ఉపేక్షవహించుకొలదిని, తమ నుండియే ఎట్టి విపత్తులు ఘట్టెగలవో గనుకబదిరి. అలస్య మమృతం విషం అనుసూక్తి నడి సరించి, ప్రజలు స్వధర్మమును నిర్వహించు పట్ల అప్రమత్తులై పాటుబడవలయునని, దూషియయినది. మహాత్ము డిటులనే హిత మొనగెను. ఆ హితమును కొనసాగించి, నిరాకరణోద్వమము మూలశ్చేదము గాకుండ జూచుట వారి విధియగుచున్నది. నాయకులు కొందర తెలుల గన్నట్లినను, శాసనసభ్యులు నిరుత్సాహమున కవకాశ మొనగుట. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణము కొనసాగవలసినంత వేగముతో కొనసాగింపున్నను, నిరాకరణ మిచ్చుటలేదు. ఎక్కుడు పట్టుదలతో పని

జేసిన, కద్దరు నిర్మాణము త్వరిత తూర్పునకు ననియు, మిగిలిన యంతములు గూడ దానితో బాటు కొనసాగుననియు, విశ్వసించ వచ్చును. ఇప్పుడు జూపవలసినదెంతయు కార్యదీక్ష. అహింసా భావము, దేశమునందు బలముగ వ్యాపకముచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు కార్యోత్సాహమున నున్నడు, అతని యుపదేశములను పడేవడే వినుటకు దేశము నోచుకొనక బోయినను, కార్యోత్సాహ ప్రవేశమునకు ఘండిచ్చిన కద్దరు సందేశ మొక్కటియే దేశమునకు పోవుచున్నది. వేరు సందేశములను, వేరుమార్గములను అపేక్షించ బనిలేదు. భారతయుద్ధసమయమున ఆర్డుచనికీ మోహమావరించినటులనే, నాయకులలో కొందరికు మోహమావరించెను. లాభసవ్వములను సరకు జేయుటకు వీరు ప్రారంభించిరి గాని, ధర్మాచరణయందు దానక్రి జూపరయిరి. కాని, కృష్ణజన్మసాసములో తమము జేసెడి గాంధీమహాత్ముడు, భారతీయుల కర్తవ్య మేదియో మానముగనే చాటుచున్నాడు. ఫలాపేక్షారహితముగ ఎవరి ధర్మమును వారు నిర్వహింపవలయునని కోరుచున్నాడు. కష్టములజూచి వెరువకు డని బోధించుచున్నాడు. నిర్బంధములగాంచి వెనుదీయవలయునని ఉపదేశించుచున్నాడు. వెనుకకు మరలుట కిది సమయముగాదు. దీక్షను విడనాడుట సిగ్గులచేటగును. శ్రీకృష్ణుని యుపదేశమును గ్రహించిన పిమ్మట పార్థుని మోహము తొలగినటులనే, మహాత్ముని యుపదేశమును సంస్మరించిన పిమ్మట సంతయాత్ము లెల్లర మోహము వీడునుగాక. ఒక్కవరుగున భారతజాతి నిర్మాణరథమును లాగి, స్వరాజ్యసిద్ధి బడయుగాక!

చిత్తరంజన దాసుగారి సమర్థనము

చిత్తరంజనదాసుగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు ప్రతినిధిలో గావించిన సంభాషణయందు, తమ యభిప్రాయములను సమర్థించుకొనుటకు ప్రయత్నించిరి గాని, పిప్లవేషణమువలె వెనుకదెలిపిన కారణములనే మరల సూచించిరి. వీరుదెలిపిన నిస్సారమగు హేతువులు శాసనసభలలో బ్రవేశించ నెంచువారికిగాని, వలదనువారికిగాని సమ్యక్ము గలిగింపజాలవు. ప్రతిష్టంభనల వాదమును మీరు విడుచుట లేదు. కాని, వీరితో ప్రతిష్టంభనలకు నిలుచువారెవరును కనుపింపరు. మంచికిని చెడ్డకును అడ్డుబెట్టెడివారు ముందుకువచ్చుటలేదు. శాసనసభలలో ప్రవేశించదలచువారు, సంస్కరణముల నుపయోగించుట కిచ్చు గనుపలచుచున్నారు. మహారాష్ట్ర ప్రముఖులగు జయాకరుగారు సయితము ఇట్టియుద్దేశమునే కనుబటచిరి. హరిదయాల్ నాగుగారు దెలిపినటుల, ప్రతిష్టంభనలనిన తీవ్రముగు సహకారముగను గాని, నిరాకరణధర్మము దానియందు జేమాత్రము గనుపింపదు. ప్రథమకార్యమే సహకారముతో నారంభమగును. పంజాబు, కిలాఫాత్, స్వరాజ్య సమస్యలను పరిష్కరింపుడని వేడుచు, సభ్యులు తీర్మానముల నుపపాదించవలయును. ఇంతకన్నను, ధర్మచక్రి వేరుగలదా? నిరాకరణోద్వమ విజయమునందు తమకు సంపూర్ణ విశ్వాసము గలదని, దాసుగారు బలుకుచున్నారు. కాని, అట్టి విశ్వాసమును జూపుటకు, నిరాకరణసూత్రములకు హస్తాదకమిచ్చుట మార్గము గానేరదు. శాసనసభా ప్రవేశము విషయమై కలకత్తా కాంగ్రెసుసభ నాటి నుండియు, తమ యభిప్రాయములు మారలేదని, దాసుగారు పలుకుచున్నారు. అటులగుచో, ఆ సంగతిని వారితవరకును ఏల వెల్లడి జేయరయిరి? కాశ్మీరమునుండి దిగివచ్చినపిమ్మట, ఒక్క మారుగ దేశము నాశ్చర్యమున ముంపనేల? ప్రజలవిశ్వా

సమును దాసుగారి రీతిన భంగపరిచెదరని ఎవరును భావించియుండరు. ప్రభుత్వమువారు మంచిననులకు దలపెట్టినను తాము నిరోధించెదమని, దాసుగారు పలుకుచున్నారు. శాసనసభా ప్రవేశవాదులలో ఎందఱుల డెలివెనరో, దాసుగారికి తెలియనా? కాంగ్రెసు విచారణసంఘమువారి ఎవరు విచ్చినసాక్ష్యమును వారు గమనింపజగును. నిర్మాణ కార్యక్రమమును విడనాడుట తమ యుద్దేశ మెంత మాత్రముకాదని, వీరనిరి. వీరి యుద్దేశ మదికాక బోయినను, శాసనసభా ప్రవేశము దాని సంతరింపజేయును. ప్రతిష్టంభనలవలన ప్రభుత్వము స్వరాజ్యమునయినను బ్రసాదించెదరట. తేనియడల సంస్కరణములనయినను రద్దు జేసెదరట. రెండును జరుగనేరవు. అధికారవర్గమునకు బలము మాత్ర మధికమగును. స్వరాజ్యము గగనకును మ మ గును. సంస్కరణము లొక వేళ రద్దయినను, స్వరాజ్యసిద్ధి కిట్టి స్థితి ఎంతమాత్రము తోడ్పడనేరదు. తమ స్వరాజ్యవిధానమును, దాసుగారు కాంగ్రెసు సభ ఎదుట బెట్టెదరట. ఇట్టి విధానముల కొరకు దేశ మాశించుటలేదు. స్వీయబలవనర్థమునే దేశ మాశించుచున్నది. అది లభింపనంతవరకు బిసెంటు గారి విధానముగాని, దాసుగారి విధానముగాని కాగితపు తునకలక్రింద భావించబడును. శాసనసభలలో ఉద్యోగములను సూచించుటకు నిరాకరణవలంబునికి వీలులేదని, దాసుగారి తలంపు. కాని మంత్రదేవతల నాక్రమించి, తద్వారాకాంగ్రెసు ప్రయోజనములను సాధింపనెంచెడి వారు శాసనసభా ప్రవేశవాదులలో గలరని, దాసుగారికి తెలియదు గాబోలు. శాసనసభలలో జేరి సక్రమముగ బునచేసెదమని, ప్రమాణము గైకొనుట, నిరాకరణవలంబుల ధర్మమునకు విరుద్ధముగాదని, దాసుగారే సూత్రము ననుసరించి సరిపెట్టుకొని రో తెలియకున్నది. కాకస్టియూషన్ల వద్దతులను నిరాకరించి కాంగ్రెసుసభ దార్జన్మరహితమగు వద్దతులను మాత్రమవలించుచున్నది. శాసనసభలలో జేరి ప్రమాణము గైకొనుటవలన, ఈ స్వాతంత్ర్యమును వదులుకొనుటయగును. ఏ విధమున జూచినను, దాసుగారి సూచనలు, దేశభావృద్ధికి భంగము గలిగించుననుటకు సందియము లేదు. దేశీయమహాజన సభాధ్యక్షుడయినను, ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించుచో, నతని పూచనలకు విలువయండదు. గయలో జరిగెడి కాంగ్రెసుసభ, దేశభిప్రాయమును అసందిగ్ధముగ సెల్లడిజేయునని నమ్మెదము. ఇదివరకు జరిగిన సభలలో అధ్యక్షుల వ్యతిరేకభిప్రాయములను సభ్యులెటుల పాటించలేదో తెలిసిన విషయమే.

మదరాసు శాసనసభ

సంస్కరణముల నిర్ధారిత, నిన్న మొదలిడిన మదరాసు శాసనసభా కార్యక్రమముజూచిన, వెల్లడియగును. బడ్జెట్టు వ్యయమునందు మార్పుల సూచించుటకు, శాసనసభ్యులకు గల యవకాశమే అత్యల్పము. ఒక వేళ వారులుగావింపగలిగినను, నష్టి మెంటరీ గ్రాంటుల పేరుతో మరల సవ్యయము స్థిరపడును. ఒక్కొక్కమారు వెనుకసూచించబడిన వ్యయమునుగూడ మించిపోవును. శాసనసభ లన్నిటిలో నున్నట్టియే కష్టముచున్నది. నష్టి మెంటరీ గ్రాంటుల గోరువద్దని, రామలింగారెడ్డిగారి రాక్షేపించిరి. బ్రాహ్మసమైక్యశాఖల కిందువలన సవ్యముగలుగుననిరి. కాని రెడ్డిగారి ప్రతిపాదనము అసందర్భముగ నున్నదని తెలుపుటతో, టాడుహంటరుగారు సంతృప్తి జెందిరి. రంపవీరరాజు కారణములెవ్వయో ప్రభుత్వమువారు తెలుపరయిరి. మూలకారణములను

తొలగించినందుల, ఎట్టికలవరమయినను త్వరలో నడగిపోవును. కాని ముందుగ, అల్లరుల నడక ద్రోక్కిన పిమ్మట కారణములను విచారించవచ్చునని ప్రభుత్వప్రభుత్వ పలికెను. మలబారులల్లరుల కింప వరకును సరియగు కారణమొదెయో వెలువడలేదు. భూస్వాములు రయితలమధ్య రాజును మనస్సులను తొలగించుటకు సరియగు ప్రయత్నము జరుగ లేదు. ఇటీవల గవర్నరుగారు కూర్చున్నమా వేశము నిరుపయోగమనియు, రయితల కిది ఉపశాంతి నొసగదనియు, బహిరంగవిచారణ జరుగవలయునని యు, రామలింగారెడ్డిగారు ప్రకటించిరి. కలవర మున యించినప్పుడు మాత్రము తొందరపడి, పిమ్మట ఉపేక్షవహించుటవలన శాశ్వతప్రయోజన ముండ నేరదు. శాసనసభ్యులడిగిన ప్రశ్నలకు పెక్కింటికి ప్రభుత్వమువారు తమకు సమాచారము దెలియ దనిరి. జవాబిచ్చిన వానిలోనయినను, సమాధానము తృప్తికరముగదోవదు. సప్లిమెంటరీ ప్రశ్నలచేనయినను, లాభము గలుగదయ్యెను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించినవిస్త్రు ఇతరవరకును బయల్పడకుండుటకు కారణము తెలియకున్నది. ప్రభుత్వమువారు రీషియమై నాలోచించుచున్న యెడల, రిపోర్టును ప్రచురించిన నేవినప్రము గలుగునో తెలియదు. దేశాభిప్రాయము వెలువడుచో, అధికారుల మనములు కలతజెందనా? సి నేటాసభ వారు, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లు బనికి రాదని త్రోసివైచినను, మంత్రిగారు దీనిని శాసన సభలో ప్రవేశపెట్టుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారి తీర్మానములకు విలువలేదని వీరి యుద్దేశము. యూనివర్సిటీపై వీరి కింతటి గౌరవము కద్దు! గుంటూరులో శాసనోల్లంఘనసంఘము వారు విచ్చేసినపుడు, రెండువందలమందిని నిష్కారణముగ అరెస్టుచేసినందులకు ప్రభుత్వమువారే మయిన చర్యదీసికొనిరా యని, కృష్ణారావుపంతులు గారు రుగ్ధుగ లేదని ప్రభుత్వమువారు జవాబిచ్చిరి. శాసనసభవారు శాశ్వతపు సెటిల్మెంటు గూర్చి వెనుకజేసిన తీర్మానముపై ఇండియాప్రభుత్వము వారి యుత్తరువులకును వెలువడనే లేదట మూడవ తరగతి ప్రయాణికుల యుపయోగార్థమై సలహాదారులను తొమ్మిదిమందిని డిక్షిణమహారాష్ట్ర ఇనుప దారి కంపెనీవారు నియమించిరని దెలుపబడెను. వీరి వలన ప్రయాణికుల కెట్టిలాభముగలిగెనో ఇంతవరకు దెలియలేదు. పార్లమెంటు శాఖలో ఉద్యోగులకు లెక్కవలేదు. జీత, బత్తెములకు కొదువలేదు. కాని, కాంగ్రెస్సభ్యులకులు క్రొత్త పరిశ్రమలను నెలకొల్పట కేమిచేసిరిని శిరభారెడ్డిగారుగగ, ఈషని యింకను తిన్నగ మొదలిడలేదనియు, ఇట్టి విచారణజరుగుటక నేక సంవత్సరములు బట్టుననియు ప్రభుత్వమువారు జవాబిచ్చిరి. గాంధీ మహాత్ముని రాటపు పరిశ్రమను నిరసించుటలోను, ఫ్యాక్టరీల మహిమను, కొనియాడుటలోను మాత్రము వీరు దిట్టలు. కొన్ని ప్రదేశములలో వీరు ఇదివరకున్న పరిశ్రమలను గూర్చి విచారించిరట. ఏలూరు తివాచి నెలనుగూర్చిగాని, బుదరు అద్దకపు పరిశ్రమ గూర్చిగాని, కొండపల్లి బొమ్మలగూర్చిగాని, విచారణనలిపినంతమాత్రమున, ప్రయోజన మేముండు న? పరిశ్రమల శాఖవారి సహాయ, ప్రోత్సాహములులేక, ఈపరిశ్రమ లిదివరకే కొనసాగుచున్నవి. నూతన స్వదేశోత్సాహమువలన, బుదరు అద్దకమున కెక్కుడు ప్రోత్సాహము గలుగుచున్నది. ఈరాజధానిలోని రాజకీయ నిర్బంధముల తక్కి, ప్రభుత్వమువారియొద్ద లేదనియు, వివరములు తమకు దెలియదనియు, వీరిని వదలిపెట్టు తలంపు లేదనియు, ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. రాజకీయ నిర్బంధములకు నిర్వచనమే లేదుగాబోలు!

ప్రజలకుమాత్రము నిర్వచనము దెలియను. కల్లు విక్రయము గూర్చి ప్రభుత్వమువారిచ్చిన 1921-22 సంవత్సరముల అంకెజూచిన 1920-21 సంవత్సరమునకన్న చాలవరకు తగ్గునట కనపించును. రాజధానియందంతటను, మద్య విక్రయము చాలవరకు తగ్గిపోయెను. ఇట్టి యభివృద్ధి సంతతము కొనసాగుట కింకను ఎక్కుడు ప్రయత్నముల సలుప నవసరము గలదు. సారావిషయమున మాత్రము తగిన అభివృద్ధి గనుగొనదు. జమాయత్ డిల్ డిలెమా వర్కింగు కమిటీసభ కిలాఫాత్ శాసనోల్లంఘన సంఘ నివేదికము ఇప్పుడే ప్రచురించబడినది. దానినిగూర్చి ప్రజాభిప్రాయ మింకను వెలువడవలసియున్నది. అట్టిస్థితిలో జమాయత్ డిల్ డిలెమా వర్కింగు కమిటీ సభను హాకీ అజ్లాల్ ఖానుగారి ఇంటిలో అతిత్వరితముగ సమావేశ జరుచుటకును, శాసనసభా ప్రవేశముగూర్చి అభిప్రాయమిచ్చుటకును అవసరమేదియో తెలియకున్నది. కిలాఫాత్ సంఘము వారి రిపోర్టు తమ కనుకూలముగ నుండదని గ్రహించి కిరింత తొందరపడియుండురా? హాకీ అజ్లాల్ ఖానుగారి చర్యలు సమంజసముగ గనుపించవు. ఈవ్యవహారము, కాంగ్రెసు సంఘసభల సీసమయమున సమావేశపర్చుట బోలియున్నది. ఈసంఘమువారు, త్రివిధ బహిష్కారమును మరల స్థిరపరచిరి. రాజభక్తి ప్రమాణమును మహాన్ముదీయులెందుకొరకయినను తీసికొనగూడదని, ఈసంఘము వారు నిర్ణయించిరి. కాని, శాసనసభా ప్రవేశమునకు మాత్రము కొంచెము సందువదలిరి. ఎన్నికలలో పాల్గొని, ప్రమాణము గైకొనకుండ స్థానములను ఖాళీగ నుంచుకొనుటమాత్రము బనికి వచ్చునని, వీరు అనుజ్ఞనిచ్చిరి. బహిష్కారమునకును దీనికిని వీరు ముడిచెట్టుట ఆశ్చర్యకరము. ఇటులసందు వదలుటకు, ముగ్గురు వ్యతిరేకముగను అయిదుగురు అనుకూలముగను వోలుజేసిరట. కాని, మహాన్ముదీయులు, వర్కింగు కమిటీవారి విరుద్ధ నిర్ణయమును నిరాకరించి, కిలాఫాత్ శాసనోల్లంఘన సంఘమువారి హితము ననుసరించెదరుగాక! ధర్మవిషయములందు సందు వదలుట కారంభించుచో, సంకల్పచుంతయు వృధయగును. సిక్కుగురుద్వారాచట్టము సిక్కు సంఘాభిప్రాయమున కనుకూలించని గురుద్వారాచట్టమును పంజాబుప్రభుత్వమువారు ఎవరి లాభమునిమిత్తము శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిరో తెలియకున్నది. వేనకువేలుమంది అకాలీలు కారాగృహములలోనుండ, గురుద్వారాచట్టమున కెవరు సమ్మతించురు? సెలెక్టుకమిటీ సభ్యులగు అయిదుగురుసిక్కులును, తమ సంబంధమును వదులుకొనిరి. మిగిలినవారిలో నిరువురు భిన్నాభిప్రాయములను దెలుపుచు, సిక్కుసభ్యులందరును ప్రతికూలముగనుండ, ఇట్టిచట్టమును గూర్చి విచారించుట అసభ్యముగ నుండునని, నివేదించిరి. పంజాబుప్రభుత్వమువారి దృక్పథమును వర్ణింపవలెను. ఇకముందు వీరెటుల మెలగెదరో యూహించవచ్చును. కాని, మాంజెస్సరు గార్డీయను పత్రికా విలేజుకుడు చెలిపి నటుల వీరియవ ప్రజల విశ్వాసము పూర్తిగ నశించినది. పరిపాలన మికి ముందు ప్రజాభిమతిము ననుసరించి జరుగునరకు ఇట్టి విషమస్థితి దొలగిపోవను. అభిభౌతికకాంగ్రెసు సంఘసభ రాజోపు అభిభౌతికకాంగ్రెసుసంఘసభను విరమించుటకు వీలులేదని, అధ్యక్షులగు హాకీ అజ్లాల్ ఖానుగారు నిర్ణయించుట మిగుల కోచ

నియము. ఇట్టి నిర్ణయమువలన, లాభ మెవరికిని గలుగజోదు. ప్రాతసభ్యులతో గూడిన కాంగ్రెసు కమిటీవారి సలహాటు, కాంగ్రెసు సభకు తోడ్పడజాలవు. ఇదివర కెన్నిమామలో, ఈ కమిటీ సభజరుగుండ నిలిచిచేయబడెను. ఈనెల 20 లేదన కాంగ్రెసుకమిటీసభ కలకత్తాలో తీర్పుక జరుగునని, అధ్యక్షులు ప్రకటించిరి. వర్కింగు కమిటీసభ 18 లేద యందు జరుగునని ప్రకటించబడెను. సభ్యులెల్లరూ తీర్పుక జేజరై, విషయములగూర్చి మారమాలోచించి, తమ యభిప్రాయము నొసగ గోరెదము. బర్మా: శాసనసభాభిప్రాయము బర్మా సంఘసభయందు ముచ్చటించుచు, నాయకులగు బట్టమాగారు శాసనసభల ఎన్నికలలో బర్మాప్రజలు పాల్గొనగూడదని, పోచ్చురించిరి. బార్జన్యము బనికిరాదనియు, విదేశవస్త్రములను బహిష్కరింప వలయుననియు, లాకోట్టులకు బోవలదనియు, ప్రభుత్వ విద్యాలయములలో విద్య నేర్వగూడదనియు, వీరు ప్రజలనుకోరిరి. మహాత్మునిసంక్షేమము బర్మాలోగూడ పరమప్రమాణముగనుండ, పరులకు మార్గము జూపవలసిన హిందూదేశము ఈ తరుణమున వెనుకాముట ఎంత లజ్జకరమగునో యూహించుట సులభము. స్థానికవార్తలు నవంబరు 15 క లేద బుధవారము సాయంత్రము 4-80 నిమిషములకు రాజధానికళాశాలలో యోగవ్యాస మందిరమున మహారాష్ట్ర గానాల రామమూర్తిగారు రవీంద్రనాథ ఠాకూరును గురించి ఉపన్యసించురు. మహారాష్ట్ర కాళీ నాథుని నావేత్తరావు మతులు గార్ గ్రామనాథిపర్యమ వహించెదరు. ఆంధ్ర మహాజనులందరును దయచేయ ప్రార్థించుచున్నాము - కలకత్తాను వెంకట్రామశాస్త్రి-కార్యదర్శి. శ్రీపుండరీక వరదసభ: చెన్నపట్టణం గోవింద పునాయనీధి 65 వ కెంబరు వైమిడి రామయ్యకెట్టిగురువ్యామికెట్టి కంపెనీవారి కార్యాలయమునందు క్రిక్కిరేపులకు పండిత టి. లక్ష్మీనారాయణ వారి వేష్యులగు బ్రహ్మశ్రీ వి. క్రిష్ణచార్యులవారిల్ల రామాదణ కథానియందలి "స్వయం ప్రభా విలప్రవేశం" అనుహరింప ఈనెల 15 క లేద బుధవారం రాత్రి 8-30 ఘంటలకు జరుపబడును. మహాత్మాగాంధీస్మిన్నింగు, వీరింగుస్కూలు: ఈ స్కూలు మ్యానేజరు గాల్టు వ్రాయుచున్నాడు: మా స్కూలునకు శ్రీయుత ఏ దుమనస్సామిశ్రేష్టిగారు యామధ్యవచ్చిరి. వారు అచటి యేర్పాటులజూచి చాలసంతోషించిరి. ఇంకను కొన్నిరౌతులును పనిజేయవచ్చునని వారు తలంచిరి. మాంటురోడ్డులో శోక కంట్లాక్టరు, యేదైన వాకధర్మ విద్యాలయమును కొనగలటకు 11 రట్టులు సీయగా వారు యాస్కూలునకిచ్చిరి. శ్రీయుత చెట్టియూగారు సహయోచితముగ మానుచేసిన సహాయమున కెంతయు కృతజ్ఞులము. జంతుహింసానివారకసంఘ వ్యాస హోటీ బహుమతులు: చిన్నయము కళాకాలా విద్యార్థులకు "చిన్నకారియందు, జంతువులయెడల కయకు అభివృద్ధి నొందించుటకు నూచనలు" వ్రాస్తూలు విద్యార్థులకు (2) "శమవిడ్డల యెడల జంతువులకు గల ప్రేమాభివృద్ధి" పోటీదాతలు ఈవిషయములపై వ్యాసములనంపు కళాకాలా విద్యార్థుల కందర్శమున నుత్తర అంగవ్యాసమున కొక బంగారు పుక మొసగబడును. ఈ వ్రాస్తూలు విద్యార్థుల పోటీలందర్శమున ఉత్తమ అంగ వ్యాసమునకు బంగారుపుకమును మార్చుచు వ్యాసమునకు వెండిపుకమును దివ్యులయెడల. వ్యాసమునకు 1923 ఫిబ్రవరి 1-న లేద లావులు క్యాంపస్కి చేరవలెను. భూకంపము మిల, నవంబరు 15: చిన్న పదిఘంటలు 23 సమముల ఉమాకంపము నీచా అంతిపోటీకులయ సభించిరి. నెయస్కాగవ్ వారు తెలిసిరి.

విదేశ వార్తలు

సామిష్ట ప్రాచ్యప్రత్యంభనము

తురుష్కులు ఇటీవలను ఇంగ్లండును పీడకుండుట

మిత్రమండలిగూడ తమవర్తనను వివేకండుట

14 తేదీని మిత్రమండలి ప్రారంభనమావేశము

20 వ తేదీని సాధారణసభ

ప్రాంతు ఇంటిలిజెన్సు

సోమవారము 11:— సామిష్ట ప్రాచ్య సమస్య బస్టియన్లును ప్రాంత, ఇటలీవారు పీకేభరింపితి మన పరామ రాజువారియ, ఇటలీరాజువారి మనస్థితిగూడను చాచక బయట ప్రస్తావించితి.

అంగోరా ఇటీవల లక్షలు చొప్పున

లండన్, నవంబరు 10:— అంగోరానలో ప్రస్తుతము అలివాడు మనము బయటనుండి లండన్లో తెలియబడుచున్నది. మిత్రమండలి కమిషన్ అభ్యుదయము చూడ ప్రత్యక్షమునై ఎదురుచూచుచున్నది. లాసేనునకు 20 తేదీని బయట పని ఇప్పుడు కొనసాగుచున్నది. మిత్రమండలి ప్రారంభనకు చూపుచున్నది.

అతని మహమ్మదుగాలే ఇంగ్లండు కలిపా

కాన్స్టాంటినోపల్ నవంబరు 10:— అతని మహమ్మదు గాతే ఇంగ్లండు కలిపా లిబనానికలై యున్నారని లిబనాని పాపా ఆంతర్మితమండలి పోలీసులకు ముఖ కాళలా గాయబున్న అధికారులతో తెలియజేసిన కాబయిన కొంతవరకు ఆ దేశ నము తగ్గినది.

తురుష్కుల ప్రతినిధులు లాసేనును బయటపెట్టుట

ఇస్కీయూపాసాగారి శుభవృత్తికైంద ముష్కరాజువారు లాసేనును బయటపెట్టి. ప్రతినిధుల మిత్రమండలి మిత్ర మండలి ప్రాంతమివనరులు వీరిని సంగ్రహముగ బిలి.

లాసేనునకు 20 తేదీ లండన్ ఎక్కువకాలము ఆపు జేయుటకు ప్రాంతమివనరులకు తెలియబడుచున్నది. మిత్రమండలి ప్రారంభనమావేశమునకు గూడ వారిపక్షమున లేదుగాని పార్టీలతో ఆ ధిక బిలిక బిలిక నడచి తెలియబడుచున్నది.

పోయింకేసుగారు. సామిష్ట ప్రాచ్యవిధానము

జలంధరులతో ఆ దేశమును ప్రవేశించు దేశమును విషయముల ప్రాంత ప్రాంతములతో పూర్తి పీకేభరించుచున్నది పోయింకేసుగారు తమ సామిష్ట ప్రాచ్య విధానమును సమర్థించు తెలియజేసిరి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వములు కలన ఇటలీ ప్రాంతవారిలకు ఆస్తియును తురుష్కులకు భయంకరమును కలనమును కలన జేసిరి. చూడ దగ్గర నేనుండుట జేయుచుగారు ప్రాంతకారులు ఎదురెదురు నేలను ప్రెంచివారు మరలించిరి.

ఎల్లప్పుడు ప్రాంతముల మైత్రుతో మెలక కర్ణక ప్రభువు మర్రితగ్గమున విదేశాంగ కార్యములను చర్చించుకడ్య తులుగనున్నారని వినుట కొంతయు సంపించుచున్నదనరి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి కోర్కెలై లాసేనునకు 20 తేదీ వరకు ఆపుజేయబడినది.

ప్రారంభనమావేశము

మిత్రమండలి ప్రారంభనమావేశముతో విదేశాంగ సమస్యలు ఎన్నియో చర్చించుట ననియు, అందులో ఇటలీకి సంబంధించిన విషయములయందు ఇటలీ ప్రతినిధి పాల్గొనవలయుననియు పాయింట్లుగా రుకృత అనభిరు రావలయునని కర్ణక ప్రభువుగారు కోరెనులు. చూచినవారై ప్రచారక సంఘమువారి ప్రతినిధి తెలియజేయుచున్నది.

అంగోరా ప్రాంతమివనరుల నితి

కలిగినది బస్టియన్లు ప్రతినిధి తెలియజేసెను. అను కొన్న ప్రకారము కాన్స్టాంటినోపల్ నుండి పీకేభరింపితి లిబనానిని ప్రాంతించెను. ప్రాంత అధికారుల విషయమై ఇంతవరకు ఉత్తరపు ప్రాంతమును బయట ప్రాంతములతో ప్రాంతము కర్ణక ప్రభువు లేదా యువవియమునై సర్వమును ఆధార పడియున్నది. ఇట్లు జరుగుచున్న మిత్రమండలి ప్రతినిధులకు ప్రాంతమివనరులు, అటలీలొంది ప్రజలు ప్రాంతములను కోల్పోవ సకలము ఉండదనియు తెలియజేయుచున్నది. యూరపులో గ్రేటుబ్రిటను సహకారమును ప్రాంతము గోయనది లేనది ప్రాంతమివనరులై ఆధారపడి

యున్నది. ప్రాంత కోర్కె మాలిక్తు ఒడంబడిక చే ప్రాంతమివనరులు యంగ్లండు బోయిన నూయ వెనుకకు బోయిన గొయ్య అనునటులున్నది. కాని సామిష్ట ప్రాచ్యదేశమున మిత్రమండలి, యూరపుకును పరిస్థితులు, అంగోరా ప్రాంత ఒడంబడిక మున్నగు లాగములను ఆలోచించిన ప్రాంత కోర్కె మాలిక్తు ఒడంబడిక సర్వమును.

లాసేనునకు ఆగుటకు కారణములు

కర్ణక ప్రభువుగారు ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు: ఎన్ని కులకు ప్రాచ్యము రాజువారుమును బయటపెట్టిండుట నిర్ణయము, తురుష్కులను కలిపిని మాట్లాడుటకు ప్రాచ్యము మిత్రమండలి అందరును ఒకేకార్యక్రమమును కలిగియుండవలెను. లండన్ లోను గూడ ఈ వాదములే అనవరముగ అనుకొనబడుచున్నది. మిత్రమండలి లాసేనునకు రావచ్చు ఇంటికి పోవుటకు మిగత ఇస్కీయూపాసాగారు ప్రయత్నించెదరు. లాసేనునకు అనవరము లేదని ఇస్కీయూపాసాగారు గుర్తించుచున్నారని కొందరు అనుకొనుచున్నాడు.

అంగోరా ప్రతినిధులకు కలిపి రంపుట

పార్టీలకు పోవుటకు పూర్వము పార్టీలకు, కోర్కెనుండి కచ్చిత అంగోరా ప్రతినిధులతో కర్ణక ప్రభుత్వములను చర్చించుటకు ఇస్కీయూపాసాగారు కమిషన్ లోని లాసేను తెలివార్త తెలుపుచున్నది.

బ్రిటిష్ మర్రితగ్గములు

లండన్, నవంబరు 12:— రాత్రి 8-50. సామిష్ట ప్రాచ్య సమస్యనుగూర్చి మిత్రమండలి మరల వికమస్యము కొంచెము చెప్పిండుట తెలియబడుచున్నది. లాసేనునకు కూడలొప్పుగ నిశ్చయమును ఒడంబడికను ఆధారముగ జేసికొనటకు ఇంగ్లండు, ప్రాంత, ఇటలీవారలకు రాజువారుములు జరుగుచున్నవి. ఇంతవరకు ప్రాంతమివనరులతో ప్రాంతమును తెలియజేసెను. లాసేనునకు నాపుజేయుట కంగీకరించినవో గ్రేటు బ్రిటనుతో మైత్రీచేయుటకు తెలుపుతో ఆఖరుమివనరుల లాసేనునకు 20 తేదీ కాపుజేయుట కంగీకరించెను. బ్రిటిష్ మర్రితగ్గములదా సమావేశమును జేయుచున్నది.

పార్టీలకు, కోర్కెను వరు ప్రతినిధులు, లండన్ వారు గర్. జే. లండన్ లోని ఒకరిచిటలు, జేయుటకుచే ప్రాంతమివనరుల వికమస్యమును భంగము కలుగుచున్నదని ప్రాంత కాన్స్టాంటినోపల్ విలేజుల తెలియజేయుచున్నాడు. ప్రెంచివారు త్వరితమున దీనికొకడంద జేయుటకే ఇస్కీయూపాసాగారు పార్టీలను పోవుచున్నారనుకొనుచున్నాడు. ప్రాంత ఇటలీవారు తమ ప్రాంతమివనరులకు స్వేచ్ఛ ప్రరర్చించుటకు ఆపకామీయకున్నను, ప్రాంతముల సంభవమును, కర్ణక కర్ణకములను కలపు. మిత్రమండలి పరాజయము నొప్పుకొని లాసేనునకు. లేదా ఇంకొక ప్రాంత కర్ణకము భంగము లేకుండ వికమస్య ములలోపలయును లేదా గ్రేటుబ్రిటను ఎదురెదురుచున్నాడే ఈ పరిస్థితులలో బడి కొట్టుకొనవలసి వచ్చును. పార్టీలకు విషయమును వివేకము నిలిపియును ఆపాదములలో నుండు సాధ్యముగాదు.

తురుష్కులు చేసినను దురంతములు

కాన్స్టాంటినోపల్ నుండి డెయిలీ మెయిలు పత్రికావిలేజు ఇట్లు తెలియజేసిరి:— మిత్రమండలి తురుష్కుల ప్రభుత్వముల సంప్రదింపును ప్రతిస్పందించుచున్నది. ఇటలీ ప్రాంత మివనరులకు ఇంకను ఉత్తరపు చేరలేదు. ప్రజలు తురుష్కులకు యును విస్తారముగ నున్నదనియు ఆకకకగు సేరములను మోపి గ్రీకులకు ఆస్తుచేయుచున్నారని తెలియజేయుచున్నాడు. ముష్కర్ బ్రిటిష్ కర్ణకము బ్రామగారిని తురుష్కులు మాట్లాడిరి. గ్రీకు అర్థియను బిడిలయెనుట బ్రామగారిని భంగముగ మోము మీద కెడు గంలవరకు గొట్టిరి. కటి యుద్ధమును తమపక్షమున జేసి అయినను విడుదల జేసిరి. మిత్రమండలి పోలీసు పంచాయితీ యధ్యక్షు డి.ఎ.య.మైత్రన యాజేపణ తెలియజేసిరి. దీనివలన మత్తరవాది అయిన ఉద్యోగిని ఒడించెదమని తురుష్కులు తెలియజేసిరి.

మర్రితగ్గము ఈ వారములయే లండన్ లోనే ఆగిరి. సామిష్ట ప్రాచ్య సమస్యను గూర్చి విషయ మెద్దియు పూర్తికడెరుకుకుండుటకే భయముచున్నది.

కెమాల్ పుట బిలికము

తురుష్కులకు ప్రజలు తురుష్కులకు ప్రాంతములతో విచారించవలయును విషయమును మిత్రము తురుష్కులు తమ పట్టును వీడలేదు. జలంధరుల ప్రవేశము, దక్షిణ ప్రాంత, తురుష్కులకు ముందు మున్నగు లాసేనునకు సమాధాన జరుగుట నిశ్చయజేసెను. ముందు ఒక ప్రాంతము, కొంచెము అందముగ నివృత్తుకు సుపాదము నియంత్రించుచున్నాడు. మెమోరీమియో సరికొద్దలను కర్ణక లింకులెను. పలమైను ఆరేవియలు లాసేనునకు సంబంధించవు. ఇది సిరియాకు దక్షిణముగనున్నది. ఈ సరికొద్దల వివిధ రకే కరిమిరొవచది ఒప్పదల అయినది.

కేమల్ పుట కొత్తపన్నులను రద్దుజేయుట

కాన్స్టాంటినోపల్ నుండి కల్పి కంఠివార్తలు పోవుచున్నది. కాన్స్టాంటినోపల్ నుండి విధించబడిన పన్నులను, నిర్బంధముల నాపుజేయుటకై లిబనాని వారు తురుష్కుల జేసిరి.

అంగోరా బిలికాడిక నంది జేసికొనటకు ఆధారముగ సంనుకొనవలెను గ్రీకులు అసియా మైనారుల జేసినాశమును కర్ణక ప్రభుత్వము లియవలెను. తురుష్కుల ప్రభుత్వము మున్నగు వాటిని తగ్గించుటకు గాని ఇంతకంటె ఎక్కువ ఉండరాదను ఆచార లభగాని అంగీకరించరాదనియు, కాన్స్టాంటినోపల్ మాకోర్కెగా సమాధానములకు భయపడదని యభయమును తెలుపెను. అంగోరా రాజువారులకు కచ్చితమును ఉత్తరపు లియవలెను.

నవంబరు 20 తేదీకి అలల కాన్స్టాంటినోపల్ నుండి పీకేభరింపితి లాసేనునకు 14 తేదీని ముందు 14 తేదీని ప్రారంభించవలెనని పోయింకేసుగారు గ్రేటుబ్రిటను గోరిరి.

కర్ణక ఇటలీవారు 250 మైళ్ళమును, 10 మర్రితగ్గముల సంపుటకు ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిన వార్తా పత్రికలు తెలుపుచున్నది.

ముల్తాను గూర్చి యిల్లిజు జేసికొనటకు కొత్తపన్నులకై ప్రతినిధుల మేట లేకనేపోయిరి.

ప్రెంచివారు భిన్నాభిప్రాయాలై యుండుట

లండన్, నవంబరు 12:— రాత్రి 11-30 లాసేనునకు ఆపు జేయబడిన గ్రేటుబ్రిటను, ప్రెంచివారు యభిప్రాయములు కంగారగుట పూర్తియగును. ప్రెంచివారు ఇదమిక్కుని కార్యక్రమమును తెలియజేయుటకుచే బ్రిటనుకు వీరికి కొంచెము విభేదముదయించెను. తురుష్కులు ముష్కర్ముగ ప్రరర్చించిన అంతగ పాటించగూడదనరి.

కాన్స్టాంటినోపల్ నుండి ముట్టడించుట జరుగ గలదు. ప్రెంచి ఇటలీమివనరుల మట్టిడికి అనవరమును అంగీకరించవలెనని ఉత్తర పీకేభరింపితి కాన్స్టాంటినోపల్ నుండి జేయుపత్రిక విలేజుల తెలియజేయుచున్నాడు. కృతి మించేరకు ఇది జరుగదని కాన్స్టాంటినోపల్ నుండి.

ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ప్రారంభమగుట

సామిష్ట ప్రాచ్య సమస్యను గూర్చి లండన్, కోర్కె, పార్టీలకు ప్రభుత్వములకు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ప్రారంభమైవి. కాన్స్టాంటినోపల్ మిత్రమండలి రాజధానులకు రావలెనను మర్రితగ్గ మేర్పడెను.

తురుష్కులు మజియూ మరతులను ముల్తాన్ తాత్కాలికపు యధ్యక్షిరాసువు ఒడంబడిక భిన్నముగ ప్రరర్చించరాదని ప్రాంతమివనరులు గోరుచున్నాడు.

తురుష్కులకు సాధ్య పరిస్థితులను గూర్చి ఎన్నికలొందగలు ఎటులున్నను, అన్నికలముల వారును బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారిని బలపరచుచున్నాడు. కర్ణక ప్రభువు బోస్నా గర్ణకు అందరును ఒకవరచెదని వార్తాపత్రికలు తెలుపుచున్నది.

తురుష్కులు లాసేనునకు నిశ్చయించు మరతుల ననుగరించి కాన్స్టాంటినోపల్ జలంధరులకుతులగ యూరపులో నుండగలది నందే ప్రాంతమివనరుల వాయుచున్నది. కాన్స్టాంటినోపల్ తురుష్కులకు స్వాధీనము జేయుటకు మిత్రమండలి అంగీకరించిన అయ్యి కచ్చితమైనాభిలేయు విషయము ఆలోచించబడును.

లేఖాపరిశీలనము లొలగుట

లండన్, నవంబరు 12:— 11 తేదీని కాన్స్టాంటినోపల్ కంఠివార్త ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—

కర్ణకములయందు మాన్యధీయులేను. మిత్రమండలి ప్రభుత్వములు చేరవరకు ముందు సంగతులు జరుగవు. అంగోరా వారితో తురుష్కులు జరుపు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను లేఖాపరిశీలనము లేకుండపోవుటకు మిత్రమండలి అంగీకరించిరి.

తురుష్కులొట్టెల నమ్మువారు అసియా మైనరు దగ్గర పేటలలోనున్న క్రైస్తవులకు రొట్టెలను అమ్ముట నిరాకరించుచున్నాడు.

తురుష్కులొట్టెల వారులూ పూర్తిగ మిత్రమండలి పరిశీలనకు లొంగవలెననుచున్నాడు. మిత్రమండలి ఉండితీరలము ననుచున్నాడు. ఈలోపుగ అంతయు గోరగనున్నది ప్రజలభయ పడుచున్నాడు. కర్ణకము నిలిపిపోయినది. ప్రజలు కర్ణకము చేయుచునేయున్నాడు. ముందేమి జరుగనో యని తురుష్కులు గూడ చాలభయపడుచున్నాడు. కోర్కెలయొ రహదారి చీట్లు ఖాస్మానోపల్—

గ్రీకు అర్థియను కాన్స్టాంటినోపల్ ప్రజలు మాట్లాడుచున్నారని పాపము ఇప్పుడైనా తురుష్కుల స్వాధీనములో నుండుట చే పీకేభరింపితి గర్ణక బోవుటకు పీకేభరింపితి లాసేనునకు ఆపుజేయుటకు పూర్వము చాలయంది ప్రతినిధులు పెట్టియలు, రుమేనియనులు కెమాల్ పుట లాసేనునకు భయపడుచున్నది.

ఇస్మితులపాపాగారు లాసేతుకు నేడుచేరిరి. అచటనుండి పాపాగారు బోయి ఈలోపున వెంచి రాజ్యాంగవేత్తలతో మాట్లాడెదరు.

వెంచి ఇటలీ హైకోర్టును సందర్శించి ఇంకొకర కెట్టి యుత్తరవులులేవు. బ్రిటిష్ వారొక్కరును ఏమిజేయుటకు ఇష్టపడుటలేదు. పరిపాలనమును రిపీడుగాను స్వాధీనము చేసుకొనుటలేదు. న్యాయస్థాన విచారణలనుపెడచెసి బెట్టుచున్నారు. కాని ధాన్యములమీద మాత్రము కొంచెము పన్ను కిగివడికాని కష్టంనున్నులు విస్తారముగ నున్నవి.

లాసేలో వచ్చునని తుదముగ్గులనుకొనుదానికంటె ఎక్కువగ నే రిపీడుగాలేవును సాధించిరి. రక్షకభటులకరికరిముకుగూర్చి ఉభయమును ఒక్కొక్కనుటలేదు. వీరిసంఖ్య హెచ్చుచునే యున్నది. మిగిలినందరి వైద్యమునకు వీరిలన ఉత్తరము కలుగుచున్నది.

ఇకరమిత్రులందరి విషయమై వారికరవున ఎట్టిఒడంబడికను ఇస్మితుల పాపాగారితో జేయనని పోయిందేరుగాయ తెలియజేసిరి. ఊరక నుర్వాదకు ఇస్మితులపాపాగారితో కలసికొనెదరు.

సోవియటులు

లాసేనునభ

మిత్రమండలి యభిప్రాయము

అందఱ, నవంబరు 11:—లాసేను కథనుగూర్చి మిత్రమండలి కరవున రషియాన ప్రభుత్వమువారు క్షుణ్ణమున పశ్చాత్తరము నంపుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఈ ప్రభుత్వము ఇట్లు తెలుపబడును. లాసేను సభలో తర్వాత యధ్యక్షతనవారికే మొదట ప్రవేశముండును. పిదప జలంధరమునను చచ్చ ప్రారంభమగునపు సోవియటు ప్రతినిధులు ఈవిషయమును గూర్చి చర్చించుటకు వీలగును. జార్జిలు ఉక్రేను ప్రతినిధులు సోవియటులయభిప్రాయలలో జేర్చబడిరని సభలో పాల్గొనుటకు మిత్రమండలి అటంకప చదు.

కమలిన్సులు అపారముగ సుంకములను కిధించుటచే కిండిని దిగుమతిజేయువారు తేముట నిరాకరించిరి. అందుచే ఏకైకంగా రొట్టెలనుకలుపునట్టిది. సుంకములు బ్రిటిష్వారి స్వాధీనమగునపుడు పరిస్థితులు అనుకూలముగ నుండవచ్చును.

కొభాపత్తు

తురుష్కచక్ర- ఆఫ్ఘాన్ మిత్రమిత్రప్రాయము

అందఱ, నవంబరు 12:—కమలిన్సులు కంకాచరముగ వచ్చువిధానమును మాననిచ్చు నుల్లానుగారిని భద్రభిక్షుని జేయుటలో విఫలమైన నంబరము లేదు. నుల్లానువారి యొక్క తన జూదిన వారిని అధికారమునండి తొలగించుటలో ఆఫ్ఘాన్సుములేదు. ఇస్లాము ప్రధానతత్వములను కమలిన్సులు భంగపరిచిరని కిగివడితే తిసిగవలసి రచ్చును.

కొభాపత్తు అధికారమును అమీరుకిచ్చుట తటస్థించదు. ఈ విషయము తురుష్కలకు సంబంధించినది. నుల్లానుకు బతులుగ నిలుమించు విషయమును నేమోల్ ఎవరికీగారు అంగీకారము యొందించెదరని ఆఫ్ఘాన్ మంత్రి కిగివడి తైమ్మప్రతినిధితో తెలియజేసెను.

యూనియన్ము, 80, 80 కి ఎక్కువ విషయముగాం చెందనియు కార్మికులకు చాల తక్కువ ఓటులు వచ్చుననియు తైమ్మ ప్రతినిధి నూచించుచున్నది.

మామేసుగారు భూమియల హృదయములను చూడ గొప్పనియు అంత ఇక ఏ అంగీకార రాజ్యాంగవేత్తయు ప్రేమను గడించలేదనియు అనవలయుగ తొందరపడి అయినను విశ్వించినను ఆయన ప్రభుత్వత్రిము నీయలేదని యు గొప్పకార్యములను జేసెననియు ఇంకను గొప్పకార్యములను చేయులెనని వాదనయు భారతదేశము ఈ ఘనకార్యములను గుర్తించి ఆయనకు తోడ్పడుననియు ఆయన విధానమును ప్రతిరూముగను చాలివిశ్వమును కలిగించుననిగ నుండవలె జేయునని.

మామటాగుగారు గావించిన భూతదేశపు సంస్కరణములకు తగిన గౌరవములు ఆయన కొనగలేదని ఇన్స్టిట్యూషన్లకి ఈ సంస్కరణములు అత్యవసరము. ఇన్స్టిట్యూషన్లయొక్క కృతజ్ఞతను భారతదేశము ప్రాకంధ్రమైనది. వాని సాధించును. ఎన్నికలకు పోలింగు గంటలు హెచ్చుజేయవలెను.

చర్చిలుగారి యువన్యాసము

జైహల్లులో సావజ ప్రభుత్వమును ముట్టకు కారణముని చర్చించారు నుడివిరి. అయిరి యింకా సందేహ ఉత్తర చామ తనగానిగారు లాసేను వైద్యమును పరిశీలించిరి.

ఎక్కువకై టెల్లగ్గును కట్టుకొన్నయెను సులలిం చిరి. సుయుక్త ప్రభుత్వమువారు తురుష్కలంద యాత్రనుఅపు జేసిరి.

తర్వాతగూర్చి కొత్త ప్రభుత్వమువారు చేసిన ప్రకటన ముకు అంగీకరించిరి.

కార్మికుల తావు: ప్రేమయూనియన్లకు తల యధ్యక్షులగా నిలువలేక తెలియజేసిరి.

లాజ్ డ్ బాన్సి గారు తాము నుకాశ్వేను జేసికొనియు తనకంటె ఇకరమిత్రములకు తెలియజేసి వాండ్ల లాభము ఎక్కువని జేసియండ రగిరి.

జెర్మి ప్రభువు రక్షక వర్తకదర్శిగూనదని ఈవర్తతిని ప్రవేశపెట్టిన తనపదవిని వదులుకొనెదనని.

వీల్సీ భూకంఠము కట్టెను.

అమృతాంజనండిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల బాలితా.

1. జీర్ణరసాయనము మాత్రము ఆకీర్ణమునకు ...	1-4
2. కజ్జలకల భామపుష్టికి ...	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0-12
4. అమృతాంజనము అన్నివోళ్ళకు ...	0-10
5. మూలకంకల తెలము డబ్బి 1-కి ...	0-12
6. తామరతెలు; తామర, తీటకు ...	0-6
7. కలరా మాత్రము. వాంతిభేదలకు ...	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0-8
9. దంశనాలహరి, వండ్రాటుకు ...	0-8
10. జ్వరహరి, చెవిపోటుకు ...	0-8
11. గజ్జికైలము, గజ్జికైలకు డబ్బి 1-కి ...	0-4
12. పగుళ్ళకు తెలము, శిశుపగుళ్ళకు ...	0-6
13. కేలకు మందు సీసా 1-కి ...	0-4
14. కుష్మకు తెలము, డబ్బి 1-కి ...	0-4
15. దంతహర్షము, పండ్లతోమటకు ...	0-2
16. కుఖిభోగి మాత్రము ...	1-0
17. కుఖిభోగి తెలము, పుండ్రకు ...	1-0
18. రోహరి వెల్లడకలు డాకుటకు ...	0-8
19. మోహికైలము వెల్లడకలు వెల్లడకలు ...	0-12
20. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-6
21. గ్రహణి మాత్రము డబ్బి 1-కి ...	0-8
22. జులూలి మాత్రము, కులబద్ధము ...	0-8
బంగారు కేసలపుస్తకము 25 కేసలు గలది 1-కి రు. 8-0-0 లు	
వెండి కేసల పుస్తకము 1-కి రు. 1-0-0 లు	
23. వెప్పురుమెంటుమానె ...	1-4
24. చందిఅత్తనవీయి డొమ్మ 1-కి ...	2-8
25. కనుమారి మాత్రము, కనుమవ్యాధులకు ...	1-0
26. కగరు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
27. కఫహరి శిశుట్టు దగ్గులకు ...	1-0
28. కఫహరి చూర్ణము, దిగ్గు, ఉబ్బగములకు... డబ్బి 1-కి ...	0-8
29. నుందరి తెలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
30. రోహర మాత్రము, కలెనోష్టులకు ...	0-12
31. కేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు ...	0-4
32. జంతువాతహరి, ఎమిడికలకు ...	1-0
33. ఉబ్బగమునకు మందు ...	2-0
34. వాయువుపోట్లకు మందు ...	1-0
35. విరోచనములకు మాత్రము డబ్బి 1-కి ...	0-9
36. కస్తూరిమాత్రము వెద్ది మంది 50-కి ...	0-10
37. తాంబూలమాత్రము, వెద్ది కువానగనంకున 50-కి ...	0-8
38. వాయుకర్మము ... సీసా 1-కి ...	0-8

అమృతాంజనము కిపో, ముద్దానామంగళాయి, అమృతాంజనము కిపో, ముద్దానామంగళాయి.

నత్వవత్సవ పాఖ్యానము

కీ

భోగేత్వ రమాహత్త్యము

ఇది తెలుగు వేత్తలయొక్క మహత్త్య. ఇంక

శ్రీలక్ష్మి మహిమగూర్చి జరిగిన వర్ణించబడియున్నది. విత్వము కిమరసంకల్పము ముద్దానామంగా గట్టుచున్నది. నత్వము తెలుసు. ఈ గ్రంథము వేత్తలకు శూతముల గాన ముద్దానామ వల గుడి ఇవించెను.

నత్తి 1-కి భగత్తు 1-0-0 సోమభయ్యువత్వము; ఆంధ్రవత్తి కాకార్యాలయము, కి, కంబుకెట్టి కిఫి, మహాకా

నోటీసు

చనిపోయిన ఎమ్. పి. లెకమొదలియారుగారి కొమారుడు, గతించిన రిటైర్డు అసిస్టెంటు కమిషనరు ఆఫ్ పోలీసు, ఎమ్. వి. నాయకమొదలియారుగారి కుటుంబమునకు సంబంధించిన ఎమ్. గంబండు లేక ఎమ్. ఎన్. సంబంధము అను బాలునికి యిష్టచే యుక్తవయస్సురచ్చినది. అతని ఎత్తు 5 అడుగుల 5 అంగుళములు. దాష్ట్యమైన కీరము, నల్లని చామనదాయ, హిందూదేశీయుల వాడుకమాదిరీ తలముడి, తెలిసిన వెంటుకలు, గలవారు, సెన్ థోమ్ ఉన్నత పాఠశాలలో. ఐదవ పాఠశాలందు చదువుచున్నాడు. మద్రాసు, మైలాపూరులో కలుకాకొట్టిలో 22 నెలలకు గృహమునందును, మైలాపూరు నాట్టు వైగాలి మొదటివిధిలో నందు 12 నెలలకు గృహము నందును కాపురమున్నాడు; ఇతడు కొంతకంటె అమపు, ఆశ్చర్యని రుద్రస్వరత్నముతో కూడి చాలా దుర్భాగముగ (కర్తృయ) చున్నాడు. అతడు లోకానభవములేని పశుచూడగుటచే ఆ అరకాశమును బట్టి దుర్భాగము అతని స్నేహితులు అతనిని వరింత పాడుచేయుటకే తోడ్పడుచున్నారు. వైన తెలుగుబడిన సంబంధము అను కట్టరాడు ఇదివరలోనే ఋణముచేసెట్టును, యికముందును ఋణముచేయుట్టును, కొన్ని కన్యకులను కొనుగట్టును ఉద్దేశించియున్నట్లు ఈ నిగుర చాటబడినన మాకు రూఢిగా తెలిసినది. వైన తెలుగుబడిన ప్రకారము ఋణము చేయుటకుగాని, లేక కన్యకులను కొనుగట్టుగాని యేలాటి అరశ్యకములేదు. మఱియు అతనికి విద్య, భోజన వస్త్ర సుఖపాపములు, ఉండటకు వసతియైన గృహము, మున్నగునవి చక్కగా ఏర్పాటుచేయబడియున్నది.

గనుక వైన తెలుగుబడిన సంబంధము అను కట్టరానితోగాని లేక అగిరితరపున యితరులతోగాని ఏలాటి లావాదేవి జరిగినను అట్టివి సదత సంబంధమునకు గాని లేక అభిక్త కుటుంబమునకు గాని ఏలాటి హక్కుకము లేదని యిందుమాలము అందరను తెలుపకొనకలెను.

ఎమ్. అజ్ఞామలై మొదలియారు

(సంబంధమునీగర్చి).

ఎమ్. సుబ్రహ్మణ్య మొదలియారు

సంబంధమునకూడదను.

కొవ్వారు డి|| ము|| కొద్దులో

50 295/ 922

వాది:—బచ్చ సుబ్బారావు సా|| కాకినాడ ప్రతివాదులు:—1. తాటారి వరదయ్య 2. యీ శివయ్య 3. యీ వెంకట్రాయుడు 4. తుమ్మ పెంట కామయ్య 1 3 వూళ్ల పాలెం, 4. కనిగిరి యీ నెంబరు 4 వ క్రొది ఆక్షేపణ నిమిత్తము 18-11-22 తేదీ వాయిదా అయిరన్నది.

దస్తూరి కృష్ణమూర్తి

వాదిసీదగ.

కాకినాడ డి|| ము|| నసబుకోర్టులో

S. C. 625/22

వాది:— జయవంతు వెంటటస్వామి. సా|| కాకినాడ. ప్రతివాదు:— 1 గంగారామ్ భాతులె 2 నూదాము రావు. సా|| బొం. ప్రతివాదుల కుటుంబలాభముగొరకు చేయుటలవ్యాపారముకు 1 ప్రతివాది వుత్తరం ప్రతివాది పంపించిన బట్టు బా|| ప్రతివాదులు రిటర్న్ చేసినది గాక రు 114-10-0 బాకి వున్నాను నను దైకమునకు కర్తవ్య పరివాద ప్రకారం కడితో రు 125-11-0 లు చావాచేయబడి ది. ప్రతివాదులకు వాదనంపే 17-11-22 తేదీ ఈ కోర్టువారితో మంచి చేసుకోవలెను. లేని యెడల చావాప్రకారం కడికేయవలెను.

కావలి సీతారామయ్య

వాది క్షేత్ర

కాకినాడ డి|| ము|| కొద్దులో

స్కాల్ కాసు దావా నం 93/1921

వాది:— పిల్ల వైద్యు.

ప్రతివాది:— సోమరత్న వెంటటస్వామి పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు. కాపురము విశాఖరైలు జిల్లా పోలీసుకి కమిషనులోన్ను నమోదించెను.

ఈ దావా ఈ కోర్టులో 14 తేదీ వివాదం జేయబడి యున్నది తెలుపకొనవలెను.

కాకినాడ 11-11-22

వి. వీరభద్రరావు, వాదికరవున వక్తలు.

అనుమానాబాధలు 48 దూరమిల్లులలో నుమ్మెచ్చాపి
నినది. పనిచాగ్రు జీతములు చాలనని నమ్మిట్టిరి నేట్లయగ
లకాన్ ప్రాఫెజర్ అనంతరంగగార్లు బోస్ విషయమున
గామించిన పరిష్కారమునుగూర్చి అశాంతి ప్రబలుచుండెను.
కార్మిక సంఘమునకు ఈ కారణముకడుగట్టుట ప్రయత్నించు
చుండగా మార్కెహీల్ మిల్లు ఏలంటు గతి కనిపారమునాకు
కులీలు చెప్పకుండ పని మనసు కారణమున లాక్ అవుట్
(పనిచాగ్రులోనికి రాకుండ తలుపులు మూయుట) కనుజ్ఞానం
గెను. ఇంతలో మిల్లు బహుశాకల సంఘము జీతముల కిగ్గించుకొను
తీర్మానించుటల వార్త వ్యాపించుటచే అశాంతి ప్రబలిల్లేను.
కార్మిక సంఘమునాకు నమ్మెచ్చాన బ్రయత్నించి విఫలమైరి.
కూలీయు డిసార్బుమెంటు కనిపొందకుండునను నమ్మిట్టిరి.
పనిచేయుచున్న మిల్లునిచాగ్రుదవై బాబునకువచ్చిరి. ఇందు
విల్లులకు చాలవల్లము కలిగెను. మూడవమిల్లు ప్రైవేటుమండగా
పోషకులుగల నమ్మెచ్చార్లను అపేక్షించిరి. సాక్షాత్తము
కార్మిక సంఘాధ్యక్షులగు అనుమానకన్యగారు గాంధీయహా
జ్యులవే కానింపబడిన అగింసా నిజమునను వీరనందులకు
నమ్మెచ్చార్లను చీనాట్లు పెట్టుచు తమ అధ్యక్షుడగు రాజీ
శాగిల్ ముచు కరవుతమును ప్రకటించిరి. స్థితిగతులలో మా
శ్రమియు కలుగలేదు.

శ్రీయత దాసుగారి రాజకీయాభిప్రాయ ప్రకటనము

నిరాకరణమా, ప్రతిష్ఠంభమా?

(సర్వోత్తము)

శ్రీయత దాసుగారు తుట్టుతున్నది తమ మానవత్వము వీడిరి. వారికి ఒక కార్యవిధానము చేర్చవలసింది. దాని నుండి వెనుకకు పోవలదు. వారు గాని జరుగవలసి చేరు మహాసభ కార్యములుగ నెన్నుకొనబడిరి. అత్రు దృఢత్వముగ నున్నప్పుడు సహజముగ ప్రకటించిన ఆభిప్రాయములే మార్గదర్శకములుగా మండి ప్రాముఖ్యము బడయుచున్నవి.

ఈ రోజు శ్రీ సర్వోత్తము ప్రతిష్ఠ ప్రధాన వ్యాసమునందు ప్రకటించిన ఆభిప్రాయములును, అమోఘము శ్రీయత దాసుగారు నిర్ణయించిన కార్యక్రమమును, అత్రు విధానము సన్నిహిత సాదృశ్యమును గల్గియున్నవి. ఆభిప్రాయములకుల మానసికై కర్మము, అచింతితుల జరుపువానిని గూడ గోచరింపగలదు. అయితే నైతికసంబంధితము మాత్రము గానరాదు.

దాసుగారు నిర్ణయించిన కార్యక్రమమునందు, ప్రభుత్వ పాతకాలము సమానముగ పాతకాలము, కళాకాలము వ్యాప్తమునందును నిర్ణయించుట వీరియొక్క ధృఢ ప్రయత్నము సఫలముగ జరుగవలయు, విదేశములలో సంఘకాలము నెలకొల్పవలయు, కాశ్మీరకాల నిర్ణయించుట మొదలు, గుప్తముగ గుర్తించుట దాసుగారు నిర్ణయించి విధించినవలయు విధానములను దెలియించిరి. ఇకను మేము దెలిసిన కాశ్మీరము కార్యవిధానమునందు వారు దెలిసిన దానిని కార్యకరణములలో నెట్టి విధేయమున లేక యైక్యముననే యుండెను. కాని కాననసభలో ప్రకటించి ప్రతిష్ఠంభ మాయోపాయములకున వానిని సంస్కరించుటయో, అంతరింపజేయుటయో జేయవలెనని ఆయన వాక్యానుక్రమము ప్రకటించినపుడు మాత్రము, రాజకీయధార్మిక విశ్వాసములను భంగము గానించును. ఈ విషయమున మాత్రము, దాసుగారు, గాంధీమహాత్ముడును వారి యనుసరణులు, భవిష్యత్కర్తావ్య సాధనమును నిర్ణయించిన ధర్మస్థానమునుండి సంపూర్ణముగ భిన్నమార్గమునకును ముగ్ధులు. ప్రతిష్ఠంభమున, నిరాకరణము సమానమనవలసి ఆయన పట్టుట యెరియుననుభవముగ నున్నది. కాశ్మీరమునందు మాత్రమేనని ఆయన యభిప్రాయముగాని మహాపదముగా మారును. బ్రిటిషుపాతకాలము, వ్యాప్తమునందును ధర్మసముజ్జేషిగాక, వానితో సమానముగా, ధర్మ, జాతీయ మార్గముల పాతకాలము వ్యాప్తమునందును నిర్ణయించవలెనను పద్ధతియే బాధ్యత ధర్మకార్యక్రమము కాశ్మీరమునందును మార్పును ధర్మమునందుమాత్రమే మార్పుగలగలేదు. అసహాయవాది యెవరను ప్రభుత్వపాతకాలములలో కెక్కడ, అదని, తేలు వేసి, ప్రభుత్వమువారు నియమించిన ఉపాధ్యాయుని, పరిషత్ కార్యనిర్వహణ అధ్యక్షులను వారికాశ్మీరమునందును ప్రవృత్తులను కొనలేదు. బ్రిటిషు వ్యాప్తమునందును లోనికి కెక్కి, వ్యాప్తమునందును జూచి భూభంగము గాంచిగాని, బోనులో కెక్కి కేలువేసిగాని, ప్రమాదములు చేసిగాని వ్యాప్తమునందును మెప్పును జేసియుండలేదు.

ఈ సామ్యము ప్రకారము జూడ, నిరాకరణవాది కాననసభలో తిరిగి తిరిగి ప్రతిష్ఠంభములు జేయుటకు ప్రయత్నించెను. అత్రు మాటిమాటికిని బహిష్కారము జరుగును. మనల ప్రవేశించుట, బహిష్కారము జరుగు చుండును. ఇటుల దానిని మూలకాలము మాత్రము జరుగును. మరల సభక సంఖ్యాకులను సహాయవాదులై సభలో ప్రాముఖ్యము సహించి కనుకొనెను. అప్పుడైనను ఆయనను, తేలు వేయును, గోలు పెట్టును, గర్జించును. కీటో అధికారమును, గర్భిణీకేలు అధికారమును ప్రభుత్వమువారు ప్రయోగించెదరు. తిరిగి తిరిగి తుదిపాదమునకు గొట్టబడును.

ఇటులు వాక్యాలై ప్రతిష్ఠంభవిధానములను పరిహసించుకొనుటయో, విరోధులచేత సమానము బొందుటయో, బ్రిటిషుల ఇహిమమున వేరొకరముల చేయుట లేదు. గుర్తించుట మేమోమమున చేయవలెనని దాసుగారు. కాబట్టి కాననసభలను సంస్కరించుటకు బహు యాత్రప్రతిష్ఠంభములను సభ్యులందును, ప్రతిష్ఠంభములను నిండి నిర్ణయించెదరి, ఆ ప్రతిష్ఠంభములను పోయి, తేలువేయుట అయినను దయచెప్పు పాపమున

జేపా జిహ్వాసాంధి మిన్నకుండెదరు ఈ అసహాయవాదివానికులు త్వరలోనే సమాకరవాది పిల్లలయగుదురు.

ఈ మార్గములకున కాననసభలను అంకితము చేయవలెనని అధికారి వర్గము వారు గుర్తించిన మార్గమున లక్ష్యమునకును, వారికి చేయవలసినవి యేమో తెలియను. కాననసభలను అచింతితులై యెదురే చేయును పరిపాతియింతు మార్గముల యెన్నియోగలవు. కాననసభలను పరిపాతియింతులై యెదురే చేయును నిరంతరము రాజకీయములందు అది సాధ్యమగువా? ఆ రాజకీయములను చిరంజీవులగుదురుగాక! పోనీ, కాననసభలను పరిపాతియింతులను. అప్పుడు క్రొత్తకం చాలించుటయును వచ్చును. భారతసంరక్షణకర్తలు వచ్చును. ఇన్నియే! మార్గముల ప్రవేశపెట్టబడును. వ్యాప్తములగు రాజకీయవిధానములను పరిపాతియింతులను. అప్పుడు బర్మానుపాద్ధి ప్రభుత్వమున నిర్వహణగర్భము నిర్మామధామము రావచ్చును. అంతే యాకమునా రింతవరకు రావచ్చును.

నిరాకరణవాదులు ఆభిప్రాయములను యెన్నుకొన బడరనుకొనదు. ఎట్లుకొనబడుదు? ఈ మధ్య విధానము ఎన్నికలలో రిజల్టును లభింపజేయుట దెన్నుకొనబడిరా లేదు. అందుచేతనే విశేష ప్రయత్నము చేయును. అట్లే నిరాకరణవాదులభిప్రాయము దెన్నుకొనబడుటకు ఏమాత్రమును అసాధ్యము లేదు. వారు మేధావతులే, సచ్చాగ్రుతులే కాని యెన్నికలను దృఢత్వమున పారపోయలేదు. వారి కాదెప్పు యెక్కడగలదు? జమిందారులు, మహాశులు కొందరు ప్రభుత్వముననుకొనగలదు. జేయుచుండును. అమాధులగు బీదలకులు జమిందారుల మనస్సులు కంటిచెదరు జూచగా పోతిన వా శ్రమి చేసెదరా? యనభయముతో సరియైన వోలు ఇప్పుడు వచ్చినవారి కియ్యలేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో నెన్నికలను నిర్వహించుట ధర్మముగి గలదుగాని వేరేమియును లేదు. ఈ విషయమునందు బ్రిటిషు, గోకుముగ కెప్పించుకొనబడి కొక మార్గముగలదు. మన కంటలు, కిలాఫతు, గుర్తించు మూడు సమస్యల పరిష్కారముకొరకు యెన్నికలను నిర్వహించుట; ఈ విషయములను యెన్నికలదారులకు తెలియజేయుట; సాధ్యమైనంతవరకు అసహాయవాదులనే యెన్నుకొను నటుల జేయుట; రాజకీయములను జేయుటగాని కాననసభలలో ప్రవేశించుటగాని తిరస్కరింపవలెను. అయితే జాతీయధర్మము ప్రకటించి దాని నిర్వహణమును కొనసాగించుట అప్పుడు, ప్రాతినిధ్యముగల యా సంఘమునందు జేయు అచేతుల గైకొనవచ్చును. ఇందువలన ఫలితములు భవిష్యత్తుయొచ్చువారికి వివాదకరముగ నుండవచ్చును, అందరకు ఆకర్షణకరము. ద్వైపాంతరవాదములొనర్చును. కాని ఇందువలన అమాధులగు ప్రతిష్ఠంభము ప్రాముఖ్యము గలదు. మీ ననగా దృఢత్వమున అసహాయవాదులను ఇచ్చుట; సాధ్యమైనంతవరకు అసహాయవాదులను సదుపాయము. ఇట్టి అమాధుల ములకలనే చేయునట్లు వెన్నెముక గట్టిపెట్టెను. అప్పుడు మేము పరిపాతియింతుల మాయమై యెన్నుకొనబడి కొక కాల మోయుచుండుము. మాయకాననసభలకు పోనెను. ప్రతిష్ఠంభముగ నుండును. ప్రతిష్ఠంభముల చేసి సంపూర్ణకాలము నిర్వహించు సమస్యకాననసభలను త్వరలోనే నిర్వహించు. ప్రతిష్ఠంభము గుంపుతో చేయును మాయమాయ మార్గములను సమీపించును. ప్రతిష్ఠంభము త్వరగ విధానమున సమీపించును.

ప్రస్తుత సందర్భమున చేయునట్టి శ్రీయత దాసుగారు తప్పవారి తీసికొని సాహిత్యమును కలవరపరచిరి. ఇకను అసహాయవాదుల ముఖలో గాక వేరు మార్గముల పోవుచుండెను. ఆయన ప్రతిష్ఠంభ సంరంభమున ప్రారంభించ దలచుటో అట్లే చేయవచ్చు కాని అది తన జేతుతో నేమోతము జేయవచ్చు. ప్రతిష్ఠంభమును మహాత్ముడును గాంధీజీయే మాత్రము యెట్టిసమయ గడంగి ఆయన ప్రతిష్ఠంభమునందును భంగ ముపొందినట్లుగా!

ప్రస్తుత భారతకాననసభలను చట్టములు అధికారములను జూడ, యాత్రప్రతిష్ఠంభ కార్యము సాధ్యము గాదని మన కందరకును తెలియదు. ఈవిషయమున అందరికన్న మహావ్యాప్తియింతులను దాసుగారి కెక్కున దెలిసి యుండవలయును. అట్టివాడు బ్రిటిషుధర్మ చతురోపాయములను ప్రాతానాపరచుట కరుంగును చిత్రముగ నున్నది.

మేము యా విశ్వాసములను అగ్రహముతోగాని కొనముతోగాని చేయుటలేదు. దాసుగారింటి మహాత్ముల తొలగ, ప్రతిష్ఠంభమును నిర్వహించుటగా మారులేదు. కాని ప్రస్తుతావసరములబట్టి కర్మమును జేయుటలే వచ్చును.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

సంస్కరణ సంఘముచేత నామోదించిరి

కలకత్తా, నవంబరు 11:— కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు సర్ అమృత్సు ముఖర్జీగారి యాధిపత్యము ప్రకటించి సమావేశమైరి. విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణ విధానము కొంతమంది సభ్యుల నిర్ణయము చేయవలసి సంఘమువారి నివేదికపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. వివేక యుగము ప్రాథమికముగా యొక పెద్ద సంఘమునందును వెలువడి అన్నిసంగతులు బాగుగ చర్చించబడినవి. సాధ్యమైనవి నివేదిక కనుగొనుటకు రెండవవివేదిక తయారుచేసి తుర్కానెకనునకు జేరవలసియు తెలిసిరి. సాధ్యమైనవి సభ్యులలో చాచుట ముఖ్యములలో నేటివలనను యొక విధానము ముసరించి విల్ల తయారు చేయబడి యుండెనని సంఘమువారికి తెలియను. నివేదికకు బిల్లుపంపవలయును ప్రాయశఃపడినది:—

మాన్యుమీ పరిస్థితుల లెకించిన, అనవసరమైన యాతులక కచ్చింపబడిన దని తలచెదరి. ప్రాథమికముగానే నేమియే చేసి విధానము క తూరి ప్రభుత్వము వారి యామోదమును పొందవలయునా అవిధానమును మార్పుచేయవలయును చాలకచ్చును. అసభ్యులచేత చక్కగ పరిశీలించబడిన విధానమును విద్యవిషయము స సంస్కరించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనెను, విద్యవిధానమునకే ప్రమాదము జనించును. సర్వకచ్చితుల పరిమాత్యముగ రిజిస్ట్రేషన్ తయారుచేసి సాధ్యమైనవి నివేదిక కనుగొనబడినవి నామోదించిమా ప్రమాదము జరుగవచ్చును. ఇట్టిపరిస్థితులలో విశ్వవిద్యాలయము యములలో బోధకులను మహాశయుల విచారించుట చిన్ని చిన్ని విచారణలకు తగ్గవలెను, విశ్వవిద్యాలయాభివృద్ధికి వారియ్య సలహా నామోదించుట ఈసంఘమువారికి (నె నెలు) శ్రేయస్కరము.

తరువాత దాక్షులు ఈ క్షేత్రమున నివేదిక నామోదించవలయునని ఉపసాదించుచు నిల్లు చెప్పిరి:— నె కేలు వారి ద్వంద్వపరిపాలన విధానమునందు సమరంధయే యేలుండవలెను. అందుననే పరిపాలనాభివృద్ధియు, విద్యావిధానమున కొక్కటియు, రెండు కార్యవిధానములగుండునందును. ఇందు మొదటివానిలో విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన ప్రతి రెకవారి ప్రతిభలను స్థానము చేయుటలేనని మాడ నివేదిక సలహానిచ్చుచున్నది. ఇక విశ్వవిద్యాలయముల వారి విచారించుచు సంస్కరణములకు బూతులు యెట్లో వా కర్మముగాదు.

మిమ్ములు దాక్షుల సీ బాలో మాట్లగు గాట్లు చెప్పిరి:— విద్యాకాభివృద్ధి తయారుపరచుటకు సమర్థుల ముసరిచి జేయవలెనని గాని సంస్కరణమున కొక్కటియుమొప్పును నామోదించి, మిమ్ము నిరాకరణమున కారణమున నిర్వహించుటకు సభ్యులకు వచ్చియుండెను భవిష్యత్తు, మిమ్ముల తొమ్మిది మహాయాచారముల కాననసభలకు వచ్చునని తెలియించుచున్నది.

ప్రతిష్ఠంభ జోనుగాదు:— సహాయనిరాకరణము గుర్తించుటకు కది సమయముగాదు.

దాక్షుల మాట్లగు:— విధానముల ప్రతిష్ఠించుటకు మేము కాననసభ కధికార ముండినను వెతికముగ నవర్తించెద. ఇట్లు మన మాలించుచుండెద. విశ్వవిద్యాలయములన్ని గాదు, ముర్తీ సప్రెమన్ బిల్లు ఇ.

ఉపాధ్యక్షులు:—మేముకను నిల్లుచు మాడలేదు. ఈ విషయములను చర్చించుటకు తరముగాదు. అట్లుజరిగితే సహాయనిరాకరణవాదులు త్వర ఇరెము మనకి తోచదు.

దాక్షుల మాట్లగు:—నేను నదియే చెప్పుచుంటిని.

ఉపాధ్యక్షులు:—ఇంతకంటె నుచితప్రాతినిధ్యము సహించిన కాననసభలై తా మాత్రమునుండుచేతనా? తరువాత నివేదిక అమోదించబడెను.

చెకకిక్కి మించిన ధర్మ మే మియును తిరుగుదా? దాసుగారి కల వ్యాప్తియింతులను, సంస్కరణమును మాడ ప్రస్తావించి నైతికపుంపుల కలగా చిక్కినను యుండెను. ఈ మాయపన్నాము లన్నియును అంతరించి విశ్వాత్ముడగు దాసుగారు వెదకి, తేలువేయుట, మహావ్యాప్తి ద్వయమును మూలాధారముల మహాత్ముని నిరాదార విశ్వాస మార్గము సన్నిహితముగాక యని కొనచున్నాను. అయిన విశ్వాసముల జూచి సమాన, మార్పు, వికమర్మ గుణములతో మేము మార్పుచూ రి కేగిగలగలము.

పంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభ

దేశబంధు దాసుగారి పేరుమొట్టు

13: లేవే సాక్షుంకాలను కలకత్తాలో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘవాద్విక సభ జరిగినది. ఆరురాత్రుల పాటునుండి ఆఫ్రికానుండి వే బలపరుచుచు జేరబంధు చిత్తజన దానుగారు వీక్షకును సుదన్యాసమును గానించిరి. దానుగారే అధ్యక్షత వహించిరి. 100 మంది ప్రతినిధులు సభకు వచ్చిరి. రాష్ట్రీయనేతకమును కాగ్రహించి విమేష. తూర్పుదిశ శము సమైక్యత్వము సూర్య కాంగ్రెసుసంఘమువారు చేసిన కనినిబరించెను. సవేదిక మామోదింపజేయ. ఆడిటరు చేర ని ఫి చేయ బడిన లెక్కల నామోదింపు విషయము వచ్చినపుడు కొంతచర్చ జరిగినది. లెక్కలను పరిశీలించుటకు వంఘమును నిరూపించుకొని తీర్మానించబడెను. పిమ్మట దానుగారు కలకత్తాపరా సభ్యునించిరి. కాకనకభలవ సభ్యులమునని సమర్థించిరి. రౌనుగుంటనేపు దానుగారు సభ్యునించిరి. మొదట కాలక్షేప దళితవసు సభ్యులతో కొంద రద్వైత్వము చేయునాగిరి. నానకపక్షికిని దానుగారు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చిరి. కొంతవీసేపిమ్మట సభ్యులు దానుగారి ఉపకాగ్రహమును కొంత ముగా నాణించిరి.

దానుగారి స్వేతుమెంటు
అసహాయసిద్ధింతమునకు విరుద్ధము కాదు

ఈ సూచనకు కారణములు

శాంతిమార్గమున నిరోధింపవలెను

నిర్మాణవిధానము

పాలనము బాల్తుగా నుండఁగూడదు. ద్వంద్వ పరిపాలన మన గా
యిష్టమున్న మితిలేని కాఁఖలుగల ప్రభుత్వస్థితియే. పాటక
జనులు మధ్యతరగతులవానికి లొంగి యుండవలసిన పద్ధతిగల
ఏ ప్రభుత్వము నుండఁగూడదని నా నా దియు. అట్టి పో
లేను కాననగభలను గూర్చి కుట్రచేయు చున్నానని ఎవ్వరు
గాని ఎట్లు తలంపగలరో తెలియకున్నది.
మాకు తక్కువయు వ్యవధియున్నది క్రద్ధగా పనిచేసినచో
పెచ్చుపంది అనవచ్చదులు ఎన్నకొనబడినటు సంతకమే
మియనను లేదు. అట్లు పెచ్చుపంది ఎన్నకొనఁడినచో వారు
నానలచో ప్రకారము కాననగభలతో పనిచేసినచో దొంతనము
వార్య లొంగివలసినచ్చును. లొంగినచో స్వరాజ్య మేర్పడులగు.
లేదా జారు సంక్రమణముల చట్టమును పట్టచేయవలెను. అట్లు
చరిగినను మనది గొప్పజయమే.

ఇది రాజకీయ విజ్ఞానసంబంధమగు నరాజకమా ?

వానూజకాండమునందు ౩ జాతీయములను సంబంధించిన తి
రావకచూగునినుండి కొందఱాజ్ఞాపించి, వాటివిషయములను చాత్వ
ములను తెక్కజేయవలెనని పాట్టియను బహుశుగార్థ విభా
నమునను నావిభానమునను చాల భేదముకలదు. ఈ విషయ
మునుబట్టి తింగ్లొయిండియనుల ప్రతికలు వాత్రై శక్తికరుగు
శాస్త్రములు తిరిగివట్లు స్పష్టమగుచున్నది గాన వానూజక
యాక్షయినను నమృతము దృశ్యమగుచున్నది.

హిందూమహమ్మదీయ మైతి చెడునా?

కానన సుఖము పెట్టుటవలన హిందూ మహాత్ముడీయ
మైత్రీకి భంగము కలుగునని కొందఱి రసెకాని అది నిరాధారము.
కాంగ్రెసు భిలాభము మహాసుఖల వా రేకేభవించి తీర్మానము
నామోదించి అడ్డు యొసంగిననే గాని ఏమనియును ప్రారంభింప
బడదు. ఆ రెండు మహాసుఖల వారునుగూడ నంగీకరింపవలెను.
అట్లా రెండుసుఖల వారు నంగీకరించియో స్వరాజ్యమును వాం
ఛియు వారందరును ఆసుఖల వాఁ జూపించినచేతని బహుశవలెను.

స్వరాజ్యమున కెయ్యదిమూలాధారము ?

దీనిని గూర్చిన నా విధానమును శరీయమహాసభలో వివరించెదను గాని 1917 నుండియు నా అభిప్రాయము స్పష్టపడవ జరిగియున్నది. ఇచ్చిచిన్న రాష్ట్రములు సంభ్రాంతప్రపంచమున కరిగియుండవలెను. భారతప్రభుత్వశరీరము ఆత్మని సరిగనంజక్షలనిన విషయములందుమాత్ర మీ రాష్ట్రములు భారత ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞానుసారము పరిపాలనము సాగించవలెను. దానినిపుడు వివరించుట సులభముకాదు. ఆ పరిపాలనము పాటకజనము కొరకుగాక పాటకజనులవలననే జరుపబడవలెను. ఏ కాలమందైన లభింపగల అన్ని ప్రభుత్వ పథములకును గూడ స్వరాజ్యముభిన్నము. దానిని నిర్వచించుట సాధ్యముగాదు. ఏలనన జాతీయ చరిత్రయంతయును దానియందు విడిచియున్నది. ఇది విషయము యొక్క అంతిమస్థాయమును గూర్చి బాగుగా యోచించవలసి యుండుటచే నింతరకమును నిర్వచనమును గూర్చి ఏమియు స్వరాజ్య ప్రథమ పద్ధతియును తెలిపి యుండలేదు.

ఉద్యోగముల సంక్షిప్తరీతిపూర్వము

కానన సభలకు వెళ్ళి అభిషేకమువాడులు కాననసభలకు
సంబంధించిన ఏ యాద్యోగములను ఎవరిను ఆ గీత రింపనూడదు
ప్రమాణము

కాననసభలలో అసహాయ వాదులు సంవిధానమునకు సంబంధించిన ప్రమాణమును చేయకుండా కాక్షేపణలేదు. కాననసభలకు వెళ్ళువారందరూను సంవిధానాను వారముగనే వెళ్ళినవారగుదురు. దాని భావము సంవిధానమునకు విధేయత మాత్రమే. సంస్కరణకుల చట్టము ప్రకారము మనకు గల అధికారమును వినియోగించినచో నికముండుది శేషీయసంవిధానమే యగును.

సామ్రాజ్యముతో సంబంధము

మన స్వరాజ్యము నామ్యామితో సంబంధము లేనిది గాను, ఉదాహరణకు కాంగ్రెసు వాడిచ్చకును గూడ ప్రకటించి యుండలేదు. అధివేశములకు గల స్వపరిపాలనము నొసంగలే నని గాంధీమహాత్ముడు తెలిపెను.

అ స్వరీపాలనమును వ్రీటిమీ పొగ్గ మెట్టువారే యు
స గతలెను గావని పామ జ్యమునకు సంబంధించియే యుండును.
సంవిధానము నే యన వంగకరింప గూడదనవో తాళకను
మతము నే మనము మార్చవలసివచ్చును.

అజ్ఞోలంఘనము
ఇది

నేను ఆహ్లాంఘమునకు ప్రతిబాధించు గాను, కానన
సభలలో నిరంధముగూడ ఆహ్లాంఘముం నొక భిన్నరూప
మని దానుగారు నుడివరి.

మదరాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

(13 వ తేదీ మంగళవారము)

రా. బి. టి. బాలాజీరావు నాయకుగారు
నూతన ఆయనకు జరగానాలు

812 ప్ర.— (1) తూర్పు కృష్ణా జిల్లాను తిరిగి గోదావరి జిల్లాకు మార్చుటను గురించియు (2) కృష్ణా గోదావరి జిల్లాల యొక్క పరిపాలనా విధులను అనుకూలముగా చేర్చుటకు ఎకరమునకు రు 25 చొప్పున ప్రభుత్వమును గూర్చియు ప్రశ్నించెను.

ఉ:— గోదావరి, కృష్ణా విశాఖజిల్లాలను జిల్లాలను తిరిగి నిర్మాణ మొనర్చుటనుగూర్చి రివెన్యూ డిప్యూటీ సర్జం కాలావించి చూచుచున్నందున, (2) ఎకరమునకు రు 25 లకు ప్రభుత్వము విషయమున ప్రభుత్వమునా రింకను ఆలోచించుచున్నదియు వెలుపబడెను.

భారత వి. సి. యస్. ఉద్యోగులు- ఓవరుసీ

అల్ల వెన్నులు

814 ప్ర.— వై. సభ్యులే, భారత సివిల్ సర్వీసు యొక్క ఉద్యోగులనుగూడ ఓవరుసీ అల్ల వెన్నులను, ఇతర అల్ల వెన్నులను నిర్మూలనగూర్చి ప్రశ్నించెను.

ఉ:— ఇతర అల్ల వెన్నులే లేనియో తెలియజేయు, ఓవరుసీ అల్ల వెన్నులను భారత కార్యదర్శిగా ప్రత్యేక యాత్రానెత్తననుసరించి యొసగుటయందు సేవనయు వెలుపబడెను.

విశ్వనాథదాసు హాజరయ్య

గంజాం జిల్లాలో మంచినీటివనస్థితి

816 ప్ర.— గంజాం జిల్లాలో మంచినీటి ఇబ్బందిని గూర్చి కర ప్రశ్నలనుగూడ రి. నాగేశ్వరరావుగారు తెలిపిన అర్థము నేనువచ్చు ఓవరుసీ వడదెనియు (2) స్థానిక సంస్థలకు లోన్ ఇచ్చుచున్న తప్పించుటనుగూర్చి ప్రశ్నించెను. ఆలోచించబడెనా యనియు ప్రశ్నించెను.

ఉ:— నాగేశ్వర రావుగారు అర్థ స్థానిక సంస్థలకు కంపనడెనియు, అలాగే సంస్థలకునుండి ఎట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వమున కేరలేదనియు ప్రభుత్వ మొసగుటయె.

రా. బి. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావునాయకుగారు

రెవెన్యూ డిప్యూటీ సర్జం నెట్టిల్లెంట్లు

818 ప్ర.— రెవెన్యూ డిప్యూటీ సర్జం నెట్టిల్లెంట్లు నేర్పడుటను గూర్చి కారనములను గూర్చి తెలియజేయు. తిర్పాకును వై. సేవి చక్కదిద్దిన బడెనని ప్రశ్నించెను.

ఉ:— 1918 వ ప్రభుత్వ వెలుపబడిన ప్రభుత్వమునా గూర్చిని వెలుపబడెను.

జిల్లాల విభాగము

854 ప్ర.— జిల్లాల విభాగమును గురించి ఆలోచించుచున్నారాని ప్రశ్నించెను.

ఉ:— రుదరాను వెంగళుజిల్లా జిల్లాలను కలపబడుట కృష్ణాగోదావరి విశాఖజిల్లాలను కలపబడుట మొదలగుటకు ఆలోచించుచున్నదియు ఈ విషయము స్థానిక సంస్థలకు తెలియజేయుటను గూర్చిని వెలుపబడెను.

855 ప్ర.— నెల్లూరు జిల్లాలో తాలూకాల విభజనమును గురించి ప్రశ్నించెను.

ఉ:— ఈ విషయమున నూతనముగా తెలిపిన నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరు గూర్చిడెను.

కావలి ఇండస్ట్రీయలు సోల్ట్రెంట్లు

857 ప్ర.— వై. సభ్యులే, 1921 సం॥ జనవరినాటికి దివంగు అభివృద్ధిని 1922 సం॥ జూన్ ఆగస్టులకు కాలకి ఇంక ప్రీయలు సెటిల్మెంటునందున్న కారినగుచున్న పారిశ్రామిక వానిగురించియు ప్రశ్నించెను.

ఉ:— 1921 సం॥ మార్చి ఆగస్టులకు 1978 వ ది. ఆర్ నియు 269 మంది పారిశ్రామికములు 1922 సం॥ మార్చి నవంబరు 1999 మంది గలదియు 262 మంది పారిశ్రామికములు వెలుపబడెను.

నెల్లూరు జిల్లాలో నేరములు

858 ప్ర.— 1921 సం॥ రెవెన్యూ డిప్యూటీ సర్జం మాసాంత్రికము కరకును నెల్లూరు జిల్లాలో ఏయే తాలూకాలయందు దెన్ని ఘోరములు జరిగినవి ప్రశ్నించెను 1921 సం॥ మార్చి కాలాని వేదికమునా మార్చి నవంబరు ప్రత్యేక కారణములు గన్న రుపబడిన నేరము ఈ విషయమున వివరములను ప్రభుత్వమువారు ప్రోగ్రేసుచున్నదియు ప్రశ్నించెను మొసగుటయె.

గుంటూరు అల్లెవులు

ప్ర.— 859 లగ్గు 1 వ తేదీన గుంటూరు నందు 200 మంది, నల్ల జేయుటను, గుంటు, ఎట్టివచ్చు ఓవరుసీ వడదెని

వై. సభ్యులే ప్రశ్నించగా సెటిల్మెంటు వేదికనుబడెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వ మిచ్చెను.

మద్యము కాణ విక్రయాదాయము

860 ప్ర.— క. మూడు వత్సరములందు ఏ యే జిల్లా యందు (1) సారాయి కల్లు, పాటలకున సెంటెం ఆదాయము కల్పెనని వై. సభ్యులే ప్రశ్నించెను.

సారాయి

	1919-20	20-21	21-22
ఏకెన్సీ రు	201827	228609	281092
గంజాం	162281	218105	202635
విశాఖజిల్లా	264102	214220	210996
గోదావరి	200583	221790	221742
కృష్ణా	815198	409971	481022
గుంటూరు	224694	300637	209295
నెల్లూరు	144953	206133	145968
కడప	218618	415566	201441
అనంతపురం	169683	269574	137664
బళ్లారి	229466	308172	219782
కర్నూలు	130522	222900	99860

కల్లు

	1919-20	20-21	21-22
ఏకెన్సీ రు	...	8622	8643
గంజాం	86681	43943	8180
విశాఖజిల్లా	113697	104707	54728
గోదావరి	18809	178883	79215
కృష్ణా	282167	406689	174177
గుంటూరు	164964	154647	48968
నెల్లూరు	155181	167667	81265
కడప	108258	262780	118178
అనంతపురం	978808	1069260	486204
బళ్లారి	809224	784085	475269
కర్నూలు	799828	704406	488586

డి. బి. ఎం. కృష్ణన్ నాయకుగారు

861 ప్ర (1) మాడూ తిరుగబాటునను నాకులై పా రులగురించియు (2) వారిలో స్త్రీలు పునరుత్పాదించి యని యు (3) కిలిన లావర్చుబడిన జేబులను గురించియు (4) బుకరేతుగా కలెక్షన్లుబడిన పాంతుల గురించియు ప్రశ్నించెను.

ఉ:— (1) తీరసంఖ్య 5 మొదలు 6 వందలవరకును నయు (2) ప్రభుత్వమువారికి వివరములు తెలియజేయు (3) ఎట్టి సంఖ్యలను తెలియజేయు (4) సంఖ్య చాలయ్యెనుననియు కాన కొన్ని కారణములవలన ఈ విషయము సరియగుసంఖ్యను ప్రభుత్వమువారు కేర్పరచినదియు వెలుపబడెను.

862 ప్ర.— తిరుగబాటున నాకులై ప్రభుత్వోద్యోగుల కట్టి పరిపాలనను బడెనని వై. సభ్యులే ప్రశ్నించెను. ఉ:— కిలినలను రాబట్టుబడిన ఫలములను పాధి రులకు పరిపాలనా వివరములను తెలుపబడెను.

భాగి సా. ఎం. ఎం. అబ్దుల్ రహమాన్

సా. సా. బి. గారు

863 ప్ర.— వై. సభ్యులు గుంటూరు జిల్లానుండి (1) వివరము తెలియజేయును గురించి వివరముల తెలియజేయి

ఉ:— కిలినలను సెటిల్మెంటు 1918 లోను, మూయూర్పు 1914 లోను గుంటూరు సెటిల్మెంటు 1913 లో స్థాపించబడెను. 1917 లో కిలినలను సెటిల్మెంటుకు మార్పుబడిన సెట్లెక్సుల తగిన వేతనమునై పని కొరకు ప్రత్యేకములందు కల్పించుట యే ప్రభుత్వోద్యోగము. కిలినలను, గుంటూరు సెటిల్మెంటు మాజీ జడ్జటు స్థానిక సంస్థల కలెక్టర్లు లావర్చుబడుచుండెను. మూయూర్పు పురమునా సెటిల్మెంటు మాజీ జడ్జటు అట్టికల్పింపబడు ప్రభుత్వము. పని కొరకునప్పుడు మాత్రము వీరిని గుంటూరుగుంపులగా కొలెక్టరు మాననన్న వనిని జేయుటకు వీరిని పోవుచుండి. ఇదియునులకు ఇచ్చింది కలెక్టరు చేయుచుండెనని ప్రభుత్వమువారికి తెలియను.

నిమ్మవాడులకు భూముల సేవగుట

811 ప్ర.— తొలిగింప బడిన ప్రార్థన భూములను నిమ్మవాడుల కొనుగడుచుండుటను గూర్చియు అందెట్టి నూతన కలెక్షన్లుబడుచుండెననియు ప్రశ్నించెను.

ఉ:— కిలినలను రివెన్యూ 7888 ఎకరముల కొరకు రివెన్యూ 80276 గుంటుండి ఎట్టికల్పన 20, మాటులూ ఎట్టికల్పన 3. గోర ఎట్టికల్పన 30 ఎకరములు నిమ్మవాడుల కొనుగడుచు.

ఇవిగాక 540 కేసులను పల్నాడు, వికలొండ తాలూకాలందు ఇంకను చాటుబడుచుండెను. వాని రివెన్యూ (360 ఎకరములు) ఆంగ్లో ఈ వెంటెజుల లాభమునుమనకు సెటిల్మెంటు స్థాపనాగ్గ మొసగుటయె. మిలిటరీవరములకు సెంటు 15 పోర్టు స్థాపించుటగూడతెను.

812 ప్ర.— కలెక్టరు ఆఫీసునందు పొందా ముద్యోగులు ఆ ఆమోదాకమైనను అక్సనుకు గంట ఆలస్యముగ వచ్చుటకు ప్రభుత్వము వారను వదిలించిరా యనియు, (2) రివెన్యూ తరఫీసు లు కట్టి ఆచారము గలవా యనియు, ప్రశ్నించెను.

ఉ:— ఆలస్యము, ఇతిరాఫీసు యు వ్యోగులు ఆ ఆమోదాకమైన గొంతులందుల లేదనియు ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వ త్రమిచ్చెను.

813 ప్ర.— కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరి, గంజాం, విశాఖ జిల్లాలు, నెల్లూరు, జిల్లా లకు కేలిక రైల్వేల నిర్మాణమునుగూర్చి వై. సభ్యులే ప్రశ్నించెను.

ఉ:— ఆ విషయము బోర్డువారినియు, ప్రభుత్వము వారినుల కొక సంఖ్యను నియమించినిన సెట్లెంటును తప్ప మిలిక ప్రత్యేకములందు నిర్మాణ మెంచి సర్వేజేయుబడిన రయిల్వేలు ఇదివర కొక ప్రక్షుకు ప్రభుత్వమునా వెలుపబడె ననియు సెట్లెంటునందు ఒట్టావాలెము, విగరామకొండ, కని గిరి రైల్వేను కావలి ఉదయగిరి రైలును పడమరపాడు, ఆత్మ కూరు రైలును సర్వేజేసినది వెలుపబడెను.

రాజమండ్రి ఆర్టు కలాశాల

876 ప్ర.— రాజమండ్రి ఆర్టు కాలేజీలోని తెలుగు ప్రాఫెసర్లను మార్చి అరక్షా ప్రాఫెసర్లను నియమించిరా యనియు ఏకారణములచే నట్లు జేసినదియు వై. సభ్యులే ప్రశ్నించెను.

ఉ:— ఆసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ల అట్లు మార్పుబడినియు, కొన్ని ఇబ్బందుల వలన నట్లు జేయుబడెననియు వెలుపబడెను.

వి. మునుస్వామినాయకుగారు

882 ప్ర.— కత్తూరు జిల్లాలోని అడవులను గురించియు పుల్లల గురించియు ప్రశ్నించెను.

ఉ:— పుల్లల గురించి వచ్చు మిలిక విషయములందు కలిపాకట్టు ఆదాకు వ్యతిరేకములను వెలుపబ యస్సాధ్య మనియు 1917-18 1918-20 లలో అప్పుడు ఆరక్షణనియు 1920-21 యందు తొమ్మిదివలనియు వెలుప బడెను. కత్తూరు, సంత పెట్టలందు చెక్కలు బాగుజేయుటకు 50,00,195 రూ పాయలను వెలుపబడుచుండు నూ తిని బాగుజేయుటకును 50 రు ను ఆల పల్లె పట్టి కొండలందు అందులకు రు 155 రు 48.12 ను మొత్తము 504.12 రూపాయల వెచ్చించ బడెననియు వెలుపబడెను.

రా. బి. టి. నరసింహాచార్యుగారు

885 ప్ర.— అనంతపురం జిల్లానుండి రెవెన్యూ తాలూకాలను పునర్విభజన గాంచుటను గూర్చి ప్రశ్నించెను.

ఉ:— అట్లుగానింప వెంచలేదని నడువబడెను.

887 ప్ర.— కడపజిల్లానుండి రెవెన్యూ జిల్లాల పునర్విభజనమొనర్చుటను గురించి వై. సభ్యులే ప్రశ్నించగా బోర్డు వారు విచారించు చుండినదియు, ఇంకను కాలేదనియు వెలుప బడెను.

పులి వెండ్ల రాయచోటి, బడ్డేలులూర్

తొలి కార్యాలయములు

888 ప్ర.— వై. సభ్యులందుండి కార్యాలయములెక్కడు స్థాపించబడునని వై. సభ్యులే ప్రశ్నించెను

ఉ:— ఈ విషయమునింకను విచారాధికారులు విచారించుచుండి.

కార్యనిర్వాహక సభ్యుల గొచ్చుచుట

889 ప్ర.— కార్యనిర్వాహక సభ్యుల గొచ్చుచుండుటకు ఈ విధముగానిండి తీర్మానమునై బాధకుండ్రముం బెట్టి యుక్త రుపులైనవచ్చెనా యని ప్రశ్నించెను.

ఉ:— లేదని వెలుపబడెను.

వర్తెనెంట్లు సెటిల్మెంటు

890 ప్ర.— వర్తెనెంట్లు సెటిల్మెంటునుగూర్చి ఈనగర వారి తీర్మానమునై భారత ప్రభుత్వమునా రేమైన యుక్తరపు నొసగెదరా యని ప్రశ్నించగా లేదని వెలుపబడెను.

పోస్టు తెలిగ్రాఫు యింజనీర్ల సంఘము

డెప్టీ, నవంబరు 11:— పోస్టు తెలిగ్రాఫు ఇంజనీరు కాలిఫోర్నియాకు పనిచేసినవారికి జి. ఆర్. క్లాసు గారు సెటి సభ్యులనువేతమున కల్పింపబడి నిచ్చెను. గడిచిన సంవత్సరమున ఇంజనీరులనుగూర్చి క్లాసునియును, ఇంజనీరులందరిని ఇటు లనే నామ తెలుపనిది సెట్లెంటు కట్టి మా ప్రోగ్రేసురేవెనయు చెప్పెను.

ప్రెస్బిటేరియన్ నివేదికము

వై. సభ్యులు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి వంపబడినది. ప్రస్తుతార్థమునై తొలిగింపబడుపామును నూచించుచు నుండు.

పన్నుల పద్ధతులు

భూమి - భూస్వామి

VIII

మనమునున్న అనంతపురం, వాటి క్షేత్రమును బాగుగ
దెలిసికొనుటయే ముఖ్యమైనది. మనము భూమికి స్వామి యొక్క
భూమికి వాక్కు. కావలసిన గలసంబంధ మెట్టిదో సంపూర్ణ
ముగ జనానించుకొనియున్నది. హిందూప్రభుత్వము భూస్వామికి
వలెగలదు. ఈ వాక్కులేనా రనియు, మహాచ్యక్తియైన
ప్రభు తదవ్యక్తికాకాభిమానముల వెల్లించినవియు. దైవ
కావలయున్నను, ఇప్పుడు దివ్యుడు వివరముగ అరిగిలింపకొంద
ను. రాజు, భూస్వామి, రైతు (Actual tiller of the
land) నని మనము భూమిపై వాక్కు గలవా రెవ్వ రనుటకు
ముందు దెలిసికొనవలెను. వీరిముగ్గురిలో నెవ్వరి కెట్టి సంబంధము
భూమిలో నున్నదియో కాదనలేదు. ఒక దశమనకుండు ప్రభు,
దు తన స్వేచ్ఛయొక్కముకలై యొందుకొన్న భూములు, ఇతడు
కోటలు, రావనగడలు, వీనియందు శుభ్రార్థమైన వాక్కు
భుక్తములు కలిగియుండును. కాని ప్రజలభూమిపై నధికారము
కలవాడే కాదు. అతడు నేనాము మొదలగువారు కొన్ని
తాలూకలు తమసొంతసొత్తుగా కలసికొని కెక్కినతల్లలు
ప్రభుత్వమునకు యనుబట్టరాజుతనవరి (Cultivated lands
for the use of the king) భూములు మొదలగువాని
మీదనే సంపూర్ణ మైనవాక్కు గలవాడని తలంచుకొనుటకు
అనుమతి. భూమిని రాజదగ్గతయండి తీసికొనువాడు భూ
స్వామి. లేదా గడారు (Waste) భూముల బాగుపఱచి
వాడు భూస్వామి. ఇతడు ర బంధులు, నానంది నిత
మితి మైవన్నలను కాజుకుండు క్షేత్రపతి. భూస్వామ్యము
నకిది దేమ్యుకొనినదియు. తప్పుకొనవచ్చును. భూమినిమిఠి
రాజునకు సంబంధము లేదు. భూమి కొన్నివాడే రాజుకు
బంధులు చెల్లించవలెను. ఎవ్వరు చెల్లించినను రాజు పన్నునం
దుమాత్రమే వాక్కు గలవాడు. రాజున కిట్లు భూస్వామిల
స్వాధీనమునండు భూములయందు విడిమాత్రమే వాక్కు గలిగి
యన్నాడు. భూస్వామి తన భూమిని స్వయముగాగాని,
కూలివాండ్రచేతగాని, పాతివాండ్రచేతగాని వ్యవసాయము
చేయించుకొనవచ్చును. తానే స్వయముగ వ్యవసాయము చేసి
కొనవచ్చుదు రాజభాగము గాక మిగతినా వ్యక్తియే భూ
స్వామిదే యగును. కూలిచేత చేయించుకొనినచో దివసంకు
వలననంతమందికూలీలను వేలువేలులగువలను తెచ్చుకొనును
గావున వ్యవసాయముచేయకూలివారి దీక్షాదీక్షానికి జూలూ
దీక్షాదీక్షానికి కైరళము, ఈకైరళ దినదినము మాటుచుండును
గావున నీటినికి భూమిపై వాక్కులేదు. ఇంక పాతికాళ్లు అని
సంకల్పకపుకు క్షేత్రం గొండులు నేకకు లుండును. వీరికి వ్యవ
సాయములో నమ్మలభవవచ్చును. కాని, సర్కారుపన్నుల
తో గాని, రోమియం నిమిత్తము లేదు. వ్యవసాయప్రజలను
బాగుగ దెలిసికొనినాడు శేఖరులు కన్నపదే, తనవచ్చునంత
ప్రతిఫలముగ సంకల్పమున కిది యని ధాన్యము తీసికొని
పొలము కనుకెట్లుకొనియుండి పనిచేయును. కావున నట్టివాని
కిని భూమిపై నెమియు వాక్కు లేదు. కాని యాతనికి గొంచె
ముప్రతిఫలము దియారూపకముగ నివసించుదు. కోరినవయ
మునందు గ్రంద రాతనయెన్నడును, కన్ననడయమునందు
రానియెల్లగా మిగిలి ధాన్యములు నీపాతికాళ్లుకు ఒమమున
ముగ నిచ్చెదను. అది ధర్మవ్యవస్థమిచ్చుట వాడుక. వీనినే
“కన్నము, వరగ” యని గొడవతెలుపడవలెను వాడుదురు.
మాదోడవచ్చి భూస్వామి సభామి ని. కొకరైతున కిచ్చును.
అతడు ధర్మధర్మకరమిచ్చి కలవడుగా నుండును. ఈకైరళ
తాను స్వయముగ గాని, నేకలసాయముగ గాని భూమి
మన్ని పండించును. ఈపండికడ భూస్వామి కేమియు నిమి
త్తము లేదు. పంటలో “సంగర” భాగము కాని, కారణముబట్టి
భూస్వామిలో నిచ్చించుకొన్న గుత్తవకారము గాని భూస్వా
మికి గొంత యిచ్చి మిగిలినది రై తునధినించును. సర్కారు
పన్నులు భూస్వామియే రైతును చేసికొనియెడల ఒక గను
సరించి యొకర గాని, యింపురు చెకెగముకాని, పటియెక
విభుగాగ గాని చెల్లిం చుదురు. కొండలుభూస్వామిలు
గుత్తగా భూములు తీసికొని, తిగి రై తులకు చెచ్చు
కినుల కమరిము చేసి వేలాళులను నా దనధినించెదను.
కొండలుమీదదారు కట్టివా రనవచ్చును ఈమూలకపద్ధతి
లోగూడ రైతున కేమియు భూమిపై వాక్కులేదు. మిక్కి
సంకల్పమునకుగాని. భూస్వామి యొక్కకొని చెచ్చునంత
త్వరములకు గాని రైతు భూస్వామి వలన మూజువాని
(Oral) కవులు గాని, ప్రాకీకవులు గాని పొందవలెను.
భూస్వామికి రైతు తానెకీకొనియెడల ఒక గనుల (వా
యించి కదిపా యాయవలెను. రాజునకు భూస్వామికిని
కెల్లూలు కల్లూ మచ్చికా కేయు, భూస్వామి రైతులకు
బుగుకుంట్లూలకు గవులు కదిపా లియుం చేతు.

భూస్వామ్యము

భూమిపక్క రాజును చూచా? లేదా? యని విచారించుచుండెను. భూకతి యనుటవలన, నరకతి యనుటపై

భూమికి రాజు సర్వాధికారి కాఁడు. తన రాజ్యమువందలి ప్రజలను గాఢముచూచుచుంటుంటే రాజు తన భాగమును సాధనవికలచరించుటకును ధర్మశాస్త్రములు చెప్పుచున్నవేకాని భూమిపై రాజునకు సంపూర్ణమైన హక్కున్నట్లు చెప్పుటలేదు. సేద్యమును చేయు భూమివాఁడగు సేద్యగాని, గఱచు భూములుగైతరుల కీమతవంటి వాలము రాజువి. ఈనియమములే మనజమిందారులలో నిప్పటికి నడుచులో నున్నది. ఎన్నెన్నల్యందావుమన జమిందారువగల తట్టాపొందినవాఁడే భూస్వామి యయ్యెను. అతడు మఱకొక గవ్వ లిచ్చును, తట్టాదారే భూస్వామి కావున శక్తిసాము శేయభూమిపై రాజునకు హక్కుయు కనఁబడదు. భూస్వామిజాతిమఱో తైమిన్యాచుఁడు 'భూమి రాజు సామ్రాజ్యమే కాదేదు. ప్రజలందఱుకీ దానియందు హక్కు నలదు'

ಅನಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು. (6-7-8)

దీనికి భావ్యము ప్రాసించుభవాచార్యులవారు "విశ్వా
జిత్" అనునట్లునుండఁ జుగవర్తి తనవర్తనమును దానను
జేయును. చక్రవర్తి పేరతీర్చి, రాజవార్తలు, వెలుపును,
వేంటిని మొత్తలైనవాని నన్నిటిని - అనగా జేసి మీఁదఁ
ప్రజల కంతటకొండ చాటుకలలో వాని నన్నిటినినూడ -
కాము చేయవచ్చునా? అని కాధికరికి అశ్చర్యము, మం
దకాధిపతి? మాదల మంతయు దాననుజేయుటకు నధికారము
గలదా? అన్నవత్సలవ జవాబేమిగా, వృద్ధిస్వరూప
వృద్ధినిఁదఁ గాని, మందత్వరూప మందఁజేయుమిఁదఁ గాని
భూస్వామ్యము లేదు. ద్విగజయములకు రాజునకు నెట్టి
చాటుకల కలుగును? తనకేత్రం దైనరాజు సొంతముండుమిఁద
స్వంతస్థములమిఁది స్వామ్యము కలుగును. దుష్టశూనియు,
శిష్టపాలయు చేయుటకు రాజునకు నందఁజేయిన నధికారము
పట్టు చెప్పబడినదిగాని ప్రజలభూములను తీసికొనుటగాదు.
అట్లు చేసియేదొక ప్రజలు చంపిండును కారితీరములను
కానునవే కావలెను. మక్కు తీసికొనునధికారముమౌక్రము రాజు
నకుఁ గలదు." పుట 1815 కలనాగరవర్తనము.

వ్యవహారికములు కాదు. దైనిచీకంతుడును తెలుపు
స్థాయమునే నితడిచెంచెను. కావున భూస్వామ్యము రాజునకు
లేదు. మొగలదేశములకాలము నందుగూడ భూస్వామ్యము
రాజునకు లేదు. కిందివిషయములు తెలుపుచున్నవి.

“ఇది హిందూరాజులకాలమందుండితెఱ గాక తురకరాజులప్రభుత్వమందు భూమివన్ను మిక్కిలిగా హెచ్చింపబడుటచేత భూస్వాములు భరింపజాలకుండిరి అందీఫలాకొ ఆనుతరగజాలు బ్రోకింగియును, అప్పురావాద్, ఇలహాబాద్, ఆనుకోటలు కట్టుటకొరకుఁ గొన్నిభూములు, అప్పుకపాదునాయకులు, సాజినావాబాద్, కోట కట్టుటకుఁ గొన్నిభూములును, సావనూరును, బ్రోగ్జాబాద్ అనుకోటను గొన్నిమసీదులను గట్టుటకుఁగావలసినభూములను అలంగకపాదునాయకులు భూస్వాములయొద్దనుండి కొనుటయొనఁగా చువాన్సుదీయాలకాలము దిఁగూడ రాజులకు భూమియందు సర్వస్వతత్కాథితారము లేకుంటే హిందవలసియున్నది” Ibid 124

శుక్రసిద్ధిరాచమనందు భూమి స్వత్వము లేకుండ నీయవల
దని రాజభర్తృమాగఁ జెప్పినట్లు మనము చదివెయ్యవచ్చుము. భగ్న
శాస్త్రసూక్రికాయలందుని నీయభిప్రాయమునే యాచికి.

ఈ విషయమై పురాణకాలములవాటి కన్నా భిన్నా
విషయములు జూపుట కొక్కయు దాహరణము నిచ్చి మానెను
మనము.

“తాత్త్వి యేలు దశ త్తూరపుండు కనుభ విశేషత్వయే
అయం దేవ్యానిధనంబై యుండు నని వాయుదేవు నడిగిన నమ్మ
హాత్మ్యండు చతుర్ముఖమిముఖహాహాకరపాదంబుల బ్రాహ్మణ
త్వక్రియవైశ్యతూద్రులక్షణంబులకన్యాసంబు అగుట నెప్పయి ట్లు
త్వంబునైశ్వర్యంబునై శక్తివర్ణంబులకు నిత్యం దగుబాహ్యులు
నై స్థితి భవభావ్యాదిను సత్తత్వమును దాననుభవించు నొద్ద
కు నొనంగు యుండు దగుట దందనిధిధాకణాలునకు త్వక్రి
యంబొసె బ్రాహ్మణకాంతివర్త్యంబున త్వక్రియాభిపత్త్య
ప్రాప్తి పరిలేమి నంగ నేండుం బ్రతిహించిన ట్లున్నది
యది భూమి శేటం గిట్టుకుంటున్నే నిజభక్త్యక్తిప్రపంచము విద్యాం
మునును కాంతుండును నగుతురోహితునకు స్వసంకరమును
పరుచించి జనపతి శుశ్రూషాపరుండును నానంకారనిహితుండు
ను నై దందనిధి నయించి యుభయలోకంబును బెంపునహిం
చును” 2 శిరితి కాంతి ఆంధ్రదాహాంబరము వైసం జూనిషపుర్య
మాచరిణునం దున్నట్లు మాపుట చునకేత వర్షితమునందు
విదర్శనము లోకముల కనబడుచున్నవి.

(1) శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని తానూ కారద్రవం వసతిగృహం కు భరతునకం జిల్లాలోని భరతుడు భక్తికృష్ణం అంటే వసతిగృహం పోయింది. వసతిగృహం పోయింది. వసతిగృహం పోయింది.

(2) చంద్రదేవప్రభు తనను రాజువొర్చిన చాణక్య
గౌరవించి; యాతనినీ నమస్కరించి పాలించి తుదకు
సమస్త స్త్రీకరించెను.

(3) మనమున్నది తిక్కన సోమయాజిని "మామ!" అని పిలుచుచు గొరిచింద నాదిని దాయాదులు గాజు బ్రక్కపేను నొన్నది తిక్కన గజగతి నేర మహా కాజు మన తనదామను బునరశ్శిష్ట నొనర్చెను.

(4) కృష్ణ రాజుడు తిమ్మరుసు నప్పాటియని పిలుచుచు నాతని పుత్రునికై సంపరింతి చక్రవర్తి యయ్యెను.

(రి) కొబ్బరి రావడాన్నివ్యాపి కొత్తపను రాబట్టడానికి
సంతకము తానేవేసి యాతనికడ పాస్టాంగమునన్ని కేటవ వీరి
దూర్భవ్యగతములములకు గురియైన సమయమునందే తిరిగి రాబట్ట
మాను స్వీకరించినట్లు కొబ్బరిరిత్రము వివరమున్నది.

తనకు శ్రీ రుద్రాక్షమృత శృంగమహర్షిఁ దననామ్రాజ్య
మంతయు నిష్కాణ్ణముగ దికరా! తీసికొట్టి శరత్ఖండమనంగు
రాలా శ్రవణం బాటించుట శ్వేతక సేతవరకుగా నుండవలె
నను మహాకర్మములతోఁ బ్రాసంభించితి. కొంతయు దుష్టపథ
వులు 'రాజ్యాంశే సరకమ్ భుజమ్' అను నీతిని మఱచి
ప్రకరించికను, పీకరానిర్వాణము శ్రవంచమునంత యుక్తస్థానము
కనీయంబుగనెడిని నిర్ణయించవచ్చును. ఈరానిర్వాణకావ్యమును
మీఁదనే రాజా, భూమి, కన్ను, నీపత్త్రముల విచారింపి
మానిననో మహాకేమనంతరి రాష్ట్రపాలన మెట్టి ధర్మసంస్థా
కనమో గ్రహించఁగలము.

వంగూరి సుబ్బారావు.

మదరాసు ఆరోగ్యము

హెచ్. వెంకట్రావు ఎల్.ఎం.ఎస్. గా రిట్యు వ్రాయుచున్నాడు:—

శిశువుక మెఱువైదీ బ్రహ్మసేవ మొనలగు ఉత్తమ
ములతోదను, స్థిరమగు అర్హత్యకాభితోదను మదరాను పట్ట
ణమును ప్రకారోగ్యము దినదినముజీరించుచుండెను. మదరాను
కార్యాలేమనవారను, శిశు రక్షక సంఘమువారును
ప్రభుత్వమువారును కొంచెము సంచలనము జూపుచు మదరాను
పట్టణమునజుర్రోహెడ్డరక్త్యులతోమరమని వారిని కిరిఫి కుతు
జేయుటకాదును గ్రుడ్డితయత్నములతో గదగిరి. ఇంతయు
పుధాప్రధానము ప్రకారోగ్యమునకు దేనాములాపలినుండి
యే తరపు భగవంతులవలెగినును విషయమును యిరచి వెలుపలి
నుండి కాగుజేయు యత్నించుచుండిరి గాన వీరిప్రయత్నములు
ఫరాజయ ముండుననుట కర్హము. ఈసంఘములన్నియు నియ
మబద్ధముగ నీదని భుజించు నలవాటును వ్యాపింపజేసెయెడల
అర్హత్యకమునం తిక్కినేత యొనరినవా రగుదురు.

తనకు కాలమున సామ్యమున కాలమున యీదర
మలలో నధికమును బరచున జేయుచు వాగు.

అవశ్యమును తీర్చిచేసియుటకు 1½ మొదలు 3 గంటలు పట్టును. పవిత్రము నన్ని సామాన్యమునకును వలె వలె ఉదరమునకు గూడభోజనము చేసిన తరువాత 3 మొదలు 6 గంటలవరకు విరామమునకుండును. ఉదయమున లేచి, త్రోవన కాఫీ ఇచ్చేటలు, 9 గంటలవఱకు భోజనము, 1 గంట ఉపాహారము, 5 గంటలవఱకు టీ, 7 గంటలవఱకు తిరిగి రాత్రి భోజనము ఇవన్ని సామాన్యముగ విద్యార్థికులయందు తప్పదుండులెదు. ఉదరమునకు కొంచెమేసి విరామము నొనగడచింద నిట్టికడతి నవలంబించుటకున వారియారోగ్యమున కెట్టిలేని హానియు కన్పించును. సామాన్యకవితరగ్రాహకులయందు చివరదాకము నేసినదిమితి కరకైన నుండుటలేదు. వట్టువానుల అవారోగ్యమునకు చాల దుష్టకేరము కరము.

శ్రీకృష్ణుని శ్రీమద్వ్యాసీని ఆదివారము సెలవుండును గాన శత్రువుల కొక్కడినకూ ఈతగాములకి బ్రోక్షోక్తమునకు వికాంతి లేకును టుచితిమి శివభద్రులన చాలకొములు అందుముఖ్యముగా అతిమాత్రము మెదిలని వ్యాధులకు మంచి ముచేయినా.

అనారోగ్యముకొరకు ప్రావల్యము వాతము షోరమును గూడ తమచిహ్నమునుగీరించి యధిక శ్రమను పుచ్చుకొనవలెను. మనరాను బహుశలించు దొరకు నేయి, నూనె, మొదలగు పదార్థములను, మిశ్రముల మొదలగు తీవ్రవస్తువులను, నికరమయిన నుడు దొరకడుగాన జేరమునకు చాల అనారోగ్యకరములు. శతదినమున అధికమగుచున్న కాఫీహోటకును, మిశ్రములం గల్గుటకు కట్టల అనారోగ్యమునకు ముఖ్య కారణములు. వీని జనిం దుపయోగించవలదు గిన్నెలు, సానర్లు న్నున్న మొదలగు వాని ననేక మంది వానినినిగిగి పరిశుద్ధ మొనర్చుకొని ఉపయోగించుట అనారోగ్యమునకు ముఖ్య హేతువు సామాన్యముగ జనులధికముగ జూచుచు జేరములం దిట్టి కాఫీహోటకు బతులు జేరకుండు నొనర్చుటకు కట్టిక పాలుపక్కలు ప్రయత్నింప కలెను.

బాగ్మిగారికి ఉచిత వేతనము

కలకత్తా, సెంటెంబరు 1:— ప్రాచీనపాక్షికప్రతిభోధకత్తె
 బిల్డింగ్ గారితో కూడ శ్రాంతిజేయునపు ప్రయోగమై పోవు
 లంచిన, బాజీ గాకి వెయ్యిరూపాయల ఉచిత వేలమున కల
 కత్తా విక్రవిద్యాలయమువారి నుండా నేపాలమున రాజా గా గూ
 నంగిరి.

సర్. పి. సి. రేగారి సభివందనము.

చరియొక కవిగ్రామము లుచితముగ కవిస్త్రి పాఠశాలగా నుండుటకు సమర్థునిచి, తమ శతమృతేనమును కవిస్త్రి శాఖను ఆధిగ్రహింపజుటకు చినయోగింబులకు నిచ్చగించిన సక. పి. సి. రెగారిని సేవేటువారు గ్రహించిరి.

Just Published:— Order at once
Revolutionary Biographies
By R. W. Postgate Price Rs 2-8.
This book Contains interesting Life Sketches of prominent revolutionaries.
Arkis quarterly List Sent free on application.
Arka Publishing House
(A) G. T. Madras.

ఆంధ్ర శ్రీభాష్యము
శ్రీరామానుజులవారి బ్రహ్మసూత్ర భాష్యముకు
పరియైన శక్కుని తెనుగున
కావ్యరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంత
వాచస్పతి శ్రీమాణి. కందాడ. శేషచార్యులవారిచే రచియింపఁ
బడినది.
మొదటివాల్యము (ప్రథమాధ్యాయంతము) 8-0-0.
రెండవ వాల్యము (ద్వితీయ, తృతీయ, చతుర్థాధ్యాయ
ములు) 8-0-0.
తెలిగించిన పద్ధతి:—ప్రతి బ్రహ్మసూత్రమునకును శ్రీ
రామానుజ భాష్యసారము ప్రతిపదార్థము తాత్పర్యము
(తెనుగున) శ్రీభాష్యము (ఇందు ఇంకా సమాధాన సంశయ
పూర్వకము సిద్ధాంతములు మొదలగువి ప్రత్యేకముగ జూపింపఁ
బడినవి.) అచ్చటచ్చట ప్రతిపదార్థము యందలి విశేషములు
నిఱచబడినవి. అప్పుపూర్వ పక్షి అప్పుసిద్ధాంత సుహృద్భావము
మహాసిద్ధాంతముల యందలి వాద ప్రతివాదము లన్నియును
చదువరులకు వేదాంత విచారమునకు దభిరుచిని గలుగజేయు
రీతిని యుత్తర ప్రత్యుత్తర రూపముగ గలబఱచ బడినవి.
శ్రీరామానుజుల జీవితచరిత్ర స్వామివాదము, మైసూరు
నందుండు పరకాల పరము జీవితచరిత్ర స్వామివాదము, శ్రీరం
గము శ్రీరంగ కారాయణ మఠము జీవితచరిత్ర స్వామివాదము
ఈ గ్రంథమును భగవద్దామానుజ విరచిత శ్రీభాష్యమునకు
సరియైనదియు, సుబోధంబునగు తెనుగున గాను తెలుపుచు
నంగీకార ప్రతీకలను కప్పచేసిరి. (1959)
మానేజర్, వేదాంత ముద్రాక్షరశాల,
88 ఏనుభావులపేట, మద్రాస్.

కొత్త రకం
నెల్వ ఫిల్మింగు
ఫవుంటే పేనాలు
2 రూపాయలు
ప్రతి కులకు 1డజను మీద, 25%
కమిషన్ యివ్వబడును.
విక్టోరియా డిపో
మద్రాసు

రత్నపురపు లేహ్యము
సుఖవాన్తులవలన, ఆతిథిభోగములన, సత్తర కారణ
ములవలన, కలిగిన శుక్లవర్ణమును పోషించి బాగుకలగజేయు
ను. యీ మూలికామహిమ తెలియనివారికి దాదాపు, విశేషించి
ప్రాయము 1-4-0 యి.
కోరువారికి కేట్రాగు ఉచితము.
పట్టాభిరామ వైద్యశాల
రాయవరం, శాంతిపరిజ్ఞా

సర్వవృత్తిక సంజీవిని (రీజిస్టరు)
తెలుగులకు తెలుసుకొను 100 వేలవరకు
వాదన విషయము తీసివేయబడినదిగాక దాని
ను పూర్తిగా పోగొట్టును. తెలుగులకు
రూ. 0-2-0 పోస్టేజి 0-0-0, 4 సాక్షిలకు
వారి పోస్టేజి ఇతరం. 1 డజన్ సాక్షులకు
5-0-0. పోస్టేజి ఇతరం.
చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,
(5) నెం. 44 నంబులయ్యల పేట, మద్రాసు

జాతీయవిద్యాలయములు

దేశచరిత్రము

[గోపరాజు - వైకుంఠ రావుగారు]

భారతవర్షమున (బ్రహ్మకాలమున) సభ్యునితీయం దున్న
విషయములను గురించి విచారించు బూసవో నట్టివానియందు
గ్రంథాన మలంకరింపఁదగియున్నది. సవీనచరిత్రకారు లొద్ద
యన్న స్వదేశచరిత్ర రచనానిధాన మని చెప్పదగినది. అందున
సభ్యునితీయం నున్నది. వీరిచే గావించబడు ప్రాచీనకాల
చరిత్రభాగము. సవీనకాలచరిత్రకు ప్రాచీనకాల చరిత్రము
పునాదివంటిదిని చెప్పదగినది. అట్టిచో ప్రాచీనకాల చరిత్ర
యభిమానభూమిలో నున్నపుడు దానినే వాధాకరణముగా
నవీనకాలాచరిత్ర యెట్లున్న నేమి ప్రయోజనము? కాఁజేటి స్వదేశ
కావ్యముననున్న గోరి జాతీయవిద్యాలయములకు నెలకొల్పి
యన్న విద్యాలయములకు తమ విద్యాలయములలో నెల్లవోపు
దేశచరిత్రల విషయమున సత్వంతరికారాంతరీక్ష మెలంగదు
న్నచో సత్ప్రయోజనమును గాంచుట దుర్లభము. సద్విషయ
ముగాని దుర్విషయముగాని విద్యమునకు బట్టునడిన పిదప తరు
వాత దానినుండి తొలగింపఁ కడుదుర్లభము. భావికాలవేళ
భృత్యులయందు ప్రస్తుతకాలములపై వాధారపడి యుండును
గావున వారికిప్పుడు నేర్పబడ్య దుర్లభమును చో నడి వారి
మనముల గాఢముగ నాటకొని వారి యభ్యుదయమున కత్యం
తాంకమును గలిగించు కావున వారికై విద్యాలయములం
దెట్లుపాపము చరిత్రకు యధార్థభోధకములై యుండుట
త్యంతతాత్పర్యము. అట్టి యధార్థచరిత్రను దెల్పగలగలము లిప్పుటి
పాఠశాలలలో ముందుకైన గావరాదు. కావున యుక్తమగు
జుత్తుచరిత్రచూపు గూర్చి నుయి చెప్పబోవు దిగువవిష
యములను శ్రద్ధతో విలకించి యుట్టుపై కర్తవ్య మూహించి
యథోచితముగ (అరర్రింక 3 అంశములకై జాతీయవిద్యాలయ
సంస్థాపకులు దట్టిద్యాలయపాఠాధ్యాయులను నందలి నిందు
ములమున గోరుచున్న వారము.

ప్రాచీనకాలముధార్థచరిత్ర మెటుగల దలచినచో సప్త
టికాలపువారు (వాసిన గ్రంథాదులకంటె బలవత్తరములగు వా
ధారములు వేటమియుం గాఢము వనుట సర్వజనాంగీకారము.
ఏలయన, వాయుకాలములందలి విషయము లాయుకాలముల
వారికి తెలిసినంతంటె నితరకాలములవారి కెక్కువభాగం
తెలియజాలనని విశేషముగల వాఁడెన్నఁడైనవంజాలమునాటిప్రస్తు
తిను మన కాలమున జరుగుచున్న విషయములు మన కెక్కువ
భాగం తెలియుట కరకాళములకా, లేక యింకయున్న పుట్ట
బోవువారికిగాని యిదిగలము పుట్టిపోయినవారికిగాని యెక్కువ
భాగం తెలియుట కరకాళములకా? కాఁజేటి మన పూర్వ
కాలపు చరిత్రము మ. పూర్వములకు తెలిసినంతంటె నితరకాల
ములవారి కెక్కువగాని యెక్కువ నిజముగ తెలియ దగిన నిర్వి
వాదాంశము. అట్టి మన పూర్వములనుండి యాచరిత్రను మన
మెలుగుటకు మార్గదర్శకములు వారిచే వ్రాయబడినగ్రంథం
ముదాయము దక్కతత్పర్యమేమియుం గాఢముదని తొయ్యగిది
చెప్పట కేమైన సభ్యులకు ముందునా? ఉండదుగాదా!

ఇక మనపూర్వ తెలకో, వారిచరిత్రలను దెలుపజాలి
నట్టియు వారిచే వ్రాయబడి మన కీయబడినట్టియు గ్రంథం
ముదాయ మెట్టిదియో, తత్పర్యముగానుమనందు మన యాధునిక
చరిత్రకాలములకు ప్రమాణముని యెట్లు వెలుగించుచున్నదో,
మన సవీనచరిత్రకారుల చరిత్రరచనా నిధానమెట్లు భాసిల్లు చు
న్నదో, యట్టివాన రచించి చరిత్రలు మన కెంతగలము విశ్వస
నీయమునా? యట్టివానికి విశ్వసించి మనము చెందగలగలి యె
ట్టిదియో, ప్రేమస్థాములగు మన యుప్పటివిద్యాలయములలో
ముందైన దని బాలుకై కావించబడిన చరిత్రరచనానిధాన
మెట్టిదిగా నుండవలయునో యావిషయములనుగూర్చి యిందుక
సాధారణముగా ముచ్చటించుకొందము.

సంపూర్ణము మహర్షులు. వారు రచించి మన కొడ
గిన గ్రంథముదాయము మన జుత్తుగలము లగు స్వప్రతి,
సూత్ర పురాణేతిహాసములు. తరమేత్యుని స్వప్రతి మొదలు
కొని యెప్పటి సుహృదులే సంతత్యముల (క్రిటిటి దగిలి
యుగ ప్రాంతంబునకును గల సర్వచరిత్ర విషయములను
బూసగుచ్చిన విధముగ వ్రాంధముదాయమునందు భొందు
వలయునుగాక, తమ చరిత్రరచన బుద్ధివేగముచే నట్టికి
భవిష్యత్కాలమునకు కవికాలచరిత్రమును గూడ కొంత యూ
హించి భవిష్యత్పురాణ మునైన కల్పించియున్న వారు. ఆంధ్ర
సముదాయమున చరిత్రవిషయమును నెక్కువగా వినిపించకాలి
ని పురాణేతిహాసములు. అట్లైన స్వప్రతి సూత్రములు భర్త
కావ్యగ్రంథములు మనమేళ్లగానాడె వలయు (తెను) (వేదము)
సమనంతి భర్తభోధ వాదించి లోకపురోదతే యెల్లయు
ప్రాంతంబునైనను నందు మురాణేతిహాసములు సందర్భము
గుణ్యముగ స్వప్రతిప్రారంభమునండి కల ప్రాచీనకాలచరిత్రము
ను కల్పించియున్నది. వానిని రచించిన వ్యాసాది మహర్షుల
కంటె ప్రాచీనులను నెక్కువబుద్ధిబలమును గలవారు గాని,

యాపురాణేతిహాసములకంటె ప్రాచీనములను నెక్కువ విశ్వ
సనీయములను ప్రబలములను నగు ప్రమాణములుగాని, ప్రాచీన
కాలచరిత్ర నెఱుంగు సందర్భమున మంత స్వల్పమునైన లభిం
పఁజాలనని నిరాఘాటముగ జాటిచెప్పవచ్చును. అట్టి సందర్భ
మున వానిని విశ్వసించక దిగనాడి యన్యకాలికుల నిరాధార
పుటాకాలను బరమప్రమాణములుగ గ్రహించి తదనుసారముగ
ప్రాచీనకాలచరిత్ర రచనకు గడంగుటకంటె విశేష హాస్యమును
హాస్యాస్పదమును నగువిషయము లోకమున వేటొకటియందు
నెఱు బుద్ధిమంతు లూహించెదగు గా! !

ఇక మన సవీన చరిత్రకారుల విషయ ప్రధానమును
దిలకింతము. వీరు బాల్యమున విద్యాభ్యాస మొనర్చుపుడు
విదేశీయులచే నెలకొల్పబడిన పాఠశాలలలో వీరికి బోధించు
బడిన చరిత్రగ్రంథములు విదేశీయతంబితరచిత్తులు. అపండి
తులకు మన చరిత్రగ్రంథంబుధుగు జ్ఞాన మావంతయైన లేనం
దున వారికి లభించిన కాసములను బట్టియు చెట్టుబండలను
బట్టియు వానింకందలి భావసహితము తమ కగమ్యగోచర మై
నను నేమేమియో యూహలపై మామలనల్లి మనదేశచరిత్ర
లకు గొన్నిటిని వ్రాసిరి. వారికి మనదేశము శ్రీత. మనదేశ
భాషలు వారికి రావు. మన మత సాంఘికసాంప్రదాయాచార
ము లగమ్యగోచరములు. వారి దీదేశము కాదు. ఇచ్చట నడిగిడి
యైన విశేషకాలము జనుగ లేదు. వారు కడంగిని మనదేశ
చరిత్ర రచించుటకు. అట్టివారిచే వ్రాయబడినచరిత్ర తెల్లగా
నుండునో జుట్టుమంతు లూహించుచు. మనదేశమున వివిధభావ
లను మాట్లాడిడి భిన్నభిన్న మతసాంప్రదాయా భావస్థులును
భిన్నభిన్నాచార వ్యవహారములును గల యివంతర బాతులు
తెల్లగలవు. అందుచే వారిలోనే యొకభావ యొకరికి
తెలియదు. ఒకరిసాంప్రదాయ విశేషము లొకరికి తెలియవు.
కావున నీదేశీయుడే యొకఁడు చరిత్రరచన సక్రమముగను య
ధార్థముగను గావించుట కడుంగడు దుర్లభ మగుటచే నట్టి
ప్రయత్నమున నెఱచుగాని శృతకృత్యుల డనునని చెప్ప నలను
కదదు. ఇక విదేశీయుడే యట్టిపనికి బూనినచో నది యసం
భవమని చెప్పట కెట్టి యభ్యంతరమును నుండజాలదు. కావున
వై విదేశీయ పండితులచే విరచింపబడి మన సవీన చరిత్ర
కారులచే బాల్యమున చదివించబడిన దేశచరిత్రాభాసములు
వివరవివరభాసావిలసితములై యున్నవి. అట్టిభాసము మనచరిత్ర
కారులకు బాల్యమున నలవడినందున వారి మనసులందు దది తెన్నుగ
వేర్చు దన్నుకొని యారూఢపథియున్నది. ఇక వానిని దెలికి
వై ముటకొరెదరా?

అట్టి వివరభాసావిలసితములకు విదేశీయ భాషాభ్యాస
జనితదర్శనామోహంభకారముగ్గులును నగువారు విద్యాతం
తు లగునదికి తక్కిన భారలలోకమంతయు నజ్ఞానమున మునిగి
యున్నట్లు వీరికి గానవచ్చినది. వీరితాతములైతర కండటికిని
బరమప్రమాణములను విశ్వసనీయములను నైన పురాణేతి
హాసాని మగ్రంథములన్నియు వీరికి మూఢవిశ్వాసములని తో
చుటచే నందు తోతపుట్టి ప్రమాణముగి నచించినది. వీరికుపు
లగు విదేశీయుల నాగరకతయు జ్ఞానమును మాత్రమే సర్వో
క్తిప్రస్తుము లని వీరికి దోచుటచే వీరి పూర్వల నాగరకతయు
వాచార్యవచనములను నేమభాషను సర్వమును వీరికి బరమ
మాధ్యమేతువులుగ గానవచ్చినవి. అందుచే గ్రంథకమము
గల దమవేషభాషలనుగూడ నూర్చివై ముకొని విదేశీయనాగర
కతను గొంతగల కలంబించిరి. అంతటితో దనివంద: పూ
ర్వాచారములను బూర్వాచారపరామర్శులను వారి ప్రమాణ
గ్రంథములను మూఢులనియు మూఢవిశ్వాసములనియు దూకు
చుం దను విజ్ఞానమును లోకమునకు నూడ బోధంపనెంచి దేశ
చరిత్ర లనుపేర దేశభాషలందు గ్రంథములువ్రాసి యన్వృత్తిం
చిన దేశీయ రచిత చరిత్రాభాసములకు ధోమ వీనినిగూడఁ
వారకాలలందు బాలులకు బకనీయ గ్రంథములుగ నేర్పటిచిరి.
విదేశీయదేశభాషల సభ్యునించు విద్యాభ్యాసంబునుగూడ వాని
జదివి యెప్పటికలగల సట్టి వివరభాసావిలసితయే యగు యం
దిరి. ఇట్టి వివరచరిత్ర గ్రంథములందలి సవీనకాలచరిత్ర యెటు
లున్నను ప్రాచీనకాల చరిత్రరచనావిషయమునకు బాప పరమ
విరుద్ధములను హాస్యాస్పదములను హేయములను నగు విష
యములు గావచ్చుచున్నవి. అందొకటిని స్థానిపులక న్యాత
ము ననుసరించి యా డిగున వివర్ణించుచున్న వారము. కావున
వారములు సావధానములై చిత్రించి ప్రయోజన ముండుదు
గాక.

(1) ప్రథమమున మానవస్వప్రతి యంతయు భారతవర్ష
మున నెల్లవోపుచుండు వివరములను గ్రంథ కమముగ వ్రాసు
వర్ణములలో నుండియు ననించిన యనుబోమబాతులను ప్పము
తాచారప్రభులను నిఘటించు విదేశీయులకేగి యచట నిరసించు
చుచున్నట్లును, విదేశీ విదేశీయకారులన్నియు దస్యంతులై
యెట్లును మన ప్రాచీనచరిత్రలకు పురాణేతిహాసములు ధూర్జ
లుమందే లొకటి చరిత్రకారు లావిమఱచుచు గ్రంథముల
మాత్రమే లాభ్యము తెగవారి మధ్యాసియాలోక బూర్వమునడి
రనియు నచట వానినంతటి వృద్ధి కాగగా, గ్రంథకమముగ నన్న
దేశములను గుంపులు గుంపులుగ న్యాపించిరియు నట్లే భా
రతవర్ష మునకు గూడ చుభాసియానుండి యొకతెగ వచ్చి యు

శజదలవలనను కొలంబోనుండి ఇతర ప్రదేశములకు రాక
పోకలు జరిగిపోయినవి. గోడలపైనుండి రాకపోకలు జరిగిపో
యినవి.

(213)

(1-3)

3

1045-3

గంధర్వ శాస్త్రము. రాయవరం (గోదావరిజిల్లా.)

